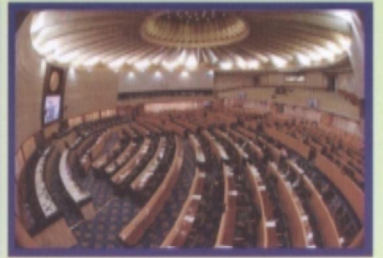

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ....

(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
(เล่มที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณา)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๓/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

อ.พ.๕๔/๒๕๖๐

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เสนอโดย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๔ เล่มประกอบด้วย

เล่มที่ ๑ บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

เล่มที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... (จัดทำโดย สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะองค์กระออิสระที่เกี่ยวข้อง) และ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

เล่มที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... และ

เล่มที่ ๔ ภาคผนวก

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายรัช ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวนภพร ขวรงค์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกันย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาล น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

เล่มที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ..... - ๑ -
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... - ๑๐๙ -
- การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ ..... - ๑๑๑ -
- ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
“ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ..... - ๑๓๙ -
- บทความที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
“การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
โดยบทบาทของภาคประชาชน” ..... - ๑๕๘ -
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
“แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริต
ของประเทศไทย” ..... - ๑๖๒ -

เล่มที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจาก มาตรา ๑๓๐ (๖) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

เป็นการไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ^๑

๒. การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องดังนี้

- ในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ได้เชิญผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

- วันพุธ ที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....” ณ โรงแรมรามาร์คเด็นส์ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. อดีตกรรมการ ป.ป.ช. ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้แทนหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....^๒ ดังนี้

* เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ ที่มา : การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

^๒ ที่มา : รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น “เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหารปกครอง หรือตุลาการของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งมีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราวและได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การระหว่างประเทศหรือผู้ได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่าย

รัฐสภา

“ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ยกเว้นคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ แต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือ ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอันอยู่ในหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ไม่ว่าจะในฐานะเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งขึ้นเพื่อ ช่วยเหลือหัวหน้าพนักงานไต่สวนในการปฏิบัติหน้าที่

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ไต่สวนเบื้องต้นที่คณะกรรมการแต่งตั้ง จากพนักงานไต่สวน

“ไต่สวน” หมายความว่า การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือ หน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหา ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตาม กฎหมายสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยการ สอบสวนคดีพิเศษด้วย

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เสนอความเห็น ดังนี้

- นิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” มีความหมายแคบเกินไป จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” เป็นดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลแต่ไม่รวมถึงโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลแต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

บทนิยามของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เนื่องจากรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๓๔ (๒) มิได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมถึงดำรงตำแหน่งทางการเมืองตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๓๔ (๑) กรณีที่ร่างมาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” จึงไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ

๒. นิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ไม่สอดคล้องกับ พรบ. ความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

๓. นิยามคำว่า “หัวหน้าพนักงานไตสวน”

ไม่ชัดเจนว่าหัวหน้าพนักงานไตสวนต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นผู้ไตสวนเป็นรายกรณีหรือไม่

๔. เห็นควรกำหนดนิยามคำว่า “การไตสวน” ให้รวมรวมถึงการไตสวนเบื้องต้น โดยที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทน และกรณีที่มีมอบหมายให้พนักงานไตสวนดำเนินการแทน

๕. นิยามคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ในประเด็นคำว่า “สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่” หลักการที่ขยายพฤติการณ์ “เกี่ยวกับการได้ทรัพย์สินมาโดยไม่มีมูล...” เท่านั้น ไม่รวมถึงพฤติการณ์อื่น จึงควรบัญญัติถ้อยคำไว้ติดกันเพื่อให้สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ

๖. นิยามคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ควรให้หมายความรวมถึง “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด” เพื่อให้ครอบคลุมฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

๑. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขปรับปรุงบทนิยามของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “เจ้าพนักงานของรัฐ” แล้ว

๒. บทนิยามของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในร่างมาตรานี้ไม่มีผลกระทบต่อบทนิยามของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพราะในพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้กำหนดให้นำบทนิยามของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปใช้ด้วย แต่มีการกำหนดบทนิยามของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ไว้โดยเฉพาะ

๓. หัวหน้าพนักงานไตสวนเป็นชื่อตำแหน่งของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ทำหน้าที่ในการไตสวนเบื้องต้น โดยหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพนักงานไตสวนจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดให้มีการแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไตสวนเป็นรายกรณี หรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นการถาวรก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

๔. หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการในลักษณะเดียวกับการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

๕. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขปรับปรุงบทนิยามของคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” แล้ว

๖. ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดบทนิยามของคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ไว้เช่นเดียวกับบทนิยามของคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) นายไพบุลย์ นิติตะวัน เสนอความเห็น ดังนี้

ควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ให้ครอบคลุมถึงเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาตามกฎหมายอื่นด้วย เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบการทุจริตของพระภิกษุที่เป็นพระปกครองซึ่งถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ ของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

บทนิยามของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ในร่างมาตรานี้เหมาะสมและครอบคลุมแล้ว

(๔) ผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามาร์คเด้นส์ เสนอความเห็น ดังนี้
ควรเพิ่มนิยามคำว่า “วินัย” และ “ข้าราชการ” เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการกับความผิด
ฐานประพฤติมิชอบด้วย และควรกำหนดบทนิยามของคำว่า “ประพฤติมิชอบ” ให้สอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และควรกำหนดบทลงโทษ
ทางอาญาไว้ด้วย

๒. ควรตัดคำว่า “สอบสวน” ออกจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
เพราะการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้ระบบไต่สวน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
กำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช.)

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็น
ประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง
ยื่นหรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตาม
กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่
ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือ
ระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ
เลขาธิการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. หรือเลขาธิการกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ

หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่
บุคคลทั่วไปให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้า
ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช.
หรือเลขาธิการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

(๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศให้เป็นตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหกเดือน

มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นควรขยายหลักการให้มีการบูรณาการทำงานของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายร่วมกันในลักษณะ Task Force โดยมีได้จำกัดเฉพาะองค์กรอิสระ ซึ่งตามร่างของ กรธ. ไม่ได้เป็นแนวทางที่สนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันในลักษณะดังกล่าว ซึ่งการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกข้อบังคับในการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพบังคับมากกว่าการกำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงตามเดิมตามมาตรา ๒๕ (๓/๑) และสอดคล้อง UNCAC ข้อ ๓๘ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดข้อบังคับให้หน่วยงานของรัฐต้องให้การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่เหมาะสม)

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นควรให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ กับแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการตามร่างพระราชบัญญัตินี้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้กำหนดไว้ชัดเจนแล้วว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งในเรื่องใดบ้าง)

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๘ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ
- (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ
- (๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ

ที่มีใช้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นสรรหาในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคน ให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสอง

คน ในการลงคะแนน ครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์การอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ ต้องสรรหากรรมการใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๓ วรรคสี่ มาตรา ๑๔ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๕ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์การอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีการเปิดเผยรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

สอดคล้องกับความในวรรคสี่ของร่างมาตรานี้

มาตรา ๑๓ ในการสรรหากรรมการให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย และให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวน ให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

(๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดสภฯขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีการเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่ได้รับการสรรหาต่อสาธารณะก่อน เสนอวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
สอดคล้องกับความในวรรคห้าของร่างมาตรานี้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร หรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้

(๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ ป.ป.ช.ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว(ความในร่างมาตรานี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ)

มาตรา ๑๘ กรรมการ มีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการใหม่แทน

(๑) นายธีรวัฒน์ ช้วนตัน เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีการเปลี่ยนประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทุก ๆ สามปีหกเดือน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นที่เสนอข้อต่อรัฐธรรมนูญ)

มาตรา ๒๒ การประชุมของคณะกรรมการป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคนจึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก เว้นแต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยประธานในที่ประชุมและกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่ออกเสียงลงมติโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนมีการลงมติ

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เนื่องจากร่างมาตรา ๑๓ กำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มาจากบุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. ในการเข้าประชุม

๒. คำว่า “ไม่มีเหตุอันสมควร” เป็นบทบัญญัติที่มีความหมายกว้างควรนิยามให้ชัดเจน

๓. ความว่า “ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม” จะเป็นหน้าที่ขององค์กรใดที่จะเข้ามาดำเนินการตรวจสอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นผู้ตรวจสอบเอง ว่าการไม่เข้าประชุมว่าการไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่ออกเสียงลงมติโดยไม่มีเหตุผลอันควรตามวรรคสาม ถือเป็น การจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่)

(๒) คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็น เพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม และในเรื่องที่มีความสำคัญกรรมการทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมต้องลงมติ โดยจะงดออกเสียงไม่ได้ ซึ่งเป็นหลักการในลักษณะเดียวกันกับกรรมการการเลือกตั้ง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

สอดคล้องกับความในวรรคสามของร่างมาตรานี้

มาตรา ๒๓ การลงมติ เพื่อมีความเห็นว่ามีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการลงมติเพื่อมีความเห็นว่ามีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็น เพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์ตามร่างมาตรานี้กับกรณีบุคคลธรรมดาเป็นตัวการร่วม ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๒๔ ในการลงมติของกรรมการตามมาตรา ๒๓ หรือในเรื่องอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้กรรมการลงมติเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีชื่อเรื่อง และประเด็นที่ลงมติ มติที่ลง และลายมือชื่อของกรรมการที่ลงมติ และให้เลขธิการเก็บรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

มติที่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และในกรณีที่ต้องทำคำวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความเห็นชอบร่างคำวินิจฉัยนั้นและประธานกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการได้ลงนามในคำวินิจฉัยนั้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่งหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ทั้งคณะ ก่อนลงนามในคำวินิจฉัย ให้เลขธิการบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยและให้เลขธิการเป็นผู้ลงนามในคำวินิจฉัยนั้นแทน เมื่อเลขธิการลงนามในคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว ให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นอันใช้บังคับได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การกำหนดแบบหนังสือในการลงมติของกรรมการ ป.ป.ช. อาจกระทบต่อประสิทธิภาพในการพิจารณาเนื้อหาของคดี เนื่องจากปริมาณงานคดีที่อยู่ในอำนาจกรรมการ ป.ป.ช. ที่ต้องพิจารณาคำวินิจฉัยมีจำนวนมากและต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว

๒. การดำเนินการซึ่งกำหนดให้ “ไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช.” อาจมีผลกระทบทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รอบคอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (การกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ต้องลงมติเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดเพื่อให้การลงมติของกรรมการ ป.ป.ช. แต่ละคนมีความโปร่งใส ชัดเจน และทำให้กรรมการ ป.ป.ช. มีความรับผิดชอบต่อการลงมติของตนเอง)

(๒) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนวินิจฉัยชี้ขาดคดีเช่นเดียวกับศาลไต่สวน โดยกรรมการ ป.ป.ช. แต่ละคนจะต้องมีคำวินิจฉัยส่วนบุคคล

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๒๕ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรมในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับกรรมการ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ไม่ควรกำหนดให้ “กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ...” เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ต้องมาจากบุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม การกำหนดเช่นนี้อาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และอาจเป็นช่องให้มีการกลั่นแกล้งร้องเรียนเพื่อประวิงเวลา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความในร่างมาตรานี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่นก็ได้กำหนดไว้ในลักษณะเดียวกัน)

มาตรา ๒๖ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ

(๑) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณประชาชน) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เพิ่มมากขึ้น เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเสี่ยงสูง และให้ได้รับส่วนแบ่งเงินรางวัลเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร ทั้งนี้ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติหน้าที่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ได้รับค่าตอบแทนและประโยชน์อย่างอื่นเพิ่มเติมขึ้นจากเดิมแล้ว)

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบ และเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว

(๔) ไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น

ในการดำเนินการตาม (๔) ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สนช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เพื่อป้องกันปัญหาการตีความร่างมาตรา ๒๘ (๒) ควรตรวจสอบการเว้นวรรคตอน หรือตัดคำว่า “หรือ” ออก เนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหาในการตีความเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยฐานความผิดของเจ้าพนักงานของรัฐว่ากระทำความผิดฐานใดบ้าง เช่น การตีความว่าเป็นความผิดฐานความผิด คือ (๑) ฐานร่ำรวยผิดปกติ (๒) ฐานทุจริตต่อหน้าที่ (๓) ฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (๔) ฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม แต่อาจมีการตีความ ความว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ในร่างมาตรานี้ว่ามีการกระทำความผิดเป็นสามฐานความผิด คือ (๑) ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ (๒) ความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และ (๓) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

๒. ร่างมาตรา ๒๘ (๔) อาจเป็นการเพิ่มภาระให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยในกรณีที่เป็นการขัดหมายเรียกหรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการป.ป.ช. จะเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงอาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดได้ อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวมีบทกำหนด

โทษตามร่างมาตรา ๑๖๘ ด้วย ดังนั้น จึงควรพิจารณาทบทวนผลกระทบจากหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามความใน (๔)

๓. ร่างมาตรา ๒๘ (๕) บัญญัติไว้ไม่ตรงกับมาตรา ๒๓๔ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติว่า “หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย” ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหา การตีความ จึงควรพิจารณาทบทวนความสอดคล้องในประเด็นดังกล่าวด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” กรณีตามร่างมาตรา ๒๘ (๑) มีประเด็นข้อ กฎหมายที่ต้องพิจารณาว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นในกรณีมีการกล่าวหา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระว่ามีพฤติการณ์ กระทำความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือไม่ประการใด

ทั้งนี้ เพราะนิยามคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ตามร่างมาตรา ๔ นั้น ก็หมายถึงเฉพาะ การกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึง ประเภทคดีที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับคดีจำนำข้าวหรือคดีการสั่งให้สลายการชุมนุม เป็นต้น จึงเห็น ควรกำหนดนิยามคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ให้ครอบคลุมรวมถึงการกระทำเกี่ยวกับความผิดฐานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดด้วย

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และ อำนาจไต่สวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับบุคคลที่มีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” แต่ตามร่างมาตรา ๔ คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึง เจ้าพนักงานของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมหมายความว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ล้วนเป็นความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งสิ้น ฉะนั้น กรณีที่ ร่างมาตรา ๒๘ (๑) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและมีความเห็นในคดีที่ กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะคดี “ทุจริตต่อหน้าที่” โดยไม่รวมถึงความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อาจไม่สอดคล้องกับถ้อยคำที่รัฐธรรมนูญ กำหนด

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาว่า กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง กระทำความผิดตามหมวด ๑๑ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๕๘ ถึงมาตรา ๑๗๔ เช่น ความผิดฐาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามร่างมาตรา ๑๖๒ นั้น มีประเด็นข้อกฎหมายว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัย

โดยอาศัยหน้าที่และอำนาจตามร่างมาตรา ๒๘ (๑) หรือ (๔) และหากเป็นกรณีตาม (๔) ผลการดำเนินการดังกล่าว จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ใด

๒. ประเด็นคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” ตามร่างมาตรา ๒๘ (๒) เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยในส่วนที่เป็นตำแหน่ง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” แต่ตามร่างมาตรา ๒๘ (๒) กลับได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยในส่วนที่เป็นตำแหน่ง “เจ้าพนักงานของรัฐ” จึงเป็นหลักการหรือถ้อยคำที่บัญญัติไว้แตกต่างจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งส่งผลให้ร่างมาตรา ๒๘ (๒) อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๒)

๓. เกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๒๘ (๔) เนื่องจากร่างมาตรา ๒๘ (๔) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด ซึ่งเป็นความผิดตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๑๑ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๕๘ ถึงร่างมาตรา ๑๗๔ โดยที่การกระทำบางฐานความผิด เช่น ร่างมาตรา ๑๖๗ มาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๗๒เป็นฐานความผิดที่เกิดจากการขัดขวางหรือการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน จึงน่าจะเป็นอำนาจของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวที่จะมีดุลพินิจว่าสมควรจะดำเนินการไต่สวนในความผิดฐานดังกล่าวได้ด้วย มิฉะนั้นแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนอาจถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยการละเว้นไม่ดำเนินการไต่สวนตามร่างมาตรา ๒๘ (๔)

๔. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ การไต่สวนบุคคลใดที่กระทำความผิดตาม พรบ. นี้ กล่าวคือ กรณีผู้ให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง และการไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร แต่ต้องรับโทษในราชอาณาจักร เนื่องจากเป็นฐานความผิดตามกฎหมายไทย หากกำหนดฐานความผิดโดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้เฉพาะเมื่อมีการร้องขอความร่วมมือฯ หากไม่มีการร้องขอความร่วมมือฯ หน่วยงานใดจะมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ

๕. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถไต่สวนโดยให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในกรณีที่มีการดำเนินการของภาครัฐมีความเสี่ยงต่อการทุจริต เพื่อสร้างเสริมความโปร่งใส กระตุ้นให้สาธารณชนรับรู้ถึงการทุจริต และเป็นการป้องปรามการทุจริต และเพื่อประโยชน์ในการการเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญา UNCAC ในการส่งเสริมการรายงานของสาธารณะ

๖. เห็นควรเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ตามมาตรา ๑๙ (๑๖) กฎหมายปัจจุบัน หากไม่มีบทบัญญัติดังกล่าวอาจทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติงานในการแต่งตั้งอนุกรรมการด้านต่างๆ เช่น อนุกรรมการด้านกฎหมาย ด้านป้องกัน เป็นต้น และอำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (๑. ประเด็นคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” ในร่างมาตรา ๒๘ (๒) นั้น ที่ประชุมคณะกรรมการได้แก้ไขปรับปรุง โดยให้ใช้คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” แทนคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” แล้ว ๒. การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนสาธารณะได้ อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเกิดความเสียหายได้ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหายังไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิด ๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้แล้ว)

(๓) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณคนเฝ้ามอง) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรนำคำพิพากษาของศาลปกครองที่วินิจฉัยว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือที่ศาลปกครองพิพากษายกฟ้องมาพิจารณาเพื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เหมาะสม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างนี้เหมาะสมแล้ว

(๔) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณทศพล) เสนอความเห็น ดังนี้

เจตนารมณ์ของการมีคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือการกำหนดให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มิได้ประสงค์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการกับการกระทำที่เป็นการประพฤตินิชอบ โดยการกระทำที่เป็นการประพฤตินิชอบนั้นจะมีหน่วยงานอื่น ๆ รับผิดชอบอยู่แล้ว จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) พระพุทธอิสระ เสนอความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบการทุจริตของนักการศาสนาที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ เพื่อป้องกันการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและป้องกันการใช้จ่ายงบประมาณรัฐโดยไม่สุจริตของทุกศาสนา เพื่อความถูกต้อง โปร่งใส สุจริต เพื่อธำรงไว้ซึ่งความศรัทธาอันบริสุทธิ์ของศาสนิกชน ซึ่งจะสอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการอยู่แล้ว)

(๖) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณช่องว่าง ท้องถิ่น) เสนอความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรมีอำนาจมากเกินไป และไม่ควรถูกตั้งดำเนินการกับความผิดพลาดของข้าราชการ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๗) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณสิงห์คำ ทรงธรรม) เสนอความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจไต่สวนเฉพาะคดีทุจริตเท่านั้นไม่ควรใช้อำนาจสอบวินัยข้าราชการด้วย และควรกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจในการวินิจฉัยการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๘) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณข้าราชการผู้ไร้वासนา) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบข้าราชการ ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบนักการเมือง และควรแบ่งหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ท. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๙) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณกฤตภัทร ภิญญชุติวัดปลัดเทศบาลตำบลพระบุ จังหวัดขอนแก่น) เสนอความเห็น ดังนี้

๑. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีหน้าที่และอำนาจคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น เพราะที่ผ่านมาเพียงแต่ดำเนินการเกี่ยวกับคดีทุจริตคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ยังดำเนินการล่าช้า

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรมีอำนาจมากเกินไป และไม่ควรถูกตั้งดำเนินการกับความผิดพลาดของข้าราชการเป็นหลัก

๓. ควรนำคำพิพากษาของศาลปกครองที่วินิจฉัยว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือที่ศาลปกครองพิพากษายกฟ้องมาพิจารณาเพื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เหมาะสม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๑๐) **ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (บุคคลที่ต้องรายงานธุรกรรม) เสนอความเห็น ดังนี้**

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มุ่งเน้นแต่การเพิ่มอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสิทธิประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. เท่านั้น ทั้งที่จริง ๆ อำนาจตามกฎหมายเดิมก็มีมากอยู่แล้วแต่ไม่เห็นจะได้ใช้ประโยชน์อะไรเท่าใดนัก

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๑๑) **ความเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามาร์คาร์เด็นส์ เสนอความเห็น ดังนี้**

๑. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมอบหมายให้ ป.ป.ช. จังหวัดดำเนินการกับคดีเล็ก ๆ น้อยในพื้นที่

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการตรวจสอบความผิดทางวินัย

๓. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเน้นงานทางด้านปกป้องมากกว่าการปราบปรามการทุจริต

๔. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบเกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น

๕. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบการทุจริตระดับประเทศเป็นสำคัญ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ (๑) และ (๒) ให้รวมถึงการดำเนินการกับบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๒๘ (๑) และ (๒) เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายด้วย ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการดำเนินการในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๑) และ (๒) และคดีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวข่งกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกันด้วย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นควรนำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ ไปบัญญัติเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๘ และควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจการดำเนินการกับบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๒๘ (๔) ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด

(๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้ เมื่อองค์กรตามวรรคหนึ่งได้รับแจ้งมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ ให้แจ้งปัญหาและอุปสรรคต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

ทั้งนี้ ไม่เกินสามเดือนนับแต่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นควรลดกรอบระยะเวลาในการแจ้งปัญหาและอุปสรรคต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณาทบทวนมาตรการหรือข้อเสนอแนะ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขปรับปรุงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคสองเป็นไม่เกินสามเดือนนับแต่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.)

มาตรา ๓๒ เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการที่จำเป็นต่อการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือ

พยานหลักฐาน สำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทางดังกล่าวต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว

(๒) ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือนกรณีพบว่ามีพฤติการณ์ที่สื่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

(๔) รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีตามร่างมาตรา ๓๒ (๔) กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการที่จำเป็นต่อการรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานนั้น เห็นว่าเป็นร่างบทบัญญัติที่อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติและไม่สอดคล้องกับแนวทางการยกร่างกฎหมายหรือการปฏิบัติขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระ ศาล สภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น จึงเห็นสมควรตัดร่างมาตรา ๓๒ (๔)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐอื่นเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ด้วย ทั้งนี้ เรื่องการรับฟังความเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนจะสอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ)

(๒) คณะกรรมการการพาณิชย์การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีมาตรการและกลไกในการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชนเพื่อต่อต้านการทุจริต และควรกำหนดให้มีมาตรการสนับสนุนหรือจูงใจให้มีการต่อต้านการทุจริตด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

สอดคล้องกับความใน (๑) ของร่างมาตรานี้

(๓) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ในกรณีที่มีการไต่สวนเรื่องที่มีความสำคัญ เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ อาจกำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการบูรณาการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการ ป.ป.ท. คณะกรรมการ ป.ป.ง. รวมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
มาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวน

(๒) ให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อ
ประโยชน์ในการไต่สวน

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน
สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและ
พระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการ เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร
ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวน และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จใน
เวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) มีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วน
ท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนชี้แจงข้อเท็จจริง อำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติ
หน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. กรณีตามร่างมาตรา ๓๓ ที่ได้กำหนดให้เฉพาะการสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน
หรือลูกจ้างของหน่วยงาน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบ
เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวน ซึ่งไม่รวมถึงกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
จะใช้อำนาจในการสั่งให้หน่วยงานชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา จึงเห็นควรคงไว้ซึ่ง
บทบัญญัติ มาตรา ๒๕ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ กรณีตามร่างมาตรา ๑๑๐ ที่
กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือสถาบันการเงิน หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง
ตรวจสอบความถูกต้องหรือความมีอยู่จริงตามที่ปรากฏในรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถือเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงได้ด้วย

๒. เห็นควรกำหนดโทษทางวินัยกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน รวมถึงกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ
มอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้
บทบัญญัติมาตรา ๓๓ และมาตรา ๑๖๘ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตามร่างมาตรา ๓๓ (๔) เพื่อให้การช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ครอบคลุมทุกกรณี จึงเห็นควรตัดคำว่า “พนักงานไต่สวน” ออก

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

๑. ความใน (๔) ของร่างมาตรานี้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนอำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนได้

๒. ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งถูกศาลตัดสินให้ลงโทษจำคุกจะต้องออกจากราชการอยู่แล้ว การกำหนดให้มีโทษทางอาญาจึงเพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีโทษทางวินัยอีก)

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่ากรณีมีเหตุอันควรระมัดระวัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวและคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหน่วยงานของรัฐและคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตหรือเกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนโดยเร็วและไม่เกี่ยวกับความลับของทางราชการให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นด้วยในหลักการ แต่ควรกำหนดให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการเป็นรายกรณีมิใช่บังคับเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการ ทุกกรณี ซึ่งอาจส่งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่าละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันเนื่องจากข้อจำกัดในแง่ของความพร้อมในบุคลากรของสำนักงาน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (หากความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องดำเนินการ โดยไม่ควรกำหนดให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการหรือไม่ก็ได้)

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานเจ้าหน้าที่ และบุคคลซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใด จะเปิดเผยข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคล บรรดาที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่มิได้เปิดเผยข้อมูลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในแต่ละขั้นตอน ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของผู้กล่าวหา ผู้แจ้งเบาะแส และผู้ซึ่งเป็นพยาน หรือกระทำการใดอันจะทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว การเปิดเผยข้อมูลอื่นใดเพื่อให้สาธารณชนได้ทราบให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในขั้นก่อนการไต่สวน ห้ามเปิดเผยชื่อผู้ถูกกล่าวหา เว้นแต่มีเหตุอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว

(๒) เมื่อได้ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นหรือไต่สวนแล้วมีพยานหลักฐานพอสมควร ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์การกระทำความผิด ให้เปิดเผยเรื่องทั้งหมดได้เว้นแต่จะเปิดเผยชื่อผู้กล่าวหา ผู้แจ้งเบาะแส และผู้ซึ่งเป็นพยานมิได้ ห้ามมิให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลรายงานและสำนวนการตรวจสอบ การสอบสวน การไต่สวน หรือการไต่สวนเบื้องต้น รวมทั้งบรรดาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ การสอบสวน ไต่สวน หรือไต่สวนเบื้องต้นที่อยู่ระหว่างการดำเนินการจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้พิจารณาและมีมติในเรื่องดังกล่าวแล้ว เว้นแต่จะเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ที่ผ่านมาก็มีผู้ร้องเรียนหรือแจ้งคำกล่าวหาไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นการดำเนินการร้องเรียนหรือกล่าวหาแบบหลีกเลี่ยงความผิดกรณีการกล่าวหาอันเป็นเท็จ รวมทั้งมีบุคคลภายนอกที่สร้างกระแสต่อสื่อมวลชนว่า ได้กล่าวหาผู้ใดต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันนำมาซึ่งปัญหาทั้งเพิ่มภาระงานให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกระทบสิทธิและก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของผู้ถูกกล่าวหาอีกทางหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว ควรมีการบัญญัติข้อห้ามหรือบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำของบุคคลภายนอกดังกล่าวด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติบทลงโทษกรณีมีการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จไว้แล้วในร่างมาตรา ๑๗๔)

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นควรกำหนดข้อยกเว้นในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานหรือทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และควรกำหนดกลไกในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดุลพินิจในการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการสิทธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็น เพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งกฎหมายกำหนดให้ถือสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาคดี ดังนั้น ในการพิจารณาคดีของศาลควรคำนึงถึงสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดี โดยต้องให้จำเลยได้โต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานและมีสิทธิขอตรวจหรือคัดถ่ายสำนวนคดีเพื่อให้จำเลยจะมีโอกาสต่อสู้คดีอย่างเต็มที่

๒. ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ อันเป็นความลับของทางราชการซึ่งอยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะได้มาโดยการที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งมอบให้หรือได้มาจากการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลนั้น ๆ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลเสียก่อน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) **ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณพงศ์) เสนอความเห็น ดังนี้**

ควรกำหนดให้ ป.ป.ช.มีหน้าที่ต้องรายงานความคืบหน้าในคดีให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้ร้องทุกข์ เป็นระยะ ๆ ตามสมควรด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) **ความเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามาคาร์ตันส์ เสนอความเห็น ดังนี้**

ควรมีการเปิดเผยกระบวนการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความในร่างมาตรานี้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยไว้แล้ว)

(๖) **คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้**

ควรเปิดเผยข้อมูล เหตุผลคำวินิจฉัย และเหตุผล ที่คดีขาดอายุความให้ประชาชนทราบด้วย และเมื่อผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึงที่สุดแล้วให้ส่งผลการพิจารณาให้ผู้กล่าวหาและผู้เกี่ยวข้องทราบภายในเจ็ดวัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความในร่างมาตรานี้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยไว้แล้ว)

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ให้เลขาธิการดำเนินการตรวจสอบเพื่อหาตัวผู้เปิดเผยข้อมูลโดยเร็ว หากตรวจสอบพบให้ลงโทษไล่ผู้เปิดเผยข้อมูลนั้น ออกจากราชการโดยไม่ต้องดำเนินการสอบสวนใหม่ แต่หากตรวจสอบไม่พบให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนการไต่สวนนั้น และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี

(๑) **คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้**

๑. การกำหนดบทบัญญัติให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของเลขาธิการฯ และพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเด็ดขาด อาจขัดต่อหลักนิติธรรม และอาจขัดต่อหลักความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญ

๒. การกำหนดให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของเลขาธิการฯ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน โดยไม่สอบสวน อาจเป็นช่องทางของการกลั่นแกล้ง หรือประวิงเวลา

๓. การเปิดเผยข้อมูลหรือข้อมูลที่ถูกรั่วไหล อาจเกิดจากการกระทำของหน่วยงานอื่น เช่น กรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับเรื่องก่อนที่จะส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือเป็นข้อมูลที่รั่วไหลในขณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานอื่น

๔. ควรกำหนดบทสันนิษฐานในลักษณะเดียวกันเพื่อเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานอื่นด้วย มิใช่จะกำหนดเฉพาะเลขาคีการฯ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณโกศล ฉลาดดี) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรมีมาตรการและกลไกในการดูแลรักษาพยานหลักฐานอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้พยานหลักฐานสูญหาย หรือตกไปอยู่กับผู้ถูกกล่าวหา และควรมีมาตรการในการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาในทางคดี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นสอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้)

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพื่อมีความเห็นหรือวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลใด และมีความจำเป็นต้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินของบุคคลนั้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอข้อมูลดังกล่าวจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ตามที่จำเป็น และให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งมอบข้อมูลดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้ถือว่าการส่งมอบดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสงค์ให้สำนักงาน ปปง. จัดส่งนั้น ไม่อยู่ในอำนาจของสำนักงาน ปปง. เช่น ธุรกรรมที่ใช้เงินสดที่ต่ำกว่าสองล้านบาท

๒. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจประกาศกำหนดเกี่ยวกับมูลค่าการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดหรือที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินจากสำนักงาน ปปง. และสถาบันการเงิน หรือบุคคลผู้ประกอบอาชีพ เพื่อส่งข้อมูลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่ต้องร้องขอ

๓. ควรกำหนดการใช้อำนาจดังกล่าวนี้ครอบคลุมถึงชั้นตรวจสอบทรัพย์สินด้วย

๔. เห็นควรเพิ่มกลไกการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงิน และการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ปปง. ฯลฯ ให้สอดคล้องกับ มาตรา ๒๕/๑ และ ม. ๓๗/๒ ตามกฎหมายที่ใช้บังคับปัจจุบัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (การนำอำนาจขององค์กรอื่น เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่เหมาะสม และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มอำนาจดังกล่าวอีก)

มาตรา ๓๘ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เชื่อว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมีโทษทางอาญา หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้

ในการจับและควบคุมตัวบุคคลตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการแทนก็ได้ และให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการจับกุมขังและการปล่อยชั่วคราว ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เกิดขึ้นในลักษณะความผิดซึ่งหน้า ให้กรรมการ พนักงานไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายของศาล และเมื่อจับได้แล้วให้ส่งมอบให้พนักงานสอบสวนควบคุมตัวไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๓๘ (๑) ขัดแย้งกับ ม. ๓๘ (๒)
๒. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจจับและควบคุมตัวตามหมายจับได้ด้วย
๓. เห็นควรกำหนดให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนและพนักงานไต่สวน มีอำนาจจับและควบคุมตัว โดยไม่ต้องได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีก เนื่องจากเป็นกรณีศาลได้ออกหมายจับและควบคุมตัวบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว
๔. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง ดำเนินการจับและควบคุมตัวได้
๕. เห็นควรกำหนดเงื่อนไขการจับกุมตามวรรคสี่แยกต่างหากคนละมาตรา เนื่องจากเป็นความผิดซึ่งหน้า ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูล ตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง
๖. ความผิดซึ่งหน้าต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนที่ได้มอบหมายสามารถใช้ได้ในทางปฏิบัติเพียงใด กรณีความผิดซึ่งหน้าต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๙ คน และหลังจากจับแล้วควรให้สามารถวางหลักเกณฑ์ภายหลังการจับด้วย
๗. เห็นควรกำหนดบทบาทของพนักงานไต่สวนในฐานะที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าไว้ให้ชัดเจน
๘. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนมีอำนาจขอต่อศาล เพื่อออกหมายจับในระหว่างไต่สวนให้ชัดเจน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (๑. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองดำเนินการจับและควบคุมตัวแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่ไว้ในวรรคสอง ๒. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มีมติชี้มูลก็ไม่

ควรดำเนินการตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ๓.หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไม่ใช่การดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น การจะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงอาจไม่เหมาะสม)

มาตรา ๓๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการและกรรมการ เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ในการดำเนินการตรวจสอบ การสอบสวน การไต่สวน หรือการไต่สวนเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๓๙ ได้กำหนดให้พนักงานไต่สวนเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือพนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่แล้ว

๒. ควรกำหนดให้พนักงานไต่สวนมีอำนาจในการจับกุมโดยไม่ต้องรับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓. ควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ร่วมทำหน้าที่ไต่สวนมีสถานะให้เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตาม ป. วิ อาญา ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติ คำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้สำนักงานมีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าว และขอให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่แก้ต่างให้ก็ได้ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การบัญญัติเชิงบังคับให้อัยการสูงสุดต้องแก้ต่างให้ดังกล่าว “ยังไม่เหมาะสม” เนื่องจากตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติให้เป็นดุลพินิจของอัยการสูงสุดที่จะแก้ต่างหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น จึงควรปรับถ้อยคำการแก้ต่างดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ไม่ควรกำหนดเงื่อนไขที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดี ในกรณีที่พนักงานอัยการ เป็นผู้ฟ้อง
๒. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานไต่สวน มีอำนาจเข้าแก้ต่างคดีให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ด้วย
๓. เห็นควรให้บทบัญญัติถึงการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ก่อนถูกดำเนินคดี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นในข้อ ๒ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้)

มาตรา ๔๑ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้นำความในหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๑๐๓ ถึงมาตรา ๑๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.เป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอาจมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการเป็นการเบื้องต้นก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาก็ได้

ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีตามวรรคหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะรวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ควรกลับไปเป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาและต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักการเดิมของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินพ.ศ. .... ได้ตัดหน้าที่และอำนาจการตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกแล้ว จึงควรร่างกระบวนการตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใหม่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (การกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภาอาจไม่เหมาะสม)

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นว่าการกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. เอาไว้

๒. การกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๐ มิได้กำหนดให้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของกรรมการ ป.ป.ช. และมีได้กำหนดให้มีอำนาจดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เห็นควรกำหนดให้ ยื่นบัญชีทรัพย์สินต่อวุฒิสภา ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ร่างมาตรานี้สามารถกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ ทั้งนี้ หากให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภาอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน)

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีที่กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดกลไกการตรวจสอบการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม มาตรา ๒๓๖ และมาตรา ๒๔๐ เท่านั้นซึ่งไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ ทำการตรวจสอบได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดร้ายผิดปกติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภา กรณีที่ปรากฏว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร่ำรวยผิดปกติ อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ไว้ในมาตรา ๒๔๐ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ ก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีสิทธิยื่นเรื่องต่อประธานรัฐสภาไว้เช่นเดียวกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ร่างมาตรานี้เป็นการแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งเป็นดุลพินิจของแต่ละสภาว่าจะเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นกระทำการตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็คนหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน จะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตาม มาตรา ๓๓ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นว่าหลักการตามวรรคหนึ่ง เป็นกระบวนการด้วยการรวบรวมพยานหลักฐานตามระบบไต่สวนอยู่แล้ว หากกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในหมวด ๒ การไต่สวน ทำให้พนักงานไต่สวนต้องมีหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งอาจเป็นโทษแก่พนักงานไต่สวนผู้ปฏิบัติ เนื่องจากเป็นดุลพินิจในการพิจารณาซึ่งนำหนักพยานหลักฐาน

๒. บทบัญญัติตามวรรคสอง ไม่สอดคล้องกับร่างมาตรา ๗๐

๓. กรณีตามวรรคสาม แม้จะกำหนดเงื่อนไขให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณายกเว้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๓ ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวในทางปฏิบัติกลับเป็นช่องทางให้ผู้ถูกกล่าวหาประวิงเวลา หรือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เนื่องจากต้องเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (๑. ร่างมาตรา ๗๐ เป็นหลักการทั่วไปในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา นำหลักฐานมาแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำ

ประกอบกรชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งความใน ร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง ไม่ได้ขัดหรือแย้งกับความในร่างมาตรา ๗๐ แต่อย่างใด ๒. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการผู้ถูกกล่าวหาคนใดจงใจยื่นพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประวิงเวลาในการพิจารณาคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิจะไม่รับพยานหลักฐานนั้นไว้พิจารณาได้ อย่างไรก็ตาม พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แม้จะล่วงเลยเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หากพยานหลักฐานนั้นพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้ ก็ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวได้)

มาตรา ๔๖ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการที่จะควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยตามควรแก่กรณี

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. สาเหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถดำเนินการไต่สวนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้น เนื่องจากปัญหาต่างๆ ดังนี้

- ปริมาณของเรื่องร้องเรียนกล่าวหา
- เหตุของการทุจริตและประพฤติมิชอบมีหลายประเภท
- มีความยุ่งยากซับซ้อน
- มีความยุ่งยากในการได้มาซึ่งพยานหลักฐานเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลและเป็นผู้ครอบครองพยานหลักฐาน

๒. การกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสำนวนที่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงทุกด้าน

๓. องค์กรในระดับอัยการ ตุลาการ หรือองค์กรทางกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ ก็มิได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้

๔. การกำหนดกลไกการควบคุมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ควรจะเป็นเรื่องภายในที่จะวางกฎเกณฑ์กติกากฎ หรือระเบียบเท่านั้น

๕. อำนาจหน้าที่ในการกวดขันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ควรจะเป็นอำนาจของเลขาธิการฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชา

๖. มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติครอบคลุมถึงมาตรการควบคุมระยะเวลาไว้แล้ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๔๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมี

ความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเริ่มดำเนินการ

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็ว ความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุนระยะเวลาของการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศ ดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายระยะเวลาออกเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตรา ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังคงมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็น หรือวินิจฉัย หรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ในการดำเนินการไต่สวน ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะหยิบยกข้อเท็จจริงใดหรือมีเหตุอันควรสงสัยขึ้นดำเนินการไต่สวน ดังกรณีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบฯ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นต้น มิใช่ว่าเมื่อความปรากฏแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนทุกเรื่อง

๒. ข้อความที่ว่า “ความปรากฏ” ไม่มีความหมายชัดเจน จึงอาจเป็นช่องที่ทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่าละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

๓. ควรกำหนดกรอบอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจดำเนินการเฉพาะเรื่องที่มีลักษณะร้ายแรงเท่านั้น

๔. บทบัญญัติดังกล่าว ควรเปิดช่องให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นด้วย

๕. กรณีตามมาตรา ๔๗ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน แต่สำหรับมาตรา ๔๘ กลับกำหนดว่า หากเป็นกรณีกล่าวหาให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบคำกล่าวหาก่อน จึงก่อให้เกิดข้อสับสนในการบังคับใช้ว่าต้องดำเนินการตามมาตราใด

๖. ร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง มิได้กำหนดผลของการสิ้นสุดระยะเวลาไต่สวนให้ชัดเจนว่า ผู้รับผิดชอบสำนวนจะสิ้นสุดบทบาทและอำนาจหน้าที่หรือไม่ องค์กรหรือหน่วยงานใดจะเป็น

ผู้ดำเนินการแทน การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาภายหลังกรอบระยะเวลาดังกล่าวจะรับฟังได้มากน้อยเพียงใด และถือว่าสำนวนเสียไปหรือไม่

๗. ตามวรรคสี่ เป็นการจำกัดดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนโดยพยานหลักฐานที่ สตง. แจ้งหรือส่งมา

๘. วรรคท้ายเป็นการกำหนดกลไกการควบคุมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ควรจะเป็นเรื่องภายในที่จะวางกฎเกณฑ์กติกา หรือระเบียบเท่านั้น ทั้งนี้ ร่างมาตรา ๔๗ วรรคท้าย ชำซ้อนกับบทบัญญัติมาตรา ๔๖

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (๑. เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดว่ามีการกระทำทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรดำเนินการไต่สวนทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ยื่นคำกล่าวหาหรือยื่นเรื่องร้องเรียน ๒. หลักการที่บัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรานี้ สอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๒๔๔ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ)

(๒) ความคิดเห็นในเว็บไซต์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณนักกฎหมายมหาชน รามคำแหง) เสนอความเห็น ดังนี้

การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำการหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๑

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

สอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้

(๓) คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดเพิ่มเติมมาตรการในการเร่งรัดให้เจ้าพนักงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่กำหนด อีกทั้ง ในการขอขยายระยะเวลานั้นควรมีหลักเกณฑ์ในการขอขยายเวลาที่ชัดเจน เช่น เหตุผลและความจำเป็นในการขยาย และมีกำหนดระยะเวลาที่ต้องพิจารณาแล้วเสร็จ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นสอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้)

(๔) คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการขยายเวลาเพื่อกำกับดูแลให้การแสวงหาข้อเท็จจริงเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัดด้วย เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งหวังให้การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความรวดเร็ว ไม่มีคืดคั่งค้าง ทั้งนี้ การแสวงหาข้อเท็จจริงสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลา ๓๐ วัน ได้หรือไม่โดยไม่จำเป็นต้องรอเวลาถึง ๖ เดือน

๒. ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกสำนวนจากหน่วยงานที่รับมอบอำนาจให้ดำเนินการสอบสวนกลับมาดำเนินการเองจะเริ่มต้นระยะเวลาไต่สวนสองปีเมื่อใด

๓. ปัจจุบันมีเรื่องค้างการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนมากจึงควรมีการปรับปรุงเรื่องระยะเวลาในการพิจารณาให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อลดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ หรือความเสียหายต่อบุคคล

๔. ควรแยกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่นให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณา เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวดเร็วยิ่งขึ้น และกำหนดกรอบระยะเวลาการพิจารณาสำหรับคดีแต่ละประเภทที่มีความยากง่ายต่างกัน พร้อมทั้งอาจกระจายอำนาจในการดำเนินการให้มากขึ้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) ความคิดเห็นในเว็บไซต์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณผู้น้อย) เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรตัดขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริง การสั่งไต่สวน รวมถึงแจ้งคำสั่งไต่สวนออกจากกระบวนการไต่สวน เพื่อให้การดำเนินคดีของ ป.ป.ช. รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. การขู่ multa ความผิดทางวินัยนั้นทำให้ต้องมีขั้นตอนการสั่งไต่สวน การแจ้งคำสั่ง และการคัดค้านคำสั่งด้วย ซึ่งจะทำให้ล่าช้า หากตัดเรื่องวินัยออกดำเนินการเฉพาะทางอาญาก็จะไม่ต้องดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวและสามารถรวบรัดการดำเนินคดีให้เหลือเพียงขั้นตอนเดียวได้ ซึ่งทำให้การดำเนินคดีของ ป.ป.ช. รวดเร็วยิ่งขึ้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ออกแบบกลไกและกระบวนการในการดำเนินการไต่สวนใหม่แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒)

(๖) ความคิดเห็นในเว็บไซต์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณอยากให้การปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรลดขั้นตอนการดำเนินการทางธุรการในกระบวนการพิจารณาและไต่สวน และควรกำหนดให้มีดำเนินการพิจารณาและไต่สวนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นสอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้)

(๗) ความคิดเห็นในเว็บไซต์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณเจ้าหน้าที่ระดับล่าง) เสนอความเห็น ดังนี้

กระบวนการไต่สวนของ ป.ป.ช. มีขั้นตอนมาก และเน้นรูปแบบกระบวนการทางธุรการมากเกินไป เมื่อเทียบกับพนักงานสอบสวน ทำให้กระบวนการในการทำคดีล่าช้า ทุกอย่างรวมศูนย์เข้าส่วนกลางทุกเรื่อง จึงน่าจะกำหนดให้เป็นแนวทางเดียวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มากกว่า

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ออกแบบกลไกและกระบวนการในการดำเนินการไต่สวนใหม่แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒)

(๘) โครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามาร์คเด็นส์ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่มีเหตุสมควร ก็ให้ขยายระยะเวลาได้ และควรกำหนดบทลงโทษกรณีที่ไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินการควรกำหนดให้สอดคล้องกับอายุความในคดีอาญาด้วย หรือกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตามขนาดแต่ละคดี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นสอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้)

(๙) ความคิดเห็นในเว็บไซต์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณสุพจน์) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดวิธีการดำเนินการ ไล่สวนข้อเท็จจริงเสียใหม่ ทำให้การปราบปรามการทุจริตไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

๑. ลดขั้นตอนการไล่สวนข้อเท็จจริง โดยหากขั้นตอนใดไม่มีความจำเป็นต่อการไล่สวน และเพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว อาทิ แจ้งองค์คณะไล่สวนให้คัดค้านแจ้งคำสั่งไล่สวน

๒. ควรแยกการดำเนินคดีอาญากับการดำเนินการทางปกครอง ออกจากกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ออกแบบกลไกและกระบวนการในการดำเนินการไล่สวนใหม่แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒)

(๑๐) ความคิดเห็นในเว็บไซต์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณคนเห็นของจริง ไม่ได้อยู่บนหอคอยงาช้าง) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดระยะเวลาการดำเนินการไล่สวนคดีของ ป.ป.ช. เพราะที่ผ่านมา ป.ป.ช. ทำคดีได้ช้ามาก จนหลายคดีขาดอายุความ หรือบางครั้งก็เจ็บบหายไปเฉย ๆ ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือและไม่ส่งเสริมการป้องกันการทุจริต ผู้ร้องเรียนขาดความเชื่อถือ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความเห็นสอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้)

(๑๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีที่เป็นคดีหรือข้อกล่าวหาร้ายแรง ควรมีขั้นตอนการไล่สวนกรณีเร่งด่วน โดยกำหนดเป็นขั้นตอนพิเศษ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้กำหนดไว้แล้วว่าในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไล่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุระยะเวลาของการไล่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้)

(๑๒) ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรตัดกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานออกให้เหลือเฉพาะขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ออกแบบกลไกและกระบวนการในการดำเนินการไต่สวนใหม่แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒)

มาตรา ๔๘ ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหาไม่มีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหาไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับผิดชอบพิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการอย่างน้อยสามคนเป็นผู้พิจารณาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. กรณีที่มีการกล่าวหาให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายดำเนินการตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าวแล้วแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสิบห้าวันนั้น เนื่องจากร่างมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่งกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนโดยพลันแล้ว เหตุใดบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๕๘ จึงกำหนดเวลาให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหา ซึ่งการกำหนดในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการจำกัดดุลพินิจในการค้นหาความจริงตามคำกล่าวหา ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในทางปฏิบัติได้ และ

๒. การตรวจสอบคำกล่าวหา เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องภายในสิบห้าวันวัน เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เนื่องจากในการพิจารณาคำกล่าวหาต้องมีการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดคำกล่าวหา พร้อมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องบางส่วนด้วย อีกทั้งปริมาณเรื่องกล่าวหาจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การตรวจสอบคำกล่าวหา เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องภายใน ๑๕ วัน เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เนื่องจากในการพิจารณาคำกล่าวหาต้องมีการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดคำกล่าวหา พร้อมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องบางส่วนด้วย อีกทั้งปริมาณเรื่องกล่าวหาจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่

๒. เป็นการจำกัดดุลพินิจในการค้นหาความจริงตามคำกล่าวหา ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้

๓. สำนวนคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีการชี้มูลหรือไม่รับไต่สวน ควรส่งให้อัยการสูงสุดพิจารณาทบทวนเพื่อให้เกิดความรอบคอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๔๙ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วย เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคน และมีผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และในการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานต้องกระทำโดยเลขาธิการหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลาโดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้เพราะเหตุขาดอายุความ อันเนื่องมาแต่การมิได้ปฏิบัติตามระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดหรือจงใจ ปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว

ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๓ ด้วย

เพื่อประโยชน์ในการกำกับการไต่สวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้นในแต่ละด้านตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ระยะเวลาในการไต่สวนเบื้องต้นสั้นเกินไป เพราะในการทำสำนวน เป็นระบบไต่สวนที่ต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานจากทุกทาง อีกทั้งกระบวนการยังต้องผ่านการมอบหมายอันเป็นการสร้างขั้นตอนมากขึ้น

๒. ตามมาตรา ๔๔ วรรคเจ็ด การกำหนดให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแล กระทบความเอกภาพของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓. กรณีตามวรรคสอง การกำหนดองค์ประกอบขององค์คณะไต่สวน เป็นการสร้างข้อจำกัดในทางปฏิบัติมากเกินไป ซึ่งทำให้ในการทำงานทุกเรื่องต้องมีการแต่งตั้งองค์คณะ และยังขาดในส่วนขององค์ประกอบที่เป็นพนักงานไต่สวน

๔. ตามวรรคห้า เป็นการกำหนดกลไกการควบคุมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ควรจะเป็นเรื่องภายในที่จะวางกฎเกณฑ์กติกา หรือระเบียบ เท่านั้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็นดังนี้

๑. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้เลขาธิการ ป.ป.ช. ไต่สวนเบื้องต้นได้ และควรกำหนดให้เลขาธิการ ป.ป.ช. มอบหมายให้คณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นได้ด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดระยะเวลาในการดำเนินการ

๒. ควรกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนเรื่องเรียนให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการไต่สวน หากมีความจำเป็นและมีเหตุผลจะขยายระยะเวลาต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ๆ ละไม่เกินหกสิบวันหากเกินกำหนดให้ถือเป็นความผิดวินัย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการคณะกรรมการ

การไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๘ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง ให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. คำว่า “เรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง” เป็นคำจำกัดความที่ไม่ชัดเจน

๒. ตามร่างมาตรา ๕๑ วรรคสอง ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

๓. ตามร่างมาตรา ๕๑ วรรคสาม ควรกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการไต่สวนเอง และแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้มีการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนรวมทั้งที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา เพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมตามมาตรา ๗๔ วรรคสองการไต่สวน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ตามร่างมาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานไต่สวน ควรเป็นขั้นตอนภายหลังการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว

๒. ตามร่างมาตรา ๕๘ วรรคสอง ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีมติภายในสามสิบวัน เป็นกรอบระยะเวลาที่อาจขัดหรือแย้งกับร่างมาตรา ๗๔ วรรคสอง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้วก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดว่ากรณีใดถือว่าเป็นความเสียหายร้ายแรง
๒. กรณีตามร่างมาตรา ๕๕ (๑) ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับหรือยก จะให้หน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการต่อไป
๓. กรณีตามร่างมาตรา ๕๕ (๓) ความว่า “กำหนดระยะเวลาเกินห้าปี” ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าไม่นำมาใช้บังคับกับตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไตสวน พิจารณาหรือวินิจฉัยคดี

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีไว้ในฐานะกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มาก่อน
- (๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา
- (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- (๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- (๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจะวินิจฉัย ซึ่งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏเหตุดังกล่าว เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัยให้กรรมการ พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหาจะสามารถคัดค้านได้ตั้งแต่เวลาใดถึงเวลาใด

๒. ตามวรรคสอง ควรกำหนดกรอบระยะเวลาที่ยาวกว่านี้ เนื่องจากปริมาณคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีปริมาณมาก

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไต่สวน หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใดๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนในข้อกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดถ้อยคำตามร่างมาตรา ๕๗ กรณีดำเนินการไต่สวน กรณีร่ำรวยผิดปกติให้เหมือนกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และให้เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๗

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลจนเป็นเหตุให้คำกล่าวหาตกไปนั้น ควรมีมาตรการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้อัยการสูงสุดสามารถตรวจสอบอีกครั้ง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

บทบัญญัติให้แจ้งภายในเจ็ดวัน ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๕๙ ในการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐบรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ร่างมาตรานี้เป็นเรื่องการรับคำกล่าวหา จึงควรบัญญัติไว้ก่อนร่างมาตรา ๔๘

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๐ คำกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา

(๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

ผู้กล่าวหาจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ และจะส่งด้วยวิธีใด ๆ ที่จะทำให้คำกล่าวหาถึงสำนักงานก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจา ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนที่จะบันทึกรายละเอียดไว้ให้ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และไม่ว่ากรณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจากหนังสือกล่าวหา

หนังสือกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ถ้ามีรายละเอียดตาม (๓) แล้วคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปฏิเสธไม่รับไว้พิจารณาไม่ได้

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรจำกัดวิธีการยื่นเรื่อง (๒)

๒. ควรบัญญัติให้วรรคหนึ่ง (๓) ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๕๓

๓. ปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. มีวิธีการปกปิดรายชื่อผู้กล่าวหาอยู่แล้ว จึงไม่ควรระบุวิธีปกปิดไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

๔. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอกระเบียบ หลักเกณฑ์ในการรับเรื่องกล่าวหาได้

๕. การบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องรับคำกล่าวหาที่มีลักษณะบัตรสนเท่ห์ตามวรรคสี่อาจขัดกับรายละเอียดคำกล่าวหาตามวรรคแรก เนื่องจากคำกล่าวหาต้องมีชื่อของผู้กล่าวหา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจแต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้ส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน โดยจะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำคู่มือแจกจ่ายให้พนักงานสอบสวนอย่างทั่วถึงเพื่อให้พนักงานสอบสวนทราบว่าเรื่องใดบ้างที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะจับโดยไม่มีหมายจับได้ ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม้จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกันหรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายขังผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ระยะเวลาที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดวัน เป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป

๒. การส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวัน เป็นการกำหนดกรอบดุลพินิจในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓. บทบัญญัติในวรรคสามเป็นเรื่องการจัดทำคู่มือไม่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย

๔. วรรคห้าของร่างมาตรานี้ขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้อย่างเพียงพอก่อนที่คดีจะขาดอายุความ

๒. กรณีส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือพนักงานสอบสวนต้องส่งเรื่องภายในสามสิบวัน หากเกินกำหนดให้ถือเป็นความผิดวินัย

๓. ควรกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ โดยกำหนดระยะเวลาไว้เก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่อง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด หรือเจ้าพนักงานของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดในเรื่องที่มีใช้เป็นความผิดร้ายแรง ทั้งนี้ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานดำเนินการส่งเรื่องที่ได้รับไว้ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเพื่อดำเนินการต่อไปภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับเรื่อง

การเทียบตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวางหลักเกณฑ์การดำเนินการไต่สวนและการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้

ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เกณฑ์ความผิดร้ายแรงในร่างมาตรานี้ไม่มีความชัดเจน และเป็นการสร้าง
ขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

๒. ในกรณีที่มีใช้ความผิดร้ายแรงควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ
ส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ด้วย ซึ่ง
เป็นไปตามหลักการเดิมที่กำหนดไว้มาตรา ๘๙/๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการแล้ว ไม่ควร
กำหนดให้ผู้บังคับบัญชารายงานกลับมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีก

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐตามมาตรา
๖๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ของตนและ
รายงานผล

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและภายในกำหนดระยะเวลาที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

หากเป็นเรื่องที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ไม่ควร
กำหนดให้ผู้บังคับบัญชารายงานกลับมา เพราะมิใช่เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ
ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับผลการดำเนินการตาม
รายงานตามมาตรา ๖๔ หรือมีกรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาอาจไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการดำเนินการ
นั้นจะไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจเรียกสำนวน
การไต่สวน หรือสอบสวน มาเพื่อดำเนินการได้ โดยจะดำเนินการไต่สวนใหม่ทั้งหมดหรือนำผลการไต่
สวนหรือสอบสวนของหน่วยงานของรัฐนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนมาถือเป็นการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ก็ได้

**(๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภานักขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้**

การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือ
เรียกสำนวนการไต่สวนมาดำเนินการเองอาจไม่เหมาะสม เพราะเป็นการแทรกแซงการดำเนินการของ
หน่วยงานอื่น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดควรสั่งก่อนที่จะมีการแจ้งข้อกล่าว
ผู้ถูกกล่าวหา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นจะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องไม่ทำหรือจัดทำกรใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำ ในเรื่องที่ไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น

ในการสอบปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ไม่ควรบัญญัติเรื่องการห้ามละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ เพราะเป็นบทกฎหมายทั่วไปที่ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอยู่แล้ว

๒. ระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นระบบไต่สวน และปฏิบัติงานในรูปขององค์คณะไต่สวนซึ่งมีความละเอียดรอบคอบและเป็นธรรมอยู่แล้ว การสอบปากคำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี จึงเห็นควรกำหนดให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นรายกรณีไป

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยัก แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินที่ถูกกล่าวหา ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ความผิดนั้นมีโทษทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

(๒) ในกรณีที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งถอนการยึดหรืออายัดโดยพลัน รวมทั้งไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และมีพฤติการณ์เป็นการถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทนด้วย ในกรณีเช่นนั้นผู้มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิพิสูจน์ว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรเน้นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินในคดีทุจริตกลับคืนสู่รัฐ เพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามทรัพย์สินที่มีการโยกย้ายถ่ายเทไปต่างประเทศ ซึ่งในการติดตามดังกล่าวนี้ต้องอาศัยเทคนิค วิธีการ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ความใน (๑) ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว เนื่องจากในคดีอาญาทรัพย์สินดังกล่าวถือว่าเป็นของกลางในคดีอาญา

๒. กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้อำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวตามร่างมาตรานี้แล้ว หากมีเหตุจำเป็นที่จะต้องจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าว ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินระหว่างการยึด อายัด ไว้ชั่วคราวไว้ด้วย

๓. ความใน (๒) ควรกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาในการยึดหรืออายัดชั่วคราวเป็นเวลาสองปี หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีนั้น เนื่องจากทรัพย์สินที่ต้องทำการยึดหรืออายัดอาจมีหลายรายการ และเพื่อประโยชน์ต่อความยุติธรรม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวได้ เพื่อแก้ปัญหาการโอนหรือซุกซ่อนทรัพย์สินอาจไม่ตรงกับ UNCAC ข้อบทที่ ๓๑ และการยึดและอายัดไว้ชั่วคราว อาจเป็นการจำกัดสิทธิบุคคล

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) คณะกรรมการธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาศักดิ์เลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินกรณีมีพฤติการณ์โยกย้าย โอน เปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมีกำหนดเวลาหนึ่งปี และอาจยื่นคำร้องขยายระยะเวลาดังกล่าวต่อศาลได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๖๙ ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๔๙ วรรคเจ็ด เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนด

ระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคล มาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

การแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี และในกรณีที่เป็นการกล่าวหาว่าร้ายผิดปกติให้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ร้ายผิดปกติ สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินใน ขณะที่แจ้งข้อกล่าวหาทั้งนี้เท่าที่ทำได้ด้วย

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดให้การแจ้งข้อกล่าวหา ต้องเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาก่อน ถือเป็น การสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็น และไม่สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาในการไต่สวนที่กำหนดไว้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๐ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาที่มีหลักฐานแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลกระทบต่อการไต่สวนที่ได้กระทำไปก่อนแล้ว

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาเฉพาะก่อนชี้มูลความผิดเท่านั้น เพราะเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลแล้ว เรื่องจะอยู่ในความรับผิดชอบของอัยการสูงสุด

๒. ความในวรรคสองเป็นการให้สิทธิมากเกินไป อาจทำให้เกิดการประวิงเวลา หรือการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการสิทธิการศึกษาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็น เพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

นอกจากสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัยแล้ว ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการพิสูจน์ว่าตนเองยังไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาให้ชัดเจน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

สอดคล้องกับความในร่างมาตรานี้

มาตรา ๗๑ ในการแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา ๖๙ ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งพร้อมทั้งมอบบันทึกสรุปสาระสำคัญข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหา สรุปสาระสำคัญต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ และต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๗๒ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้ด้วย

สรุปสาระสำคัญตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นการเปิดเผยชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน หรือข้อมูลอื่นใดอันเป็นเหตุให้ทราบถึงตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. วางหลักเกณฑ์การเปิดเผยเรื่องที่มีการกล่าวหา
ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๒ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาสิทธินำพยานหลักฐานหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจไม่เกินสามคนเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดว่า กรณีที่มีโทษจำคุกสูงหรือมีโทษประหารชีวิต ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องจัดหาพยานมาให้ การที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะจัดหาพยานมาให้กับผู้ถูกกล่าวหาอาจเป็นการดำเนินการทางอาญาที่ไม่ถูกต้องซึ่งนำไปสู่การยกฟ้องของศาลได้ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้การดำเนินคดีทุจริตเป็นไปในมาตรฐานเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนมีดุลพินิจในการพิจารณาจำนวนบุคคลผู้เข้าร่วมรับฟังตามความเหมาะสมเป็นรายคดี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในสำนวนการไต่สวนคดีทุจริตกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาสิทธิที่จะหาพยานเข้าร่วมรับฟังได้ต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งกำหนดว่ากรณีคดีที่มีโทษประหารชีวิตหรือมีโทษจำคุกสูง ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดหาพยานมาให้ ซึ่งจะเป็นประเด็นว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกำหนดหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นการดำเนินการทางอาญาจะถือว่ากระบวนการไม่ถูกต้องและอำนาจนำไปสู่การยกฟ้องของศาลได้ ดังนั้น คดีทุจริตและคดีอาญาควรดำเนินการด้วยมาตรฐานเดียวกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๔ เมื่อดำเนินการไต่สวนเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวน เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการไต่สวน
- (๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสำนวนการไต่สวนเพื่อมีมติโดยเร็วซึ่งต้องนำเสนอต่อที่ประชุมไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนการไต่สวน เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้มีการประชุมทุกวันอยู่แล้วและมีเรื่องอื่นค้างพิจารณาอยู่ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนตามลำดับที่ได้รับสำนวนนั้น แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเรื่องใดกระทบถึงประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนอย่างร้ายแรงจะหยิบยกขึ้นพิจารณาก่อนก็ได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. กรอบระยะเวลาเจ็ดวันที่กำหนดไว้ในวรรคสอง อาจไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป และการเริ่มนับระยะเวลาเจ็ดวัน มิได้กำหนดว่าต้องเริ่มนับตั้งแต่เวลาใด อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

๒. การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาสำนวนภายในเจ็ดวัน อาจส่งผลต่อคุณภาพสำนวนและกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสำนวนที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมากและแต่ละสำนวนมีรายละเอียดแตกต่างกัน

๓. หน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้มีเพียงการพิจารณาสำนวนการไต่สวนเท่านั้น การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาสำนวนภายในเจ็ดวัน อาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถปฏิบัติงานในภารกิจอื่นได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๗๔ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่ง พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยให้กรรมการผู้นั้นเสนอความเห็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็น เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกคนจะต้องพิจารณาสำนวนก่อนเข้าประชุมอยู่แล้ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๗ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๗๖ ไว้แล้ว ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนมีข้อไม่สมบูรณ์ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมหรือหารือกัน ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับเรื่อง

ในกรณีที่ข้อไม่สมบูรณ์ตามวรรคสองเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของอัยการสูงสุดให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

ในกรณีที่ข้อไม่สมบูรณ์เป็นปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิด หรือเป็นปัญหาว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ หรือควรฟ้องบุคคลใดบ้าง ให้อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันฝ่ายละห้าคนภายในสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งจากอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง เมื่อคณะกรรมการร่วมกันดังกล่าววินิจฉัยด้วยเสียงข้างมากเป็นประการใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.และอัยการสูงสุดดำเนินการไปตามนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมกันไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะยื่นฟ้องคดีเองก็ได้ แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรฟ้องคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช.ต้องดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความแต่ต้องไม่ช้ากว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่หาข้อยุติไม่ได้

ให้สำนักงานอำนวยการความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการร่วมกันตามวรรคสี่ และให้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทำหน้าที่เลขานุการด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ห้ามมิให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีให้แก่จำเลย

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง มิให้นับรวมระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามวรรคสามและวรรคสี่ด้วย ระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา นี้ ในกรณีมีเหตุอันจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายออกไปก็ได้แต่ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของระยะเวลาที่กำหนดไว้ และเมื่ออัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขยายเวลาแล้วให้แจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบในการปฏิบัติหน้าที่และการขยายระยะเวลาต้องคำนึงถึงอายุความในการดำเนินคดีประกอบด้วย

การฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดในมาตรานี้ย่อมกระทำไม่ได้ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ แต่ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณีต้องดำเนินการสอบสวน หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาดังกล่าวเกิดจากการจงใจ ปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใด ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นต่อไปโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรดำเนินการฟ้องคดีตามวรรคสี่ แต่ไม่ได้ยื่นฟ้องภายในกำหนดอายุความหรือกำหนดเวลาตามวรรคสี่หรือตามที่ขยายตามวรรคแปด ให้ถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรเพิ่มกระบวนการในการแก้ไขปัญหา “ข้อไม่สมบูรณ์” ของสำนวนคดี โดยในครั้งแรกหากอัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อไม่สมบูรณ์ให้ไต่สวนให้แล้วเสร็จภายในกึ่งวัน และหากยังมีความเห็นต่างต้องมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกัน ทั้งนี้ หากตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้วยังไม่สมบูรณ์ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องเอง

๒. การใช้อำนาจของคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันตามมาตรา ๗๗ วรรคสี่ ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจตามมาตรา ๓๓ ด้วย

๓. กรณีที่บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้ดุลพินิจในการดำเนินการต่อไป “ตามที่เห็นสมควรโดยจะยื่นฟ้องคดีเองก็ได้” ตามมาตรา ๗๗ วรรคสี่ ควรบัญญัติให้ชัดเจนเลยว่าให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. “ฟ้องคดีเอง” ได้ โดยไม่ต้องใช้ดุลพินิจ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุด โดยเทียบเคียงกับกรอบระยะเวลาการพิจารณารายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๗๔ และร่างมาตรา ๗๕

๒. การตั้งคณะทำงานร่วมอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดกลไกดังกล่าวไว้ ซึ่งแตกต่างจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

๓. การกำหนดให้อัยการสูงสุดมีอำนาจให้ข้อเสนอแนะในลักษณะที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ต้องดำเนินการ อาจไม่ชอบด้วยความในมาตรา ๒๓๔ และมาตรา ๒๔๘ ของรัฐธรรมนูญ เพราะกระทบต่อหลักความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นการลดทอนอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๔. ควรกำหนดให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินคดีแทน

๕. ควรกำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับอำนาจของคณะทำงานร่วมในการรวบรวมพยานหลักฐานให้ชัดเจน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกสำนวนคืนมิได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้

๒. ไม่ควรกำหนดกรอบเวลา เนื่องจากการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ต้องมีการตรวจพยานหลักฐาน บางกรณีไม่สามารถตรวจให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้

๓. การตั้งคณะทำงานร่วมไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานใดทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ
ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สถาบันขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และตัดขั้นตอนการแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันออก และกรณีที่อัยการสูงสุดไม่ฟ้องคดีต้องระบุเหตุผลและเปิดเผยให้ประชาชนทราบด้วย และในกรณีดังกล่าวควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ฟ้องคดีเอง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๘ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกควบคุมตัวอยู่ก่อนแล้วตามมาตรา ๓๘ ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้พนักงานสอบสวนนำตัวบุคคลดังกล่าวมาศาลในวันฟ้องคดี

ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุต่อศาล อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอให้ศาลออกหมายจับได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรมีบทบัญญัติที่กำหนดให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอออกหมายจับกรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลในวันฟ้องคดี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๗๙ ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว ถ้าอัยการสูงสุดเห็นควรอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาต่อไป ให้ดำเนินการได้ แต่ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วย ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๗๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗๙ ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว ถ้าอัยการสูงสุดเห็นควรอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาต่อไป ให้ดำเนินการได้ แต่ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบและรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วย ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วย

ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอุทธรณ์ในฐานะที่เป็นตัวแทนของรัฐ หรือให้อัยการสูงสุดอุทธรณ์ตามความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่อุทธรณ์ เนื่องจากการกำหนดให้อัยการสูงสุดรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขาดสภาพบังคับที่ชัดเจน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการสิทธิการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ผู้ที่จะอุทธรณ์ฎีกาต้องเป็นคู่ความในคดีเท่านั้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณามอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรพิจารณาทบทวนเรื่องการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ออกระเบียบเกี่ยวกับการฟ้องคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เอง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้พนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจว่าความหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตามมาตรา ๗๗ ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ผู้ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

(๑) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้วควรกำหนดให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญ เรื่องการหยุดปฏิบัติหน้าที่ การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมากำหนดไว้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๒ ในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นก็ได้

สำหรับความเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรมีบทบัญญัติที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลในการเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายปัจจุบัน มาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๙ (๑๒) ได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๔ เพื่อประโยชน์ในการร้องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองริบทรัพย์สินตามมาตรา ๘๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทรัพย์สินนั้นมา หรือมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดแล้วแต่ว่ามูลค่าในขณะใดจะมากกว่ากัน

และขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสั่งให้ชำระเงินหรือสั่งให้บริบททรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิดแทนตามมูลค่าดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิด แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุด ให้เลขาธิการมีอำนาจเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบ เพื่อวางหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดการเก็บรักษา ทรัพย์สินที่ไม่เหมาะสมที่เก็บรักษาไว้ หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่านำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗

๒. เห็นควรให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินไปใช้ในขั้นตอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นการชั่วคราว และขั้นตอนการตรวจสอบทรัพย์สินด้วย

๓. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินที่จะริบ และขอให้ศาลสั่งให้มีการชำระเงินหรือสั่งให้บริบททรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิดแทนตามมูลค่าดังกล่าว เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่าอย่างแท้จริงตามหลักของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC) ข้อบทที่ ๓๑

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๖ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนและมีความเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย

การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง และการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและให้ดำเนินการโดยรวดเร็ว

ให้นำความในมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการในศาลแทนได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดกลไกการดำเนินการกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมไม่ร้ายแรงด้วย

๒. เห็นควรกำหนดให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้ได้รับมอบหมายแทนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ควรให้หมายรวมถึงผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นตามความในมาตรา ๒๓๕ (๑) วรรคสาม และวรรคสี่ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน และไม่ว่าในกรณีใด ผู้ใดจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามี การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง จะพ้นจากความรับผิดชอบตามรัฐธรรมนูญเฉพาะเมื่อได้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้ดำเนินการสอบสวน

การสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สอบสวนแล้วเห็นว่ามิมีมูล ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว และให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

ในกรณีจำเป็นและได้รับคำร้องขอ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งเช่นเดียวกับการคุ้มครองพยานตามมาตรา ๑๒๘

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีมีการกล่าวหาว่ามีการกระทำฝ่าฝืน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๘ (๑) หรือร่างมาตรา ๘๗ วรรคสาม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นตามมาตรา ๖๙ และเห็นว่าการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะเกิดความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนต่อไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว ถ้าต่อมาผลการไต่สวนปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นเวลาหกเดือนหรือจนกว่าจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหก เดือนนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่พ้นกำหนดหกเดือนแล้วคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีคดีวินิจฉัย ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้าปฏิบัติงานต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา และ มีอำนาจสั่งการตามวรรคสองได้

ความในมาตรานี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะดำเนินการตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา

ความในมาตรานี้ไม่ใช่บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ไม่ควรกำหนดขั้นตอนการพิจารณาส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาไว้ในขั้นตอนเดียวกับการแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา ๖๙

๒. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถขยายกรอบระยะเวลาในการวินิจฉัยตามวรรคสองได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติไต่สวนข้อเท็จจริงหรือแจ้งข้อกล่าวหา นอกจากทำให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกสั่งพักราชการแล้ว ยังมีผลถึงการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่งด้วย ในขณะที่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เป็นที่ยุติจึงกระทบต่อสิทธิของบุคคล จึงควรพิจารณาสิทธิของผู้ที่ถูกไต่สวนและไม่รับการคัดเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่กระทำความผิดจริงหรือไม่ หากผิดจริงก็ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบข้อมูล แต่หากสถิติส่วนใหญ่พบว่าไม่ได้กระทำความผิด ก็ควรดำเนินการให้เป็นความลับเพื่อไม่ให้บุคคลดังกล่าวเสียประโยชน์

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สถาบขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

เมื่อปรากฏพยานหลักฐานว่ามีมูลตามที่กล่าวหา ให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชี้มูลความผิด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๐ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานการไต่สวนเอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวัน เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อไป

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานการไต่สวนเอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวัน เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนเจ้าพนักงานของรัฐให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๒)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งส่วนงานการไต่สวนให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่ออัยการสูงสุดตามเวลาที่กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๓๘ ต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๙๑ ควรกำหนดให้กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ถือว่ามีพฤติการณ์หลบหนีให้เป็นเหตุในการออกหมายจับตามร่างมาตรา ๓๘

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ผู้ถูกกล่าวหาที่มารายงานตัวกับสำนักงาน ป.ป.ช. มีการตรวจสอบจากบัตรประชาชนเท่านั้น หากผิดตัวก็จะส่งผลให้ฟ้องผิดตัวและกระทบต่อการควบคุมตัวและปล่อยตัวชั่วคราว

๒. ควรมีเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. นำส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาให้อัยการสูงสุด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๒ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญา ตามมาตรา ๙๐ ให้อัยการสูงสุดพิจารณาเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๙๒ ควรกำหนดกรอบระยะเวลาที่ให้อัยการสูงสุดฟ้องคดี โดยเทียบเคียงกับกรอบระยะเวลาการพิจารณารายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๗๔ ร่างมาตรา ๗๕ และร่างมาตรา ๗๗ วรรคสี่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และประพฤติมิชอบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๓ เมื่อศาลที่มีเขตอำนาจพิพากษาในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ตามสำนวนที่ได้รับจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ถ้าอัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกาให้อัยการสูงสุดหารือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน ในกรณีที่มีความเห็นต่างกันและไม่อาจหาข้อยุติได้ให้อัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ และชี้แจงเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

เมื่ออัยการสูงสุดฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว จะถอนฟ้องมิได้ เว้นแต่จะได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมสมควรถอนฟ้องตามที่ขอ

(๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

หากเป็น “กรณีการถอนฟ้อง” ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องเอง ควรบัญญัติเพิ่มเติมให้สามารถ “หารือ” หรือ “ขอความเห็น” จากอัยการสูงสุดได้ โดยหากอัยการสูงสุดเห็นว่า เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมสมควรถอนฟ้อง ก็ให้ถอนฟ้องตามที่ขอได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๖ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๐ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการ ตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ โดยเร็วโดยให้ยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของความเห็นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยในสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๗ แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในการส่งสำนวนการไต่สวนเพื่อดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ อาจมอบหมายให้เลขาธิการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้นๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๙๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ใช้บังคับอยู่ปัจจุบัน และเป็นไปตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒/๒๕๔๖ ที่กำหนดให้อุทธรณ์ได้เฉพาะดุลพินิจในการกำหนดโทษเท่านั้น ไม่รวมถึงระดับของโทษ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลแล้วผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยตามการชี้มูล อาจเป็นการละเมิดอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาดำเนินการทางวินัยกรณีที่ไม่ใช่เกิดจากการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงควรกำหนดขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้วินิจฉัยเฉพาะความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเท่านั้น ซึ่งจะสอดคล้องกับบทบาทภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบทุจริตด้านการเงินมากกว่า

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรชี้มูลความผิดเฉพาะการทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ควรรวมถึงความผิดทางวินัยเพื่อให้การทำงานในเรื่องสำคัญเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การลงโทษทางวินัยเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลทางวินัยและส่งเรื่องให้ต้นสังกัดแล้ว ควรให้ต้นสังกัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้แล้วส่งผลการสอบสวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความเห็นชอบ เนื่องจากบางกรณี ผู้บังคับบัญชาอาจทราบถึงมูลเหตุที่อาจลดหย่อนผ่อนโทษหรือข้อมูลบางประการที่ไม่ปรากฏในสำนวน เพื่อเป็นการสร้างสมดุลระหว่างอำนาจภายในองค์กรกับอำนาจของหน่วยงานตรวจสอบภายนอก และนอกจากนี้มิขอสังเกตว่าการยึดสำนวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยมิได้นำไปใช้ในกรณีข้าราชการตุลาการ หรือข้าราชการอัยการด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. กรณีส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือพนักงานสอบสวนต้องส่งเรื่องภายในสามสิบวัน หากเกินกำหนดให้ถือเป็นความผิดวินัย

๒. การดำเนินการทางวินัยควรกำหนดให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับข้าราชการทุกประเภท

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๗ ในการพิจารณาลงโทษทางวินัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน มีพยานหลักฐานอันแสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือกระทำความผิดในฐานความผิดที่แตกต่างจากที่ถูกกล่าวหาให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน มีหนังสือพร้อมเอกสารและพยานหลักฐานถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนมตินั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ในการพิจารณาทบทวนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานโดยละเอียด เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นประการใดให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนทราบเพื่อดำเนินการต่อไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐาน โดยละเอียด ภายหลังจากที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติไปแล้ว อันเกิดจากข้อทักท้วงของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ขัดต่อการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๔ และหากเป็นกรณีที่มีพยานหลักฐานอันแสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำความผิดก็มีบทบัญญัติ ร่างมาตรา ๕๔ (๒) ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจรับหรือยกเรื่องขึ้นพิจารณาได้อยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๙๙ ผู้ซึ่งถูกลงโทษตามมาตรา ๙๖ ที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้น หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองโดยมิได้ฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ศาลปกครองแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิขอเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดีด้วยได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดให้สำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนหลักในการพิจารณาของศาลปกครองด้วย

๒. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจชี้มูลความผิดทางวินัยได้ทุกฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้เกิดความชัดเจน

๓. เห็นควรกำหนดองค์กรชี้ขาดกรณีศาลปกครองและศาลยุติธรรมรับฟังพยานหลักฐานต่างกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๐๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๓) อย่างน้อยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๔) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป

(๕) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป

(๖) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๘) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๙) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย

(๑) สำนักงานศาลยุติธรรม เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดให้ข้าราชการตุลาการทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและทุก ๆ สามปี อาจไม่สอดคล้องเจตนารมณ์ในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อต้องการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำคัญและตำแหน่งทางบริหารที่อาจมีโอกาสใช้ตำแหน่งหน้าที่ไปในทางมิชอบเท่านั้น และมาตรา ๓๙ ประกอบมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งบริหารและที่ดำรงตำแหน่งสำคัญเท่านั้นที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถกำหนดตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีได้อยู่แล้ว ตามมาตรา ๒๓๔ (๓) ของรัฐธรรมนูญ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่างนี้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรมีหลักเกณฑ์การตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ

๒. ร่างมาตรานี้ไม่ได้กำหนดให้ข้าราชการทหารมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) อีรวัดน์ ช้วนตัน เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้ผู้บริหารหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส บุตร และบุพการีด้วย และควรแยกหน่วยงานในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยเฉพาะ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณคนเฝ้ามอง)

เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้ภริยาทุกคนทั้งที่เปิดเผยและไม่เปิดเผยของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย และควรกำหนดให้ข้าราชการทหารระดับสูงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) สำนักงานศาลปกครองสูงสุด เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้ตุลาการศาลปกครองเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุด รองประธานศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุดมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเท่านั้น เพื่อไม่สร้างภาระให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. และตุลาการศาลปกครองอื่นเกินสมควร และควรกำหนดให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและทุก ๆ เจ็ดปีที่ดำรงตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับวาระการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต่าง ๆ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความใน (๕) ของร่างมาตรานี้กำหนดให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไปมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๖) ผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีที่พบการกระทำความผิดเท่านั้น และควรตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินหลังจากที่เกษียณอายุราชการแล้ว

๒. ควรกำหนดให้นายอำเภอ ตำรวจยศพันตำรวจโทขึ้นไป อัยการ ศาล เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินด้วย

๓. การกำหนดให้ตำแหน่งใดมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต้องพิจารณาจากหน้าที่และอำนาจ และความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตำแหน่งนั้น ๆ

๔. ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับการทุจริต ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่

๕. ควรกำหนดยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อมีการร้องเรียน

๖. ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

๗. ควรกำหนดให้นายก รองนายก ผู้อำนวยการทุกกอง และเลขานุการที่ปรึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และควรติดประกาศให้ประชาชนรับทราบเป็นการทั่วไปเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

๘. ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาต มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

๙. ควรกำหนดยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินก่อนเข้าสู่ตำแหน่งและหลังพ้นจากตำแหน่ง

๑๐. ควรกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงาน และระดับรองลงมาสองชั้นมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

๑๑. ควรกำหนดให้ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทุกระดับมีหน้าที่ยื่น

๑๒. ควรกำหนดให้ข้าราชการประเภทวิชาการยื่นเมื่อเข้าสู่ตำแหน่ง เพื่อนำไปตรวจสอบเปรียบเทียบเมื่อดำรงตำแหน่งสูงขึ้น

๑๓. ควรกำหนดให้ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับผู้กำกับขึ้นไปมีหน้าที่ยื่น

๑๔. หากไม่ยื่นให้ฟ้องศาลทันที

๑๕. ควรยื่นและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย และเมื่อตรวจสอบแล้วให้แจ้งให้

เจ้าตัวรับทราบ

๑๖. ควรกำหนดยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ และยื่นทุกปีและส่งข้อมูลให้สรรพากรด้วย

๑๗. ควรกำหนดให้ข้าราชการระดับเก้าขึ้นไป หรือระดับเจ็ดขึ้นไปมีหน้าที่ยื่น

๑๘. ควรกำหนดให้นักการเมืองท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่น

๑๙. ควรกำหนดให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการโรงเรียนมีหน้าที่ยื่น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๗) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับคำสั่งตามกฎหมาย ตามอำนาจหน้าที่ การใช้ดุลพินิจ การอนุมัติ อนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และกำหนดให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณะด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๘) คุณธนเสกฐ์ เจริญชัยสิน เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ที่มีอำนาจบังคับบัญชา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๐๑ เจ้าพนักงานของรัฐตำแหน่งใดจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรบัญญัติให้ชัดเจนเกี่ยวกับความว่า “คู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียน”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๐๓ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นพร้อมหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งหลักฐานการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยในกรณียื่นเป็นเอกสารผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย ทั้งนี้ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

หลักเกณฑ์ ระยะเวลา การขยายระยะเวลา วิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และหลักฐานประกอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยอาจกำหนดให้ยื่นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ การกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงวิวัฒนาการของเทคโนโลยี และกำหนดให้สอดคล้องกับการใช้อิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เอกสารได้ด้วย ระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นตามกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

(๒) ตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด นอกจาก (๑) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีที่ตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีตาม (๑) ถ้าพ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ภายในหนึ่งเดือน ผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีตาม (๑) (๒) ถ้าเจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

กรณีตามวรรคสี่ที่กำหนดให้ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ เห็นควรให้ยังคงต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สามารถตรวจสอบเปรียบเทียบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และให้ถือว่าผู้ยื่นผ่านระบบดังกล่าวรับรองความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองแล้ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๐๔ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.เปิดเผยข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินที่ตั้งของทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๐ (๑) เฉพาะนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลตามมาตรา ๑๐๐ (๒) และ (๓) รวมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว ข้อมูลโดยสรุปดังกล่าวต้องไม่ระบุถึงรายละเอียดทางทะเบียนของทรัพย์สินหรือข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็นหรือที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเจ้าของข้อมูลได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน)) เสนอความเห็น ดังนี้

ต้องบังคับให้มีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ป.ป.ช. ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ระดับ ๗ ขึ้นไป รวมถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงต่อสาธารณะ โดยไม่มียกเว้นใดๆ ทั้งสิ้น เพื่อความโปร่งใส และให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ คนชั่วจะได้ไม่กล้าทุจริตและควรกำหนดให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วย ป.ป.ช. ตรวจสอบด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณประชาชนคนไทย) เสนอความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการในองค์กรอิสระมีอำนาจมาก จึงควรกำหนดให้เปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการในองค์กรอิสระทุกองค์กร เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการในองค์กรอิสระด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณคนที่ต้องรายงานธุรกรรม) เสนอความเห็น ดังนี้

การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะและควรรวมไปถึงพนักงานไตสวนและผู้ช่วยพนักงานไตสวนด้วยโดยไม่ต้องมีเงื่อนไขใด ๆ เพื่อความโปร่งใสและหากมีการปกปิดข้อมูล ก็ควรมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย นอกจากนี้ บุคคลเหล่านี้ควรต้องถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงในการทำธุรกรรมตามกฎหมายฟอกเงิน (บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง) ที่สถาบันการเงินต้องเฝ้าระวังการทำธุรกรรมซึ่งถูกปฏิบัติทำนองเดียวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงตำแหน่งอื่นภายใต้กฎหมายฟอกเงิน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณวันชัย) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อสาธารณะเพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้นมีอำนาจมาก สามารถตรวจสอบทุจริตได้ทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง ดังนั้น เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ควรที่จะให้ทรัพย์สินของกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการองค์กรอิสระทุกองค์กร รวมถึงตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องเปิดเผยต่อสาธารณะเหมือนกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของนักการเมือง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๖) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณสนธยา) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง ภรรยา และบุตรรวมทั้งกรรมการในองค์กรอิสระอื่นๆที่ทำหน้าที่ตรวจสอบด้วย และหากกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ควรกำหนดให้ได้รับโทษเป็นสองเท่า

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๐๖ บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่มีผู้ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สำนักงาน จัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงข้อความหรือเอกสารได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรตัดร่างมาตรานี้ ออก เนื่องจากการกระทำที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงข้อความในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมีความรับผิดชอบอยู่แล้ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๐๘ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งแรก และเมื่อมีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งต่อ ๆ ไป ให้ตรวจสอบถึงความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานใต้สวน ดำเนินการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งก่อนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาที่จะต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลือกตรวจบัญชีตามความสำคัญ เช่น กรณีบุคคลที่สื่อมวลชนติดตามและให้ความสนใจ โดยสามารถกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งหรือบางระดับ หรือเฉพาะมูลค่าทรัพย์สินที่มีจำนวนมาก ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๐ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการเงิน หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความถูกต้องหรือความมีอยู่จริงตามที่ปรากฏในรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินหรือหนี้สินอื่นใดที่มีได้แจ้งไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และแจ้งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีให้นำบทบัญญัติของกฎหมายที่ห้ามหน่วยงานใดเปิดเผยข้อมูลในความครอบครองมาใช้บังคับกับการแจ้งข้อมูลดังกล่าว

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานส่งข้อมูลของบุคคลมาเก็บไว้ในฐานข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์และความรวดเร็วในการดำเนินการตรวจสอบภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๒. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันทางการเงินเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕/๑

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินแล้วพบว่า มีพฤติการณ์ร้ายรอยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการยึด หรืออายัดทรัพย์สินที่อยู่ในระหว่างการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวดนี้ เนื่องจากตามร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้อำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเฉพาะในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้นตามร่างมาตรา ๖๘

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๒ เมื่อปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบและดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (๒) และ (๓) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อเพื่อวินิจฉัย

ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการแทนได้ด้วย และเห็นควรกำหนดบทดังกล่าวไว้ในบททั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ได้กับการดำเนินคดีทางศาลทุกกรณี

๒. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการดำเนินการกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ปกปิด แจ้งเท็จ เพราะเป็นกระบวนการคนละขั้นตอนกับเรื่องไต่สวน

๓. เรื่องจงใจ หรือยื่นเท็จ หรือปกปิด ในหลักการเดิมได้กำหนดเรื่องที่ให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย แต่ในร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมมีเพียงบทลงโทษทางอาญาเท่านั้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๔ ในการไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าผู้ใดร้ายรอยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของบุคคลนั้น และดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาประกอบการวินิจฉัยและใน

กรณีที่ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นการยื่นตามมาตรา ๑๒๗ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีทรัพย์สินมาพิจารณาเพื่อเทียบเคียงกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในขณะดำเนินการไต่สวน ประกอบกับรายได้และรายจ่าย และการเสียภาษีเงินได้ของผู้ยื่น และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ไม่ว่าผู้ยื่นจะได้เคยยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม

ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามวรรคหนึ่งแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะถึงแก่ความตาย ก็ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตรวจสอบต่อไป แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้ยื่นถึงแก่ความตาย

ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สิน และการดำเนินคดีในการติดตามทรัพย์สินในต่างประเทศได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ในวรรคสองควรขยายกรอบระยะเวลาในการตรวจสอบ เนื่องจากมีรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินหลายประเภท และจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการหาที่มาและประเมินราคาทรัพย์สิน

๒. กรณีที่ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย ไม่ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการติดตามทรัพย์สินคืนนับแต่ผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย เนื่องจากทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน แต่เห็นควรกำหนดให้ทายาทสามารถชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแทนผู้ตายได้ด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๓. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเรื่องร่ำรวยผิดปกติและการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน กรณีผู้ถูกกล่าวหาตายไม่ว่าจะตายก่อนหรือระหว่างไต่สวนก็ตาม โดยไม่จำกัดระยะเวลาสองปี ตามร่างมาตรา ๕๗ และร่างมาตรา ๑๑๔

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรเน้นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินในคดีทุจริตกลับคืนสู่รัฐ เพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามทรัพย์สินที่มีการยกย้ายถ่ายเทไปต่างประเทศ ซึ่งในการติดตามดังกล่าวนี้ต้องอาศัยเทคนิค วิธีการ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่พิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินของตน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดภาระการพิสูจน์ของผู้ถูกกล่าวหารวมถึงทายาทของผู้ถูกกล่าวหา ที่ถึงแก่ความตายด้วย

๒. เห็นควรกำหนดเรื่องการดำเนินการกับบุคคลที่ให้การช่วยเหลือกับ ผู้ถูกกล่าวหาในการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินไว้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนแล้วและมีความเห็นว่าผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยัง อัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นรวมทั้งบรรดาทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ โดยให้นำมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรเพิ่มหลักการพิสูจน์กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลที่สาม โดยกำหนดให้ บุคคลผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของ หรือผู้รับโอนทรัพย์สินจากผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นว่าร่ำรวย ผิดปกติมีภาระการพิสูจน์ในเรื่องดังกล่าว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๗ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีตามมาตรา ๑๑๖ แล้ว ให้อัยการ สูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขอให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้นำ บทบัญญัติมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีภาระการพิสูจน์ที่ต้อง แสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ

การดำเนินคดีหรือการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมศาล

(๑) คณะกรรมการการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. อัยการสูงสุดไม่สามารถขอขยายระยะเวลาในการยื่นคำร้องได้

๒. ควรกำหนดให้อัยการสูงสุดตั้งข้อไม่สมบูรณ์ได้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๑๘ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประทับฟ้องคดีตามมาตรา ๑๑๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ ให้รับทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับกรณีร่ำรวยผิดปกติด้วย

ในกรณีที่อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๑๑๗ สำหรับบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ในฐานะเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณา และพิพากษาคดีสำหรับบุคคลดังกล่าวได้ด้วย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะหักส่วนแบ่งของทรัพย์สินหรือจำนวนเงินที่จะถูก สั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินเพื่อส่งเข้าเป็นรายได้ของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนวนการได้สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และ ความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้อง ต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของ แผ่นดินต่อไป และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ และมาตรา ๑๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริง โดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ วินิจฉัย เพื่อสั่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริต ในวงราชการ

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้สวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าวร่ำรวย ผิดปกติ ให้แจ้งให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการ ตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณีต่อไป และในกรณี ที่มีคำสั่งให้พ้นจากราชการ ให้ถือว่าเป็นการให้พ้นจากราชการเพราะกระทำการทุจริตในวงราชการ

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับท้องถิ่นอื่น และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีส่งถอดถอนจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการทุจริตในวงราชการ

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามวรรคสอง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคสี่มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือถอดถอนได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐ วรรคหนึ่ง กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๐ (๓)

๒. คำว่า “ทุจริตในวงราชการ” ตามวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ไม่ได้กำหนดคำนิยามไว้ในร่างมาตรา ๔ ดังนั้น จึงเห็นควรใช้คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่”

๓. ตามวรรคสี่ และวรรคห้า เห็นควรใช้ถ้อยคำตามกฎหมายปัจจุบันมาตรา ๘๐ (๔) ที่ใช้คำว่า “ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน” แทนการกำหนดตำแหน่งเพื่อให้ครอบคลุมทุกตำแหน่ง เนื่องจากกรณี “ผู้ว่ากรุงเทพมหานคร” ผู้มีอำนาจถอดถอน คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และกรณีการถอดถอน “นายกเทศมนตรีเมืองพัทยา” ผู้มีอำนาจคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) สำนักงานศาลยุติธรรม เสนอความเห็น ดังนี้

ควรแก้ไขร่างมาตรานี้ให้เป็นไปในลักษณะเดียวกับความในมาตรา ๘๐ (๔) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดว่า กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ หากผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตุลาการ ซึ่งจะไม่เป็นการขัดต่อหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของศาลยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๑ ในกรณีที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลให้ยกคำร้องขอด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหา และถ้าผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกไล่ออกหรือถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสองหรือวรรคสี่ ให้ผู้บังคับบัญชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี สั่งเพิกถอนคำสั่งไล่ออกหรือถอดถอนโดยเร็ว และผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ที่พึงได้รับถ้ามิได้ถูกไล่ออกหรือถูกถอดถอน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสาม การจะดำเนินการอย่างไรให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ในวรรคหนึ่ง ควรใช้คำว่า “ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งถอดถอน” แทนคำว่า “ผู้บังคับบัญชา ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัด” เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอมาร่างมาตรา ๑๒๐

๒. ในวรรคหนึ่ง ควรใช้คำว่า “ตามระเบียบบริหารงานบุคคลหรือมติคณะรัฐมนตรี” แทนคำว่า “ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

๓. ควรกำหนดเงื่อนไขเพื่อห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความขึ้นอ้างอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๒ ถ้าศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่งการแปลงสภาพหรือเหตุอื่น ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๔ โดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้องคดีเอง ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีและว่าความแทนได้

๒. ควรกำหนดให้การบังคับคดีเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. ควรกำหนดข้อยกเว้นในเรื่องการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีที่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอหรือกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อติดตามทรัพย์สินคืน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๓ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดกรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ในการกำหนดดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติให้ถูกต้องไว้ตามสมควร

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้าง ในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง

คู่สมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ไม่ควรบัญญัติให้การกระทำของคู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ดำเนินการตามร่างมาตรา ๑๒๓ เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาตามร่างมาตรา ๑๕๙ แต่หากมีกรณีจำเป็นต้องกำหนด ก็ควรมีบทบัญญัติห้ามคู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง มิให้มีการกระทำตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสองไว้ให้ชัดเจน

๒. ควรบัญญัติให้ร่างมาตรา ๑๒๓ (๓) ครอบคลุมถึงการรับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจาก“ราชการส่วนท้องถิ่น” ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดให้คู่สมรส รวมถึง ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย อาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในการไต่สวนหากบุคคลดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดก็ย่อมเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายได้อยู่แล้ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๕ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือถูกข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุกรม

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งได้รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ ด้วยโดยอนุโลม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ไม่ควรบัญญัติให้การกระทำของคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามร่างมาตรา ๑๒๕ เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาตามร่างมาตรา ๑๕๙ แต่หากมีกรณีจำเป็นต้องกำหนดก็ควรมีบทบัญญัติห้ามคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามร่างมาตรา ๑๒๕ มิให้มีการกระทำตามร่างมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ไว้ให้ชัดเจน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การบัญญัติกฎหมายโดยไม่ได้ระบุว่าเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือรับเพื่อตอบแทน ไม่ได้แสดงให้เห็นคุณธรรมทางกฎหมายว่ามุ่งคุ้มครองสิ่งใด และการกำหนดจำนวนทรัพย์สินที่ห้ามรับเกินสามพันบาท ก็ไม่สามารถรับรองได้ว่าเมื่อกำหนดเช่นนี้แล้วจะไม่มีกรกระทำความผิดเกิดขึ้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความคุ้มครองช่วยเหลือแก่บุคคลดังกล่าว โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้อำนาจของรัฐมนตรีตามกฎหมายดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดมาตรการอื่นใดที่สมควรเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ที่จะต้องได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ และมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยดำเนินการตามที่จำเป็นได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่ได้รับความคุ้มครองหรือช่วยเหลือก่อน

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือคู่สมรส ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นหรือทายาท มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับค่าทดแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งหรือค่าทดแทนตามวรรคสองให้จ่ายจากเงินรายได้ของสำนักงาน

(๑) ความเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามาร์คาร์เดินส์ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรให้ประชาชนฟ้องร้องคดีได้และให้มีมาตรการในการกั้นบุคคลไว้เป็นพยาน และมีมาตรการในการคุ้มครองพยานด้วย
  ๒. ควรมีมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองผู้ร้องเรียน ผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ และต้องรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสและผู้ร้องเรียน
  ๓. ต้องสร้างประกันในการคุ้มครองพยานให้ชัดเจนทั้งทางอาญา ทางแพ่ง ทางวินัยและทางปกครอง
  ๔. ควรกำหนดค่าตอบแทนพยานให้เหมาะสม
  ๕. ควรคุ้มครองตั้งแต่ที่มีการแจ้งเบาะแส ควรคุ้มครองญาติของพยานด้วย
  ๖. ควรให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้มาตรการปกป้องคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส
ในขณะลงพื้นที่ไปดูสถานที่จริง
  ๗. คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจใช้มาตรการปกป้องคุ้มครองพยานจากมูลนิธิเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันร่วมกับทหาร
  ๘. ในการคุ้มครองพยาน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วน
  ๙. ควรมีระบบช่วยผู้ที่ทำหน้าที่คุ้มครองพยาน
  ๑๐. ควรจัดตั้งกองทุนคุ้มครองพยาน ซึ่งมีระบบในการบริหารกองทุนที่โปร่งใส
- ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้**
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดมาตรการคุ้มครองพยานและการกันบุคคลไว้เป็นพยานให้มีผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยและความมั่นคงในหน้าที่ราชการของผู้ร้องเรียนหรือพยาน และควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับขอให้คุ้มครอง เพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้มีมาตรการคุ้มครอง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๒๙ ในกรณีบุคคลตามมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าพนักงานของรัฐเมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป และอาจเสนอให้มีการกำหนดตำแหน่งและสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อคุ้มครองบุคคลนั้นในหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ต่ำกว่าระดับและตำแหน่งที่บุคคลดังกล่าวเคยดำรงตำแหน่งอยู่เดิม

(๑) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณเสือ) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีการคุ้มครองพยานให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งทางด้านอาญาแพ่ง ทางปกครอง และและควรกำหนดห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาของพยานลงโทษ หรือกลั่นแกล้งด้วยวิธีการใด ๆ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ถ้าได้ทำหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่งแล้ว หรือได้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงเบาะแส ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้กระทำการนั้น ให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่ง “ไม่ต้องรับโทษ” ตามร่างมาตรา ๑๓๐ ให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๘๗ ที่บัญญัติว่า “ให้พ้นจากความรับผิด”

๒. ร่างมาตรา ๑๓๐ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดทำหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่ง หรือยืนยันคำสั่ง หรือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงข้อมูลภายในสามสิบวัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ อาจขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับในการดำเนินการมีมาตรการในเรื่องการกันพยานอยู่แล้ว

โดยมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “มาตรา ๗๐ ผู้ใดกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน แม้คำสั่งนั้นจะมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าผู้กระทำมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมีชอบด้วยกฎหมาย”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๑ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา รายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าพนักงานของรัฐ หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา รายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าพนักงานของรัฐ รายอื่นหรือผู้ถูกกล่าวหา รายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นบุคคลตามวรรคหนึ่งไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยกับบุคคลซึ่งถูกกันไว้เป็นพยานนั้น และบุคคลนั้นอาจได้รับความช่วยเหลือได้ตามสมควรจนคดีถึงที่สุด

การคุ้มครองตามวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งตำแหน่งของพยานที่ดำรงอยู่ และการเลื่อนขั้นเงินเดือนรวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นด้วย เว้นแต่บุคคลนั้นไม่สมควรได้รับการคุ้มครองเมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์และสภาพของการกระทำผิดแล้ว หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขการกันไว้เป็นพยาน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้เงินสินบน รางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นมาตรการหรือแรงจูงใจให้บุคคลภายนอกมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการชี้ช่องและแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริต ซึ่งเป็นหลักการตามมาตรา ๑๐๓/๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ร่างมาตรา ๑๓๑ ไม่ได้กำหนดให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ จึงมีประเด็นว่าจะครอบคลุมถึงบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือไม่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการสิทธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรให้ความคุ้มครองเฉพาะทางอาญาเท่านั้น ไม่รวมถึงทางวินัย เพื่อไม่เป็นการก้าวล่วงอำนาจผู้บังคับบัญชาในการใช้ดุลพินิจ เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นก็ควรได้รับโทษ โดยอาจตั้งคณะกรรมการดำเนินการทางวินัยแล้วให้ถือเป็นเหตุลดโทษ

๒. การกันบุคคลไว้เป็นพยานต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังยิ่ง

๓. ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับบุคคลไว้เป็นพยานให้ชัดเจนในกฎหมาย หรือกฎหมายลำดับรอง เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินคดี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองพยานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้สวนข้อเท็จจริงจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) ความเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามาคาร์ดินัล เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรมีการกันตัวผู้กระทำความผิดไว้เป็นพยาน เพื่อดำเนินการกับตัวการใหญ่ที่กระทำทุจริต

๒. ควรเพิ่มศักยภาพ ปปช ในการคุ้มครองผู้ถูกกันตัวไว้เป็นพยาน เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และนักวิชาการอิสระ

๓. ควรให้ความปลอดภัยกับผู้ถูกกันตัวไว้เป็นพยาน

๔. ในระหว่างที่ถูกกันตัวไว้เป็นพยานต้องให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้

๕. ควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรแนวร่วมที่ร่วมมือกันในการคุ้มครองผู้ถูกกันตัวไว้เป็นพยาน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๓ ในการดำเนินการกับต่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้ความร่วมมือระหว่างประเทศตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต หรือตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

หลักการตามมาตรา ๑๙ (๑๔) และมาตรา ๑๙ (๑๔/๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ มีหลักการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต ดังนี้

๑. ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒. ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา หรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริต การไม่กำหนดสถานะการเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศและการดำเนินการตามพันธกรณีจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจ (competent authority) ทั้งในแง่ของการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC) และเรื่องการประสานงานคดีทุจริตระหว่างประเทศ

เป็นหลักการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC) เรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ จึงควรกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒ (๑) ของพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙) ที่ให้อำนาจเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๔ เมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เพื่อให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๖ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๖๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยหรือดำเนินการอื่นตามที่ได้รับคำร้องขอได้

ความผิดตามมาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๖ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๑๖๘ และมาตรา ๑๖๙ ถ้าผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นผู้กระทำ หรือกระทำต่อผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าพนักงานของรัฐ แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรไทย ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักร และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำความในมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับกับทรัพย์สินที่ต้องริบด้วยโดยอนุโลม แต่มิให้นำบทบัญญัติที่บัญญัติให้ทรัพย์สินที่ริบตกเป็นของแผ่นดินมาใช้บังคับ ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการกับทรัพย์สินที่ริบให้เป็นไปตามข้อตกลงกับประเทศที่ร้องขอ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดเงื่อนไขว่าต้องมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศก่อนซึ่งจะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถหยิบยกเรื่องขึ้นมาดำเนินการเองได้

๒. ร่างมาตรา ๑๓๔ วรรคสอง ไม่ครอบคลุมฐานความผิดบางฐาน เช่น ความผิดตามมาตรา ๑๖๒ และประเด็นคำว่า “ผู้มีสัญชาติไทย” หมายความว่ารวมถึงบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลหรือไม่ เนื่องจากตามหลักการต้องการให้การกระทำผิดของบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย นิติบุคคลไทย และนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย แม้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สถาปม์ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดแยกสำนักงาน ป.ป.ช. ออกจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารคดีและให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งเลขาธิการ ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๖ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจ และหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๓๒

(๖) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) จัดทำระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้าของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการดำเนินการตาม (๖) สำนักงานต้องตอบข้อหารือภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรนำกรอบระยะเวลาตามร่างมาตรา ๑๓๖ วรรคสองกำหนดไว้ เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการตอบข้อหาหรือที่สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้กำหนด เพื่อให้เกิด ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

๒. ควรกำหนดบทคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่มีหน้าที่ตอบข้อหาหรือ และผู้ที่ปฏิบัติตามข้อหาหรือโดยสุจริต และควรกำหนดขอบเขตการหาหรือเฉพาะในระดับหน่วยงาน หรือ กลุ่มองค์กร

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดอำนาจหน้าที่ ควรจัดเรียงตามลำดับความสำคัญของหน้าที่ ดังนี้

๑. หน้าที่ด้านการกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์

๒. หน้าที่ด้านการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษา

๓. หน้าที่ด้านการกำกับ ตรวจสอบ ดูแล

๔. หน้าที่ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

๕. หน้าที่ด้านการสนับสนุน

ทั้งนี้ ควรใช้แนวทางเดียวกันนี้ในการเขียนหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๔ นอกจากนี้ ความใน (๔) ควรเพิ่มเติมเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณข้าราชการ) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรมีการดำเนินงานหรือประสานงานด้านการป้องกันการทุจริตกับประเทศ อื่นๆ ด้วย และควรนำมาตราการหรือกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สถาบันขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจขอเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานหรือองค์กร ของรัฐต่างประเทศหรือระหว่างประเทศเช่นเดียวกับสำนักงานอัยการสูงสุด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๗ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือสิทธิและประโยชน์อื่นของเลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน

(๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การโอน การถอดถอน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการสอบสวนทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ การกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอก ไม่น้อยกว่าสามคน และการอื่นใดอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับเลขาธิการและข้าราชการของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน

(๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการของสำนักงาน

(๕) วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี และวันหยุดราชการประจำปี

(๖) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ เลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน

(๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน รวมตลอดทั้งค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอื่นให้แก่บุคคลดังกล่าว

(๘) การบริหารและจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๙) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่เลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน

(๑๐) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๑๑) การวางระเบียบว่าด้วยการจัดทำ การเปิดเผย การเผยแพร่ การเก็บรักษา และการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ทั้งนี้ ในการเผยแพร่ข้อมูล ให้จัดทำสำหรับคนพิการที่จะสามารถเข้าถึงได้ด้วย

(๑๒) วางระเบียบเก็บรักษาและบริหารจัดการพยานหลักฐานของกลางในคดีและทรัพย์สิน รวมทั้งการจำหน่าย การมอบหมายให้ผู้อื่นเก็บรักษา หรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าว

(๑๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่นและค่าตอบแทนของพยานบุคคลหรือผู้ซึ่งช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามคำร้องขอของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ และอนุกรรมการ เพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ไม่ใช้การไต่สวน

การดำเนินการตาม (๑) และ (๗) ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของข้าราชการและลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย

ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร และต้องกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อกำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วย

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ เป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับวินัยและการลงโทษทางวินัยแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๕๔ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิ การอำนวยความสะดวกยุติธรรม และหลักประกันการทำหน้าที่ในการตรวจสอบอำนาจรัฐ และการดำรงตนในสังคม

๒. ควรกำหนดให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณในฐานะชาวบ้านคนหนึ่ง) เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้ามาก้าวก่ายแทรกแซง และควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

๒. ควรวางระบบการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณผ่านมาแล้วอยากบอก) เสนอความเห็น ดังนี้

ปัจจุบันการบริหารงานบุคคลภายในสำนักงาน ป.ป.ช. มีปัญหาเป็นอย่างมาก ทำให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน จนมีผู้ลาออกจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นจำนวนมาก จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานบุคคลภายในสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณ11) เสนอความเห็น ดังนี้

เนื่องจากข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมจะต้องดำเนินการตรวจสอบสืบสวน ทำสำนวนการไต่สวน รวมถึงพิจารณาวินิจฉัยความผิดถูกของบุคคล และอาจต้องฟ้องคดีต่อศาลด้วยตนเองหากอัยการไม่ฟ้อง จึงต้องทำหน้าที่ทั้งด้านการสืบสวนการสอบสวน และอาจจะทำหน้าที่พนักงานอัยการด้วย มีจึงมีผลต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลจึงต้องมีความสุจริตและเที่ยงธรรมเป็นอย่างมากเช่นเดียวกับพนักงานอัยการและตุลาการ ทั้งยังมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่จากอิทธิพลต่าง ๆ และการถูกฟ้องกลับ แตกต่างจากข้าราชการทั่ว ๆ ไป และหากข้าราชการเหล่านี้ทำงานเต็มที่ก็จะเกิดการปราบปรามการทุจริตได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม จึงควรจะมีเงินเดือนต่างหากในอัตราเดียวกันหรือใกล้เคียงกับพนักงานอัยการ เพื่อให้มีขวัญกำลังใจและความมั่นใจในอาชีพ แต่ควรจะต้องให้ข้าราชการเหล่านี้มีคุณวุฒิในการบรรจุเข้าทำงานสูงกว่าข้าราชการทั่วไปเช่นเดียวกับพนักงานอัยการ เพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่นี้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณอิจฉาตาร้อน) เสนอความเห็น ดังนี้

ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งที่กำหนดไว้สูงกว่าข้าราชการประเภททั่วไป มีความรับผิดชอบสูง และมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าข้าราชการประเภททั่วไปซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั่วไป การกำหนดเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งแยกจากข้าราชการประเภททั่วไป จึงเหมาะสมแล้ว และไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๖) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณข้าราชการ) เสนอความเห็น ดังนี้

ไม่ควรการแยกบัญชีเงินเดือนของข้าราชการสาขาทั่วไปและสาขากระบวนการยุติธรรม เพราะจะทำให้การปรับอัตราเงินเดือนจะมีการดำเนินการไม่พร้อมกัน และการกำหนดให้ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมได้รับเงินเดือนมากกว่าข้าราชการสาขาทั่วไปทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและบั่นทอนจิตใจของข้าราชการสาขาทั่วไป

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๗) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณข้าราชการ) เสนอความเห็น ดังนี้

การแยกบัญชีเงินเดือนข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมกับข้าราชการสาขาทั่วไป อาจทำให้เกิดปัญหาในการบริหารวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำ หากจะแยกบัญชีเงินเดือนข้าราชการก็ควรทำเป็นพระราชกฤษฎีกา แทนการกำหนดให้เป็นไปตามบัญชีแนบท้าย

กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนอีกไม่ควรทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างเงินเดือนของข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมและสาขาทั่วไป

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๘) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สาขาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารงานบุคคล ควรประกอบด้วย กรรมการ ป.ป.ช. และผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการด้านทรัพยากรบุคคล เป็นเลขานุการโดยตำแหน่ง

๒. ควรกำหนดให้มีองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลที่ประกอบด้วยผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างละเท่ากัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๙) ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เทียบเท่าพนักงานอัยการ เพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓๙ ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้จำแนกประเภทตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการสำนักงาน สาขากระบวนการยุติธรรม ต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จการศึกษาสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๒) ข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

พนักงานไต่สวนต้องแต่งตั้งจากจากข้าราชการสำนักงานตาม (๑) ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี โดยหัวหน้าพนักงานไต่สวนให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งพนักงานไต่สวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวน

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้การบริหารงานบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นหลักการตามกฎหมายปัจจุบัน

๒. ควรกำหนดคุณสมบัติข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องกับแนวทางในกฎหมายปัจจุบัน ที่ต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไป

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

การแบ่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ออกเป็นสองประเภท อาจทำให้ความก้าวหน้าทางอาชีพของข้าราชการทั้งสองสาขามีความแตกต่างกัน และอาจมีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ด้านตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในสาขากระบวนการยุติธรรม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณเห็นว่ามี) เสนอความเห็น ดังนี้

การได้ส่วนข้อเท็จจริง และการชี้มูลความผิด เป็นการใช้อำนาจกึ่งตุลาการของเจ้าหน้าที่ และต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง การคัดเลือกบุคคลให้ทำหน้าที่พนักงานสอบสวนจึงควรกำหนดคุณสมบัติให้ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา อัยการ และต้องมีหลักประกันความเป็นอิสระค่าตอบแทนและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๔๑ ให้สำนักงาน มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานและรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดให้มีรองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

วิธีการได้มาซึ่งเลขาธิการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อมีกรณีที่จะแต่งตั้งเลขาธิการ หรือรองเลขาธิการ ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. โดยความเห็นชอบของกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้แต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒. ควรกำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบก่อนนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

๓. ควรกำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. โดยความเห็นชอบของกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้แต่งตั้งรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าแล้วนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

๔. ควรกำหนดสถานะของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีพ้นจากตำแหน่งตามวาระก่อนอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๔๔ เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง โอน ถอดถอน เลื่อน เงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย ข้าราชการหรือลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๓๗ (๓)

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น และตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) **ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณอยากให้การปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ) เสนอความเห็น ดังนี้**

ควรกำหนดห้ามมิให้สำนักงาน ป.ป.ช. รับโอนข้าราชการเข้ามาเป็นพนักงานไต่สวนเพราะข้าราชการที่จะรับโอนมานั้นไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานที่เพียงพอและอาจถูกแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ได้โดยง่าย รวมทั้งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งประสงค์จะเข้าไปเป็นพนักงานไต่สวนด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) **ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณข้าราชการ) เสนอความเห็น ดังนี้**

ควรจำกัดอำนาจในการแต่งตั้งโยกย้ายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพียงแค่ตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไปเท่านั้น ส่วนการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่านั้น ควรให้เลขาธิการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาโดยใช้หลักอาวุโส และลำดับในการสอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) **คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้**

ควรกำหนดให้เลขาธิการ ป.ป.ช. เป็นผู้ที่มีอำนาจบรรจุแต่งตั้ง
ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้
ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๔๖ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอบประมาณรายจ่าย เพื่อจัดสรร เป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ ไม่เพียงพอ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของ สภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

(๑) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การจัดสรรงบประมาณขององค์กรอิสระ ควรจัดสรรในรูปแบบ Block Grant ซึ่งจะมีความคล่องตัวและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ความเป็นอิสระในด้านงบประมาณนั้น หมายถึงการได้รับยกเว้นให้หน่วยงานสามารถออกระเบียบในการใช้งบประมาณได้เอง ไม่ใช่ความเป็นอิสระที่จะนำงบประมาณจากส่วนใดมาใช้ก็ได้ และควรนำเงินสะสมมาใช้เพื่อช่วยลดภาระงบประมาณ

๒. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น การใช้งบประมาณในส่วนของ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ควรพิจารณาเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นว่าคุ้มค่าหรือไม่อย่างไรในแต่ละปีด้วย

๓. ควรกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นร้อยละของงบประมาณแผ่นดินโดยไม่ต้องผ่านรัฐสภา แต่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๕๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกองขึ้นไป ผู้ช่วยพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หัวหน้าพนักงานไตสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบและเปิดเผยการ ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ในการตรวจสอบดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแทนก็ได้ แต่เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลและเป็นการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ระหว่างกันเองมิได้ ในการตรวจสอบและการเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไว้สำหรับการตรวจสอบ และการเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น

ให้นำมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. นั้นอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๔ และ มาตรา ๒๔๐

๒. อำนาจในการตรวจสอบพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ใช้กลไกในการตรวจสอบซึ่งแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ องค์กรอิสระอื่น ไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญรองรับและขัดต่อหลักความเสมอภาค

๓. ควรกำหนดให้การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๑๕๐ เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้รับการสรรหามาโดยวิธีการที่โปร่งใส และจากบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประจักษ์ และมีความเที่ยงธรรมเป็นกลาง เป็นผู้ตรวจสอบ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ให้มีบทกำหนดโทษให้ต้องรับผิดชอบสองเท่า

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๕๑ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลและเป็นการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยเอง หรือจะส่งเรื่องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการแทนก็ได้ ในการนี้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น และเมื่อไต่สวนเบื้องต้นแล้วให้ส่งรายงานการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัย โดยให้ถือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น เอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาและวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้น

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

การกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในการตรวจสอบกรณีร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. นั้น อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๔ และมาตรา ๒๔๐

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ไม่ควรกำหนดให้มีการยื่นคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพราะอาจมีการช่วยเหลือกันได้ แต่ควรกำหนดให้ยื่นคำกล่าวหาต่อหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนหรือไต่สวนดำเนินการแทน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๕๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน กำหนด แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบสองภาค จังหวัดใดเป็นที่ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทำหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดด้วย โดยไม่ต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดสำหรับจังหวัดนั้น และให้มีหัวหน้าสำนักงานภาคเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด และมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงก่อนชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้ด้วย

๒. การบริหารองค์กรภายในเป็นหลักประกันความเป็นอิสระประการหนึ่งไม่ควรกำหนดจำนวนการแบ่งส่วนราชการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรมีการพิจารณาปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของกลไกระดับจังหวัดให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสานสอดคล้องกับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสานสอดคล้องกับการทำงานของส่วนกลาง และเนื่องจากปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. มีการใช้งบประมาณด้านบุคลากรมากถึงร้อยละแปดสิบของงบประมาณทั้งหมด โดยมีการตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ดังนั้น จึงควรมีการทบทวนว่าการเพิ่มอัตรากำลังงบประมาณสามารถขับเคลื่อนงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มากน้อยเพียงใด มีความคุ้มค่าหรือไม่

๒. เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด ทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงหรือไต่สวนข้อเท็จจริงเมื่อมีการกล่าวหาว่า มีการกระทำความผิดในพื้นที่ จึงมีข้อสังเกตว่าการมีเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานด้านคดีอยู่ในจังหวัดอาจส่งผลให้การทำหน้าที่ด้านการปราบปรามถูกแทรกแซงได้โดยง่าย

๓. การมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควบคู่กับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จะทำให้การทำงานเกิดความล่าช้าและเป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการทำงาน รวมทั้งอาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหรือไม่

๔. การมีกลไกระดับจังหวัดในทุกจังหวัด อาจดูเสมือนการป้องกันและปราบปราม การทุจริตเป็นงานประจำ และอาจทำให้มองว่าการทุจริตในประเทศไทยเกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน

๕. การทุจริตปัจจุบันมีพัฒนาการที่แยบยลขึ้น โดยเฉพาะเป็นการทุจริต เครือข่ายเดียวกันในหลายจังหวัด ดังนั้น ควรมีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จะเหมาะสมกว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือไม่

๖. ควรให้ภาคประชาสังคมในแต่ละจังหวัดมีบทบาทในการตรวจสอบการทุจริต ประพฤติมิชอบและสร้างพฤติกรรมสังคมที่ดีในจังหวัด มากกว่าจะมีสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๓) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณข้าราชการ ชั้นผู้น้อย) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรให้ป.ป.ช./ป.ป.ท./สตง. มีทุกจังหวัด และให้เป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุ ภายในจังหวัดนั้น ๆ ให้แก่ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บริหารงานตามการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป และปรับโครงสร้างองค์กร ป.ป.ช./ป.ป.ท.และสตง.ใหม่ เพื่อลดการทุจริตตั้งแต่ต้นทาง หากมีการทุจริตก็จะได้ตรวจสอบกันเองได้เลย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๔) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณขอแสดงความเห็น) เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นด้วยกับการยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยเฉพาะงานด้านการปราบปรามการทุจริต ด้วยเหตุผล ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์พอ

๒. ไม่พร้อมด้านสถานที่ และสิ้นเปลืองงบประมาณ

๓. ใกล้ชิดกับผู้กล่าวหามากเกินไป เนื่องจากอยู่ในพื้นที่เดียวกัน อาจถูกแทรกแซงได้ และยังมีผลเรื่องความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๕) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณคนทำงานจริงที่เอาความจริงมาเสนอ) เสนอความเห็น ดังนี้

ไม่ควรยุบ ป.ป.ช. จังหวัด เนื่องจากนับแต่มี ป.ป.ช. จังหวัด ทำให้คิดค้นแสวงหาข้อเท็จจริงลดลงจำนวนมากส่วนท่านที่ว่า ป.ป.ช. จังหวัด ไม่มีผลงาน เนื่องจาก ป.ป.ช. จังหวัด ทำเฉพาะเรื่องแสวงหาข้อเท็จจริงซึ่งเป็นขั้นตอนเบื้องต้นที่จะทราบว่าคดีมีมูลหรือไม่ และทุกขั้นตอนยังเป็นความลับ ไม่สามารถเปิดเผยได้ตามระเบียบ เมื่อดำเนินการเสร็จหากจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง ก็จะต้องส่งเรื่องไปให้ส่วนกลางดำเนินการต่อไป ซึ่งบางครั้ง ส่วนกลางนำเรื่องไปเก็บไว้ บางเรื่องเวลาผ่านไปเป็นปีแล้วยังไม่ออกคำสั่งเลยก็มี หากให้ ป.ป.ช. จังหวัด ทำเรื่องไต่สวนข้อเท็จจริงด้วย ก็จะทำให้คดีรวดเร็วขึ้น เนื่องจากเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานค้นแสวงหาข้อเท็จจริง และทราบข้อมูลในสำนวนเป็นอย่างดี ส่วนที่ว่าจะไปสนิทสนมกับข้าราชการในท้องถิ่น ควรจะป้องกันโดยวิธีอื่น เช่น ห้ามพนักงานไต่สวนดำรงตำแหน่งในพื้นที่เกินห้าปี (เหมือนผู้พิพากษา) และปัจจุบันก็มีระเบียบห้ามข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม ย้ายไปดำรงตำแหน่งในจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตนและคู่สมรสอยู่แล้ว ประกอบกับมีวัฒนธรรมองค์กรที่ปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเข้มแข็งอยู่แล้ว อีกทั้งการมี ป.ป.ช. จังหวัดก็ยังคงเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีพยาน ผู้ถูกกล่าวหา ที่มีหน้าที่ต้องมาติดต่อกับราชการ ซึ่งประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๖) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณพงศ์) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรมอบให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนดำเนินการในการแสวงหาข้อเท็จจริงแทน ป.ป.ช. จังหวัดเนื่องจากความผิดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการมักจะเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๗) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณคนที่ต้องรายงานธุรกรรม) เสนอความเห็น ดังนี้

ควรยุบ ป.ป.ช.ประจำจังหวัด เพราะนอกจากสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุแล้ว ป.ป.ช.ประจำจังหวัดก็ไม่เคยแสดงให้เห็นผลงานอะไรที่เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนในพื้นที่ แถมยังเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช.จังหวัดมีโอกาสใกล้ชิดสนิทสนมกับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยงานอื่นในพื้นที่จังหวัดนั้น ทำให้การตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๘) ความคิดเห็นในเว็บไซต์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คุณเจ้าหน้าที่ระดับล่าง) เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นด้วยกับการยุบ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เนื่องจากงานส่วนมากเป็นคดีเล็กๆ น้อยๆ ไม่คุ้มค่ากับทรัพยากรที่ต้องเสียไป การทำงานพยายามกำหนดแต่ในเชิงปริมาณไม่เน้นงานด้าน

คุณภาพ ทำให้เจ้าหน้าที่เลือกงานง่าย ๆ ทำตามจำนวนเพื่อสร้างภาพ แทนที่ควรเลือกเรื่องที่อยู่ในความสนใจ เรื่องที่มีผลกระทบสูงมาทำ เพราะหากนำเรื่องที่สนใจมาทำ จะเป็นการปรามได้ดีกว่า

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๙) ความเห็นจากผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ เสนอ
ความเห็น ดังนี้

ประเด็นสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

มีความเห็นแบ่งเป็นสามฝ่ายดังนี้

ฝ่ายแรกเห็นว่า ควรยุบสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด เพราะใกล้ชิดกับ
นักการเมืองถูกครอบงำเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจ และมีข้อจำกัดในการหาพยานหลักฐาน

ฝ่ายที่สองเห็นว่า ควรคงสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด ไว้ ด้วยเหตุผล ดังนี้

๑. เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย
๒. เพื่อตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในท้องถิ่น
๓. เพื่อเน้นการทำงานด้านการป้องกัน และประชาสัมพันธ์
๔. เพื่อดำเนินการกับคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่มาก
๕. เพื่อตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น
๖. เพื่อทำงานด้านการป้องกันปราบปราม และตรวจสอบทรัพย์สิน
๗. เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลโครงการใหญ่ ๆ ของรัฐ
๘. ควรมีอำนาจเทียบเท่าส่วนกลาง
๙. เพื่อทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์

ฝ่ายที่สามเห็นว่า ควรพิจารณาบทบาทหน้าที่ จำนวนผู้ร้องเรียน ปริมาณงาน
เพื่อพิจารณาว่าควรมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอยู่ต่อไปหรือไม่

ประเด็นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

มีความเห็นแบ่งเป็นสามฝ่ายดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่าไม่ควรมีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเพราะซ้ำซ้อนกับสำนักงาน
ป.ป.ช. จังหวัด และสิ้นเปลืองงบประมาณ

ฝ่ายที่สองเห็นว่า ควรมีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และควรมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. ควรหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
๒. ควรมีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ และให้มีองค์กรภาคประชาชนเข้าร่วม

ในการตรวจสอบด้วย

๓. ควรมีอำนาจไต่สวนตัวเอง และไม่ควรมีหน้าที่ซ้ำซ้อนกับสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด
๔. ควรเน้นบทบาทในด้านการป้องกัน
๕. ควรเน้นการปราบปรามการทุจริต
๖. ควรมีหน้าที่สร้างความเข้าใจให้กับภาคประชาชน
๗. ควรมีหน้าที่กลั่นกรองเรื่องที่มาจาก สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด
๘. ควรมีบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจน

ฝ่ายที่สามเห็นว่า ควรพิจารณาบทบาทหน้าที่ จำนวนผู้ร้องเรียน ปริมาณงาน เพื่อพิจารณาว่าควรมีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคอยู่ต่อไปหรือไม่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๑๐) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ตามความเหมาะสม และเพื่อความจำเป็น จะให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แต่ไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๑๑) ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเฉพาะคดีที่มีความสำคัญ หรือคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงเท่านั้น ส่วนคดีอื่น ๆ ควรมอบหมายให้ ป.ป.ช. จังหวัด ดำเนินการเพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น เพื่อลดภาระงานของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๕๔ ให้จัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นในสำนักงานเรียกโดยย่อว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือและค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒๘

(๓) ใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔๐

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้วัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ครอบคลุมถึงภารกิจทั้งด้านป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน รวมถึงด้านบริหารจัดการทั่วไปด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๕๕ กองทุน ป.ป.ช. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินเหลือจ่ายที่โอนมาตามมาตรา ๑๘๖

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรเพื่อสมทบเข้ากองทุน ป.ป.ช.

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน ป.ป.ช.

(๔) เงินอุดหนุนตามมาตรา ๑๔๖ ที่เหลือจ่ายในแต่ละปี

(๕) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช.

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช. ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่และในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้อุทิศให้ก็ได้

เงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. ให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เว้นแต่ในส่วนที่ได้มาตาม (๔) ให้นำไปใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันที่มีอยู่ได้ด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดข้อยกเว้นในการใช้จ่ายเงินกองทุน ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๑๕๔ วรรคสี่ ให้รวมถึงเงินและทรัพย์สินที่เหลือจ่ายที่โอนตามร่างมาตรา ๑๘๓ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำไปใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันได้ด้วย

๒. ตามร่างมาตรา ๑๕๔ (๔) ที่กำหนดให้เงินอุดหนุนที่เหลือจ่ายในแต่ละปีของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้นำมาเป็นของกองทุน ป.ป.ช. อาจจะขัดต่อความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช.

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๕๗ หน้าที่และอำนาจในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. เพื่อดูแลรับผิดชอบในการรับและจ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และคณะกรรมการดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้สำนักงานหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหนึ่งคน

(๑) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่จัดสรรกองทุนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๖๑ เจ้าพนักงานของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าพนักงานของรัฐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเจ้าพนักงานของรัฐนั้นรู้เห็นยินยอมด้วย เจ้าพนักงานของรัฐนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ไม่ควรกำหนดให้การดำเนินกิจการหรือการกระทำของคู่สมรสและบุตร ตามร่างมาตรา ๑๒๓ และร่างมาตรา ๑๒๕ มีโทษทางอาญา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๖๕ เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

(๑) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

แม้การยกเลิกโทษประหารชีวิตเป็นไปตามแนวทางสากลและไม่เป็นอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดีต่าง ๆ แต่ในกรณีฐานเจ้าหน้าที่รับสินบน ตามมาตรา ๑๔๙ ตามประมวลกฎหมายอาญา ยังมีบทลงโทษประหารชีวิตอยู่ ดังนั้นบทบัญญัตินี้จะขัดแย้งกับประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งหลักการในเรื่องนี้มีความสำคัญ ควรที่จะมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๓๓ (๑) และ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ควรให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีความผิดทางวินัยด้วย

๒. ควรให้บุคคลที่ฝ่าฝืนร่างมาตรา ๑๑๐ ต้องรับโทษตามมาตรานี้ด้วย

๓. ควรให้บุคคลที่ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามร่างมาตรา ๔๕ วรรคสาม ต้องรับโทษตามมาตรานี้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การเพิ่มองค์ประกอบความผิดในร่างมาตรานี้ที่เพิ่มคณะกรรมการไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวน ควรแสดงเหตุผลที่มาอย่างชัดเจน

๒. การเพิ่มอัตราโทษในร่างมาตรานี้ ควรมีการเทียบเคียงอัตราโทษกับกฎหมายอื่นด้วย
ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ

มาตรา ๑๗๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๓๕

หากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่งเป็นการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง หรือเปิดเผยทะเบียนที่จัดทำขึ้น ตามมาตรา ๖๐ วรรคสี่ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดข้อยกเว้นการเปิดเผยในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ของทางราชการ และคุ้มครองสิทธิของบุคคล และประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

(๒) คณะกรรมการการเมือง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. การเพิ่มองค์ประกอบความผิดในร่างมาตรานี้ที่เพิ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ ควรแสดงเหตุผลที่มาอย่างชัดเจน

๒. การเพิ่มอัตราโทษในร่างมาตรานี้ ควรมีการเทียบเคียงอัตราโทษกับกฎหมายอื่นด้วย
ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ

มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดยกย่าย ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน ที่หัวหน้าพนักงานไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดหรืออายัดไว้ หรือสั่งให้ส่ง หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าจะตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรเพิ่มความในร่างมาตรา ๑๗๑ โดยบัญญัติให้หมายความรวมถึงทรัพย์สิน เอกสาร และข้อมูลที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำขึ้นหรือที่รวบรวมมาได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๗๖ กรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลหรือคณะบุคคล ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๙ หรือมาตรา ๑๗๒ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรมีบทบัญญัติกำหนดความผิดสำหรับบุคคลซึ่งกลั่นแกล้งกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ต้องได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น ต้องได้รับโทษตามมาตรานี้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๗๗ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จหรือเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาล ทั้งนี้เพื่อจะแกล้งบุคคลใดให้ถูกไต่สวน ให้ได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรใช้ถ้อยคำว่า “บุคคลใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ” ซึ่งจะมีความหมายครอบคลุมถึงกรณีที่มีการกลั่นแกล้งให้บุคคลใดถูกตรวจสอบ หรือถูกสอบสวนด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๗๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดปัจจุบันได้รับการสรรหาโดยใช้คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ซึ่งเป็นกระบวนการโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว การตีความบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและกฎหมายโดยให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ขาดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการสรรหาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้น จึงไม่ใช่การตีความตามหลักกฎหมายในกรณีที่มีบทกฎหมายเก่าและใหม่ในเรื่องเดียวกันแต่กำหนดรายละเอียดไว้แตกต่างกัน การตีความจึงต้องนำบทกฎหมายในขณะเกิดเหตุมาใช้พิจารณา ซึ่งในกรณีดังกล่าวได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๖๐ ที่วินิจฉัยกรณีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... มาตรา ๕๖ ที่กำหนดให้ยกเว้นคุณสมบัติบางประการตามรัฐธรรมนูญ มิใช่กรณีที่ร่างมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ดังนั้น ควรให้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีผลใช้บังคับยังคงปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อความมีประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๘๖ ให้โอนเงินอุดหนุนที่ได้รับจากงบประมาณประจำปีซึ่งเหลือจ่าย และมีได้นำส่งกระทรวงการคลัง ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใช้บังคับ บรรดาที่ยังไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องใช้จ่าย มาเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เงินและทรัพย์สินเหลือจ่ายที่โอนมาตามร่างมาตรา ๑๘๓ จะนำมาใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันที่มีอยู่ได้หรือไม่ หากไม่ได้สำนักงาน ป.ป.ช. จะไม่มีเงินคงเหลือสะสมสำหรับนำมาใช้จ่ายในการบริหารงานหลังจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ (เฉพาะปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) สำหรับปีต่อๆ ไปจะไม่มีปัญหา เนื่องจากสามารถนำเงินอุดหนุนตามร่างมาตรา ๑๘๖ ที่เหลือจ่ายในแต่ละปีมาใช้ได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

เพิ่มเติมความ “บรรดาที่ยังไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องใช้จ่าย” ในร่างมาตรานี้ (เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นแล้ว)

มาตรา ๑๘๘ ในการดำเนินการไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัย และการดำเนินการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ บรรดาที่ดำเนินการไปโดยชอบอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีผลใช้บังคับอยู่ ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีมติให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้วหรือเหลือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ให้นำระยะเวลาเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและพิพากษาของศาลสำหรับคดีที่ยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีผลใช้บังคับอยู่จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ไม่ควรนำระยะเวลาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับกับบุคคลที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายใต้อายุความ

๒. ควรมีบทเฉพาะกาลที่ครอบคลุมถึงคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาไปแล้วด้วย เนื่องจากอาจมีปัญหาในการตีความว่าเป็นการบัญญัติความผิดตามกฎหมายใหม่เพื่อยกเลิกกฎหมายเก่าหรือไม่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๘๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือผู้ช่วยพนักงานไต่สวน อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไป แต่สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวซึ่งไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๙ (๑) จะต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรเกี่ยวกับการไต่สวนและความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำหนด

ในวาระเริ่มแรกภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะคัดเลือกและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสำเร็จปริญญาโททางกฎหมาย และรับราชการในสำนักงานมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือสำเร็จปริญญาตรีทางกฎหมายและรับราชการในสำนักงานมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี บรรดาที่ผ่านหลักสูตรตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวน ก็ได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

ควรแต่งตั้งบุคคลตามร่างมาตรา ๑๘๖ วรรคสอง ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือตำแหน่งพนักงานไต่สวนได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๙๐ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกมายกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง

การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้การดำเนินการดังกล่าวมีผลต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นควรบัญญัติให้ครอบคลุมถึงกฎ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของสำนักงาน องค์กรกลาง คณะอนุกรรมการต่างๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วด้วย เช่น ระเบียบว่าด้วยการพกพาอาวุธปืน ฯลฯ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ที่ได้รับมาสรุปและจัดทำเป็น ประเด็นแล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ

- เมื่อได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. .... แล้วเสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว

๒.๒ การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อ ประชาชน

ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน ทางเว็บไซต์ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในหัวรายงานแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (http://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftconwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=489&t=2)

๒.๓ ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ นอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการแสดงความคิดเห็นในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการ กฤษฎีกาแล้วปรากฏว่า ได้มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ ของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของร่างกฎหมาย กำหนดระยะเวลาการรับฟังไว้ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๗๒ คน ซึ่งทั้งหมดแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

หมายเหตุ สำหรับความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ในรายละเอียดโปรดศึกษาเพิ่มเติมจากตารางความเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... (เอกสารแนบท้ายภาคผนวก)

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

๓.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน ประชาชน

- ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และประชาชนที่กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๓.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

เมื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ย่อมทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศมีประสิทธิภาพและลดการทุจริตลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อความน่าเชื่อถือในการลงทุนทางเศรษฐกิจและเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และประชาชนที่กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ก่อให้เกิดความรับผิดชอบที่มีโทษทางวินัย ทางอาญา หรือทางปกครอง แล้วแต่กรณี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และประชาชนที่กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้^๓

---

^๓ อ้างถึงแล้ว, โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....^{*}

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบกับรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม จึงเป็นการสมควรบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ขึ้น^๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... มีข้อดีและข้อสังเกต ดังนี้

ข้อดี

๑. เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมเป็นการป้องกันมิให้เจ้าพนักงานของรัฐกระทำการทุจริต และปราบปรามผู้กระทำความผิดโดยมีมาตรการทางอาญาและการริบทรัพย์สิน เมื่อการทุจริตลดน้อยลงจะส่งผลดีต่อประชาชนและประเทศชาติ

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประชาชนร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยนำ “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” หรือ “หลักธรรมาภิบาล” มาปรับใช้อันจะทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และทำให้ประชาชนและสังคมตระหนักถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ โดยเมื่อการทุจริตลดลงย่อมจะส่งผลดีต่อความน่าเชื่อถือในการลงทุนและเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

๓. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รัฐป้องกันการสูญเสียบประมาณจากการทุจริตได้ และในกรณีที่มีการทุจริตแล้วก็สามารถติดตามทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวได้รับจากการกระทำความผิดให้กลับคืนสู่รัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

๔. กำหนดให้มีการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต หรือตามคำร้องขอจากต่างประเทศในคดีทุจริต เป็นต้น อันเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption หรือ UNCAC)

^{*} เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ ที่มา : การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

ข้อสังเกต

สำหรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เสนอโดย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ นี้ มีประเด็นข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ ๓ ประเด็น ได้แก่

๑) บทนิยาม

ร่างมาตรา ๔ คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เนื่องจากปัจจุบันมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ในการใช้ถ้อยคำ จึงควรใช้ คำว่า

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อพระราชบัญญัติที่บังคับใช้ในปัจจุบันดังกล่าว

๒) บทกำหนดโทษ

ร่างมาตรา ๑๖๓ และร่างมาตรา ๑๖๔ มีข้อสังเกตว่า กรณีมีอัตราโทษจำคุกเท่ากัน คือ ระวังโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี แต่กลับมีอัตราโทษปรับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

ร่างมาตรา ๑๖๓ กำหนด โทษปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ร่างมาตรา ๑๖๔ กำหนด โทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

๓) บทเฉพาะกาล

ร่างมาตรา ๑๙๑ ควรใช้ถ้อยคำว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” เพื่อให้ถูกต้อง ดังนี้
“มาตรา ๑๙๑ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและอ้างถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ถือว่าอ้างถึงเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ..... คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามมาตรา ๑๓๐ (๖) และมาตรา ๒๖๗ (๘) ของรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๓๒ ถึงมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ บททั่วไป ของหมวด ๑๒ องค์กรอิสระ และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจรวมทั้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและองค์กรอิสระอื่นร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร นอกจากนี้ ได้กำหนดให้มีมาตรการป้องกันการทุจริตโดยมีกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต และกลไกการคุ้มครองประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง สำหรับมาตรการการปราบปรามการทุจริตได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบพฤติการณ์การทุจริตและการติดตามทรัพย์สินที่มีการทุจริตกลับคืนสู่รัฐ รวมถึงการร่วมมือกับต่างประเทศในการดำเนินการตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริตด้วย

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๑๓๐ (๖) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

เป็นการไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียงธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติ และ

เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงการดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐ นโยบายแห่งรัฐ และ ยุทธศาสตร์ชาติ ในการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว จึงกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และ กระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการ กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความ ผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งกำหนดให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดตำแหน่ง ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้ง ตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจ มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินการแทนได้

(๒) กำหนดให้มีมาตรการและกลไกเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต อันเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๒๕๕ ค. (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ กำหนดให้มีมาตรการให้ความคุ้มครองบุคคล ผู้แจ้งเบาะแส และคุ้มครองการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลมิให้กระทบสิทธิของบุคคลเกินสมควร

(๓) กำหนดให้มีการตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ กรณีที่พบว่า มีเหตุ ทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริตเกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐ หากกรรมการ ป.ป.ช. มีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นให้แจ้งหน่วยงาน ของรัฐและคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

(๔) กำหนดให้มีการประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือหน่วยงานต่าง ๆ

- การประสานความร่วมมือกับองค์กรอิสระอื่น กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องให้ ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร และในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามี ผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปกษาร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการ ดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

- การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีใช้องค์กรอิสระ กำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน อำนาจความสะดวกหรือให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

(๕) กำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต กำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศตาม พันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต หรือตามคำร้องขอจากต่างประเทศในคดี ทุจริต เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption)

(๖) กำหนดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อความเป็น ธรรม ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้ กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และให้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีดังกล่าวเป็นอำนาจของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในกรณีที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ว่ามีพฤติการณ์ร้ายแรง ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือ กฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้มีคณะผู้ไต่สวนอิสระ ดำเนินการต่อไป

(๗) กำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ในกรณี ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ให้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น นอกจากนี้ กำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบสองภาค มีหน้าที่และอำนาจ ในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และหน้าที่และ อำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งแนวทางให้ความคุ้มครองบุคคล และข้อมูลส่วนบุคคล จะส่งผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เกิดประสิทธิภาพ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การป้องกันการทุจริตสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเจ้าพนักงานของรัฐ และประชาชนได้รับความรู้และเกรงกลัวต่ออันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งใน ภาครัฐและภาคเอกชน การกระทำที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ หรือการปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือกระทำการทุจริต ต่อทรัพย์สินของรัฐ ลดน้อยลง ในส่วนของการปราบปรามการทุจริตมีการกำหนดมาตรการในการ ตรวจสอบการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการทางทรัพย์สินโดยการติดตามทรัพย์สิน ที่มีชอกลับคืนสู่รัฐ รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสการทุจริต ทำให้การปราบปราม การทุจริตได้ผลดียิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าพนักงานของรัฐลดน้อยลง และเจ้าพนักงานของรัฐมีจิตสำนึกและคำนึงถึงจริยธรรมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption หรือ UNCAC) เกี่ยวกับความร่วมมือในการต่อต้านการทุจริต โดยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศและการดำเนินการติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินที่เกิดจากการทุจริต เป็นต้น

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยควบคู่กับการปฏิรูปกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งในการร่างกฎหมายได้คำนึงถึงหลักดังกล่าวเป็นสำคัญและได้ร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC แล้ว อย่างไรก็ตามก็ดี หลักการบางอย่าง เช่น การไต่สวนสาธารณะพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย เนื่องจากเป็นการไม่คุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ และอาจก่อให้เกิดความยุติธรรมมากกว่าความยุติธรรมจึงมิได้กำหนดหลักการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากมาตรา ๒๓๔ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการเพื่อสนับสนุนงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งภารกิจหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ที่มีพฤติการณ์ร้ายว่ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร้ายว่ผิดปกติ รวมถึงการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น ด้วยภารกิจของงานจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ไม่ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหน่วยงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ดำเนินการแทน ซึ่งมีได้กำหนดให้เป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการร่วมกับเอกชน

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรอิสระอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยในกรณีที่เป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นก็ให้มีการแจ้งให้องค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และหากเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปรีกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งกำหนดให้มีการประสานปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางร่วมกัน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน อำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำจะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

เนื่องจากมาตรา ๒๓๔ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้ภารกิจตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ดำเนินการแทน จึงไม่ได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำภารกิจนี้

อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด แต่ไม่รวมหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น และให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบสองภาค มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ และจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งส่งเสริมและให้ความคุ้มครองประชาชนที่รวมตัวเพื่อมี

ส่วนร่วมเกี่ยวกับป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ (มาตรา ๖๓ และมาตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญ)

☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง.....

☑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการ ในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

☑ แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในด้านกฎหมาย ให้มีกลไกดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (มาตรา ๒๕๘ ค. (๑) ของรัฐธรรมนูญ)

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เพราะมาตรา ๑๓๐ (๖) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

จะไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

มาตรา ๑๓๐ (๖) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ตรากฎหมายนี้ขึ้น

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☑ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การดำเนินการภายใต้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกี่ยวข้องกับดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และตำแหน่งที่รัฐธรรมนูญกำหนดรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยลักษณะของคดีต้องมีวิธีพิจารณาที่เหมือนกันและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

☒ ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

☒ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☑ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และกรณีดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องใด ทั้งนี้ เว้นแต่บทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในช่วงการเปลี่ยนมาบังคับใช้ตามกฎหมายใหม่

☒ มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

☒ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น
เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๖) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องตราเป็น
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม

ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นเรื่องที่ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อการ
ป้องกันการกระทำความผิดและตรวจสอบการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการกระทำของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจรัฐไปโดยมิชอบหรือทุจริต และต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการ
ควบคุม
ไม่มี

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร
ไม่มี

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่
ไม่มี

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่
อย่างไร
ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

มี คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มีความจำเป็นอย่างไร

เนื่องจากมาตรา ๒๓๒ ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่มี แต่มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เสริมกัน คือ คณะกรรมการ ป.ป.ท.

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

ไม่มี

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือ นายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

ไม่มี

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน และ พนักงานเจ้าหน้าที่ นั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง องค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด ซึ่งการใช้อำนาจในการไตสวน ไตสวน เบื้องต้น และการดำเนินคดี ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแต่ละกรณี ซึ่งกรอบหรือแนวทางการใช้ ดุลพินิจจะมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

การกำหนดโทษทางอาญาในกรณีนี้ย่อมทำให้เอกชนที่อาจร่วมกระทำความผิด หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง หรือองค์กรอิสระ ที่ใช้อำนาจของรัฐนั้นคำนึงถึง ผลร้ายจากการกระทำความผิดและโทษที่จะได้รับที่รุนแรง

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

เนื่องจากการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการทุจริตนั้นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศอย่างรุนแรงจึงจำเป็นต้องกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการทุจริต

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี แต่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ทำหน้าที่เสริมกัน คือ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน ประชาชน

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และประชาชน
ที่กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

☞ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชียงบวก

เมื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ย่อมทำให้การ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศมีประสิทธิภาพและลดการทุจริตลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อ
ความน่าเชื่อถือในการลงทุนทางเศรษฐกิจและเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชียงลบ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร
อิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และ
ประชาชนที่กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ก่อให้เกิด
ความรับผิดชอบที่มีโทษทางวินัย ทางอาญา หรือทางปกครอง แล้วแต่กรณี

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และประชาชน
ที่กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามมาตรา ๒๘ สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวตาม
มาตรา ๓๒ เสรีภาพในเคหสถานตามมาตรา ๓๓ สิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๓๗ และเสรีภาพในการ
ประกอบอาชีพตามมาตรา ๔๐ อาจถูกจำกัดตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อ
ประโยชน์ในการให้ได้ว่าซึ่งข้อเท็จจริง ข้อมูล เอกสาร และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต การติดตามทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบคืน การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือ
ผู้กระทำความผิด และการป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทน
ในการมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานที่
เกี่ยวข้องมาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวน การขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน
สถานที่ทำการ สถานที่อื่นใด หรือยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและ

พระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการ เพื่อตรวจสอบ คั้น ยืด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวน และในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมีโทษทางอาญา หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ รวมทั้งการกำหนดห้ามเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ดำเนินกิจการตามที่กำหนด นั้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยเป็นการดำเนินการเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ย่อมเป็นการป้องกันมิให้เจ้าพนักงานของรัฐกระทำการทุจริต และปราบปรามผู้กระทำความผิดโดยมีมาตรการทางอาญาและการริบทรัพย์สิน เมื่อการทุจริตลดน้อยลงก็จะส่งผลดีต่อประชาชนและประเทศชาติ

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประชาชนร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอันจะทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และทำให้ประชาชนและสังคมตระหนักถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ โดยเมื่อการทุจริตลดลงย่อมจะส่งผลดีต่อความน่าเชื่อถือในการลงทุนและเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

ไม่มี

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

ไม่มี

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

ไม่มี

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ไม่มี

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

หากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รัฐป้องกันการสูญเสียบประมาณจากการทุจริตได้ และในกรณีที่มีการทุจริตแล้วก็สามารถติดตามทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวได้รับจากการกระทำความผิดให้กลับคืนสู่รัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

เมื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด ย่อมจะทำให้ประชาชนและสังคมตระหนักถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น และทำให้รัฐสามารถลดการสูญเสียบประมาณจากการทุจริตของเจ้าพนักงานของรัฐได้

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องทำความเข้าใจหน้าที่และอำนาจตามที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติ เนื่องจากมีกลไกการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเฉพาะกระบวนการและระยะเวลาในการไต่สวน

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพและมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการงบประมาณของประเทศและทำให้รัฐสามารถติดตามงบประมาณที่สูญเสียดังกล่าวจากการทุจริตของเจ้าพนักงานของรัฐได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยองค์กรอิสระซึ่งทำหน้าที่ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวยังคงเป็นไปตามโครงสร้างองค์กรเดิมและงบประมาณที่มีอยู่เดิม เป็นเพียงการปรับปรุงหน้าที่และอำนาจให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้นเท่านั้น อีกทั้งการจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการของประชาชนก็เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

เป็นไปตามโครงสร้างองค์กรและกรอบอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สาขากระบวนการยุติธรรม ต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จการศึกษาสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน และต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

งบประมาณปกติของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๖.๒ ในกรณีที่เป็นการร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสามารถสร้างความรับรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนและเจ้าพนักงานของรัฐเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยอาจประชาสัมพันธ์ให้ทราบผ่านช่องทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ในระหว่างการดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้จัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์ และการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในทุกระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี แต่มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เสริมกัน คือ คณะกรรมการ ป.ป.ท.

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรอิสระอื่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นใน ๓ กรณี ได้แก่

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปริกาษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

(๒) ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องที่รับมามีดังกล่าวไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจแต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้ส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน โดยจะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติด้วยก็ได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถพิจารณาจัดทำคู่มือแจกจ่ายให้พนักงานสอบสวนอย่างทั่วถึงเพื่อให้พนักงานสอบสวนทราบว่าเรื่องใดบ้างที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

(๓) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดที่มีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนราชการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวัน เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป และเมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับส่วนราชการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าส่วนราชการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

ตำแหน่งดังกล่าวเป็นประธานองค์กรอิสระซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) การไต่สวน

เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่
ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่ต้องไต่สวน ให้ไต่สวนและมีความเห็นหรือ
วินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วัน
เริ่มดำเนินการ และขยายระยะเวลาได้ตามที่จำเป็นแต่รวมแล้วไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้อง
การไต่สวนในต่างประเทศหรือขอเอกสารจากต่างประเทศ สำหรับกรณีที่รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจ
เงินแผ่นดินมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่
จึงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการมีหน้าที่ในการควบคุม
และกวดขันเพื่อให้การไต่สวนเป็นตามระยะเวลาที่บัญญัติไว้ ทั้งนี้ ในการตรวจสอบค่ากล่าวหากรณีที่
เป็นเรื่องที่ไม่อาจรับไว้พิจารณา ให้ดำเนินการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
ค่ากล่าวหา

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงาน
ไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้ โดยให้ดำเนินการเป็นคณะและต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำ
รายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย
แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน
หกสิบวัน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวน

เบื้องต้นก็ได้ แต่ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางหรือเป็นกรณีที่มีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเอง หรือแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวน

นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมอบหมายหรือส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทน ได้แก่ พนักงานสอบสวน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ หน่วยงานที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายต้องรายงานผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับผลการรายงานดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำเรื่องดังกล่าวมาดำเนินการเองต่อไปได้

(๒) การดำเนินคดีทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติลงความเห็นว่าคุณดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มามีมติ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยอัยการสูงสุดต้องดำเนินการยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับสำนวน และในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อไม่สมบูรณ์ ให้ตั้งคณะกรรมการร่วมกันเมื่อข้อไม่สมบูรณ์นั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิด หรือปัญหาว่าการกระทำเป็นความผิดหรือไม่ หรือควรฟ้องบุคคลใดบ้าง และกำหนดการดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ในคดีดังกล่าว โดยเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต่อมาหากศาลสั่งยกฟ้อง ผู้ถูกกล่าวหาที่นั้นย่อมมีสิทธิที่ได้รับค่าตอบแทนต่าง ๆ ในระหว่างที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

(๓) การดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและมีความเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาและการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา

(๔) การดำเนินการกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการสอบสวนโดยพลันเมื่อปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญฯ และให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามี การฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ พ้นจากความรับผิดชอบเมื่อได้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวน โดยในการเรียกคืนเงินกรณีดังกล่าวให้กระทำได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณ

(๕) การดำเนินคดีอาญาและการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วมีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หากมีความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวนและคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวัน เพื่อให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อไป โดยอัยการสูงสุดเมื่อได้รับสำนวนคดีอาญาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน แต่หากมีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวนและคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวัน เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเจ้าหน้าที่ที่ถูกกล่าวหาสามารถยื่นเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนมติได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากมีพยานหลักฐานที่แสดงได้ว่ามิได้มีการกระทำความผิดหรือกระทำผิดในฐานความผิดต่างจากที่กล่าวหา

(๖) การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบ

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว

- หากเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยแพร่ข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ตั้งของทรัพย์สิน ของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว

- หากเป็นตำแหน่งอื่นให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ ระยะเวลา การขยายระยะเวลา วิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และหลักฐานประกอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อมีการแต่งตั้งหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในหน่วยงานใด ให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้ง หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับเลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งที่จะเป็นผู้แจ้ง

(๗) การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ

เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนโดยพลัน สำหรับกรณีที่ถูกกล่าวหาตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนต่อไปแต่ต้องให้เสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้นั้นตาย

- ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้อำนวยการและมีความเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติ และให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- ในกรณีที่เป็นกรณีการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร่ำรวยผิดปกติ ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และให้ดำเนินการในทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวด้วยโดยให้ถือว่าการร่ำรวยผิดปกติเป็นการกระทำความทุจริตในวงราชการ แต่หากต่อมาปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้นั้นได้รับการเยียวยาและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและประโยชน์อื่นใดในขณะที่พ้นจากตำแหน่ง หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินตามที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอให้ศาลเพิกถอนการโอนทรัพย์สินที่เป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้

(๘) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

กำหนดห้ามเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดกรรมการ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ดำเนินการในลักษณะที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าพนักงานของรัฐด้วย และห้ามผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งที่ต้องห้ามดำเนินการดังกล่าวภายในสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมายหรือกฎ เว้นแต่เป็นกรณีรับมาโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยการฝ่าฝืนการห้ามดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๙) การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่ โดยระยะเวลาการยื่นแบบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ

- คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการเพื่อจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแส รวมทั้งดำเนินการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี

- ให้ถือว่าเจ้าพนักงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพราะผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ไม่ต้องรับโทษ หากได้มีหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่ได้กระทำการ

- กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่มีคำสั่งให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าพนักงานของรัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

(๑๐) ความร่วมมือกับต่างประเทศ

กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต หรือตามคำร้องขอจากต่างประเทศในคดีทุจริต และกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินคดีเมื่อมีการร้องขอกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดในฐานความผิดเกี่ยวกับการให้และการเรียกรับสินบน โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้

(๑๑) การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กำหนดให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และให้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบเป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และหากปรากฏว่ากรรมการรั่วรัยผิดปกติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ ได้กำหนดรองรับการดำเนินการตามมาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน เข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการผู้ใดมีพฤติการณ์รั่วรัยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาและหากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ โดยหากคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่ามีพฤติการณ์รั่วรัยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่หากคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกา

(๑๒) การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกองขึ้นไป ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยในการตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ตรวจสอบแทนก็ได้ แต่เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลและเป็นการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นผู้ตรวจสอบมิได้

- เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยเอง หรือจะส่งเรื่องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการแทนก็ได้ ในการนี้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มอบหมายดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น และเมื่อไต่สวนเบื้องต้นแล้วให้ส่งรายงานการไต่สวนเบื้องต้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาและวินิจฉัย ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้น

- ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าไม่เป็นการกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ สามารถให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไต่สวนเบื้องต้นได้

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล่าวหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง และปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้และจะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้นก็ได้ แต่ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางหรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเอง หรือแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวน นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมอบหมายหรือส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทน ได้แก่ พนักงานสอบสวน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ หน่วยงานที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายต้องรายงานผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับผลการรายงานดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำเรื่องดังกล่าวมาดำเนินการเองต่อไปได้

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอกระเบียบหรือประกาศกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ที่มีอำนาจอกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. และการตรวจสอบ

(๓) กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะที่เป็นผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี โดยให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงานฯ โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่าเพียงใดแล้ว ทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

มี โดยบุคคลภายนอกต้องมีการกล่าวหาหรือแจ้งเบาะแสไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินคดีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่ ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๒ วรรคสี่ หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง การลงมติของกรรมการให้ลงมติเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น	คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มดำเนินการเพื่อให้มีการตรากฎหมายดังกล่าว ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๒๘ (๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๓๕ (๒) เมื่อได้ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นหรือไต่สวนแล้วมีพยานหลักฐานพอสมควรก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณา วินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๔๐ การให้ความช่วยเหลือกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ถูกดำเนินคดี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ต้องมีการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๔๙ วรรคสอง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๕๓ นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นได้	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๕๖ วรรคสี่ การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายกรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมดำเนินการไต่สวน พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๖๒ วรรคสาม การเทียบตำแหน่งอำนวยการระดับสูง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๖๙ วรรคสาม ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๘๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๘๔ วรรคสอง หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่เลขาธิการมีอำนาจเก็บรักษาและจัดการระหว่างรอให้คดีถึงที่สุด ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๘๖ วรรคสอง การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกากรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและมีความเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อวินิจฉัย และการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา	ที่ประชุมใหญ่ ของ ศาลฎีกาออกระเบียบ ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พ ร ะ ร าช บั ญ ญ ติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๘๗ วรรคสาม การสอบสวนในกรณีที่มีความปรากฏต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๑ เจ้าพนักงานของรัฐตำแหน่งใดจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง หลักเกณฑ์ ระยะเวลา การขยายระยะเวลา วิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และหลักฐานประกอบ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๔ การเปิดเผยข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ตั้งของทรัพย์สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนด ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ก่อนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาที่จะต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๑๔ วรรคสี่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สิน และการดำเนินคดีในการติดตามทรัพย์สินในต่างประเทศได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลให้ยกคำร้องขอด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ร้ายรอยผิดปกติดังที่ถูกร้องกล่าวหา และถ้าผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกไล่ออกหรือถูกถอดถอน ให้ผู้บังคับบัญชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี สั่งเพิกถอนคำสั่งไล่ออกหรือถอดถอนโดยเร็ว และผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ที่พึงได้รับถ้ามิได้ถูกไล่ออกหรือถูกถอดถอน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด	คณะรัฐมนตรีออก ระเบียบภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๓ (๒) เจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ได้ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๓ (๓) เจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ได้ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๒๔ ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด ดำเนินการใดตามมาตรา ๑๒๓ (๔) ภายในสองปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจาก ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และ จำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคหก ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องยื่น บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่น ระยะเวลาการยื่น แบบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการยื่น และการเก็บ รักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราช กฤษฎีกา	คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มดำเนินการเพื่อให้มี การตราพระราช กฤษฎีกาภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง การกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาarayใดซึ่งมี ส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าพนักงานของรัฐ หรือ บุคคลใดซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาarayอื่น ไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๓๖ วรรคสอง ในการเสนอแนะและให้คำปรึกษา แก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วน ท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานต้องตอบข้อหารือภายใน เวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๓๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือ ประกาศในการกำกับดูแลสำนักงาน	คณะกรรมการ ป.ป.ช. ออก ระเบียบ หรือ ประกาศภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๓๙ (๑) ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๓๙ วรรคสอง พนักงานไตสวนต้องแต่งตั้งจากจากข้าราชการสำนักงานตาม (๑) ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไตสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี โดยหัวหน้าพนักงานไตสวนให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งพนักงานไตสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๔๑ วรรคสอง วิธีการได้มาซึ่งเลขาธิการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๔๒ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวง และมีคุณสมบัติ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๔๔ (๒) เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจในการวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	เลขาธิการวางระเบียบภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกระเบียบภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณของสำนักงาน และกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด หากเลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการแทนให้เลขาธิการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๕๓ วรรคสาม สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด และมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ เงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. ให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เว้นแต่ในส่วนที่ได้มาจากเงินอุดหนุนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานที่เหลือจ่ายในแต่ละปี ให้นำไปใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันที่มีอยู่ได้ด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๕๖ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. และการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกระเบียบภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๕๗ หน้าที่และอำนาจในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกระเบียบภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๘๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือผู้ช่วยพนักงานไตสวน อยู่แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไป แต่สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวซึ่งไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๙ (๑) จะต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรเกี่ยวกับการไตสวนและความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามเอกสารสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ดำเนินการตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตุลาคม ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๖ (นายนาถะฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
“ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”*

ประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในรูปแบบของ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ได้สร้างให้ทุกภาคส่วนในสังคมเกิดความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเอง แต่เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในการทุจริต โดยเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จได้เท่าที่ควร สืบเนื่องมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศ รวมถึงการวิวัฒนาการของปัญหาการทุจริตซึ่งมีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ยากต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล จึงเห็นควรจะมีการปรับปรุงและปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อเป็นการต่อยอดและพัฒนาให้งานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายที่ยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมาย ระเบียบ แผนยุทธศาสตร์ หรือการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับฐานความคิดและสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง มีการปฏิบัติตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตให้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทั้งในส่วนของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงเป็นการแสดงเจตจำนงการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องมีการเสริมสร้างความโปร่งใสในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

*ที่มา : เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ https://www.nacc.go.th/ewt_news.php?nid=13495&filename=index), ยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) หน้า ๑๖-๓๐.

และเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จะต้องปฏิบัติงานในเชิงรุก และมีความเด็ดขาดรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาการทุจริต เพื่อเป็นการสร้างให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของกระบวนการปราบปรามการทุจริต ซึ่งเมื่อการดำเนินงานดังกล่าวมาสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ก็เชื่อว่าจะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยให้ได้ค่าคะแนนตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน

ประกอบกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้มีข้อคำนึงหลายประการในการกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกระแสของโลกในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยสำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ในลักษณะของการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามีสาระสำคัญที่ควรนำมาใช้สำหรับกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

๑. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ....
๒. วาระปฏิรูปที่ ๑ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
๓. กรอบแนวคิดของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี
๔. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
๕. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔
๖. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑
๗. แผนนโยบายและข้อสั่งการของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.)

สำหรับในปัจจุบันประเทศไทยได้อยู่ในระหว่างการประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาและลงประชามติ ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบโครงสร้างอำนาจที่มุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มทางการเมือง และผู้บริหารระดับสูงให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจากการที่รัฐธรรมนูญฯ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องปัญหาการทุจริต เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงและแทรกซึมไปกับทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นในภาคราชการ ภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งภาคประชาสังคม ดังนั้นรัฐบาลและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงสร้างกฎหมาย มาตรการ หรือกลไก สำหรับป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มีภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือในสายตาของนานาชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... กำหนดอยู่ในหมวดที่ ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย ว่า “...บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ” เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะกระทำนั้น จะเป็นการกระทำ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมอื่น ๆ โดยการกำหนดอย่างชัดเจนในลักษณะนี้ ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่ที่ประชาชนชาวไทยทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติประชาชนทุกคนพึงมีความตระหนักและเข้าใจถึงผลกระทบจากการทุจริตอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังเป็นโอกาสของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมสร้างกระแสการต่อต้านหรือรังเกียจการทุจริตให้แพร่กระจายไปในทุกภาคส่วนของสังคมไทย

นอกจากนี้ร่างรัฐธรรมนูญฯ ยังได้กำหนดอย่างชัดเจน ในหมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ ว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านการทุจริต หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งการที่ร่างรัฐธรรมนูญฯ กำหนดในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้รัฐสนับสนุนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างชัดเจน โดยถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐอย่างเต็มที่ตามที่กฎหมายกำหนด

การบริหารราชการแผ่นดิน รัฐจะต้องเสริมสร้างให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก มีประสิทธิภาพที่สำคัญคือ ไม่เลือกปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และรัฐจะต้องจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ซึ่งการที่ร่างรัฐธรรมนูญฯ ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพและการบริหารงานบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมนั้น สืบเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล มีการโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม บังคับหรือชี้แนะให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติงานโดยไม่ยึดมั่นในหลักผลประโยชน์แห่งรัฐ รวมถึงมุ่งเน้นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองรวมถึงพวงพ้อง ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่างรัฐธรรมนูญฯ จึงได้มีความพยายามที่จะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าต้องการสร้างประสิทธิภาพในระบบการบริหารงานราชการแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดเอาไว้ เพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย และมีความรอบคอบและระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม และการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และรัฐมนตรี ต้องคำนึงถึงการขัดกันแห่งผลประโยชน์ด้วย

สำหรับองค์กรที่ร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีจำนวน ๙ คน และมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๗ ปี เพียงวาระเดียว ซึ่งในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ในมาตรา ๒๓๔ ดังนี้

๑. ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติกรรม ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไป ตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔. หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีเจ้าหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับ หรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้

จากอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการนำเอาตัวผู้ที่กระทำความผิดหรือทุจริตต่อหน้าที่ราชการมาลงโทษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องเน้นในเรื่องของการมีประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม เนื่องจากในอดีตและปัจจุบันการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ถูกตั้งคำถามจากสังคมและภาคประชาชนในเรื่องของมาตรฐาน และความล่าช้าในการดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องตามที่กระทำความผิดตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการปฏิรูปการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว จึงมีความสำคัญและเป็นที่มาให้ร่างรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างรวดเร็วสมกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต^๑ สืบเนื่องจากการกำหนดโครงสร้าง ภารกิจ อำนาจหน้าที่จากร่างรัฐธรรมนูญฯ แล้ว เพื่อให้การดำเนินงานปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้จริงคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ โดยได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อปฏิรูประบบกลไกและปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

การปฏิรูประบบกลไก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติในฐานะองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูประบบกลไก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และมีข้อเสนอเพื่อปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน เป็นรูปธรรม และปฏิบัติได้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและบริบทของสังคมไทย จึงได้เสนอให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทยไม่โกง” เพื่อปฏิรูป “คน” ให้มีจิตสำนึกและสร้างพลังร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยมุ่งเน้นแนวคิดที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางของการปฏิรูปดังกล่าว ซึ่งยุทธศาสตร์นี้เป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ในด้านวิธีการ “คน” เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการแก้ไขปัญหา เพราะถ้าคนในสังคมส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในเรื่องการต่อต้านการทุจริต และเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จะทำให้การทุจริตเกิดขึ้นได้ยากในสังคม เพราะสังคมจะถือว่าเรื่องการทุจริตเป็นเรื่องที่มีความร้ายแรงและยอมรับให้เกิดไม่ได้ในสังคม ดังนั้น “คน” จึงเป็นตัวหลักสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งการดำเนินงานปฏิบัติเรื่องดังกล่าว มี ๓ แนวทาง :

^๑ คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ..., ๒๕๕๙

แนวทางที่ ๑ สร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคล เริ่มต้นทำให้ “คน” แต่ละคน ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีจิตสำนึกที่ถูกต้อง รับผิดชอบชีวิต อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ตระหนักถึงผลเสียหายร้ายแรงของการทุจริตคอร์รัปชั่น มองว่าการทุจริตคอร์รัปชั่นเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ เป็นการเอาเปรียบสังคม และสังคมไม่ยอมรับ

แนวทางที่ ๒ สร้างเครือข่ายและกลไกเชิงสถาบันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของ “คน” ที่มีจิตสำนึกเพราะคนแต่ละคนต่างอยู่ภายใต้องค์กร กลุ่มสังคม หรือภาคส่วนต่าง ๆ การออกแบบให้มีระบบและกลไกให้ปัจเจกบุคคลที่มีจิตสำนึกให้ได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สร้างพื้นที่ให้คนดีมีที่ยืนในสังคมสร้างพลังกลุ่มที่มีขวัญและกำลังใจในการทำความดี และมีกลไกเชิงสถาบันบางอย่างรองรับจะช่วยสร้างความเข้มแข็งและขยายขอบข่ายของกลุ่มคนที่มีจิตสำนึก จนเป็นจิตสำนึกรวมหมู่ที่มีพลังปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

แนวทางที่ ๓ สร้างพลังคุณธรรมเพื่อปฏิบัติสังคมในภาพใหญ่ ด้วยการส่งเสริมและสร้างกลไกบางอย่างที่ทำให้เครือข่ายของผู้ที่มีจิตสำนึกที่รักความถูกต้องนี้มีพลังต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น เป็นกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชั่นเพื่อรักษาประโยชน์ของสาธารณะ สร้างพลังต่อต้านและลงโทษทางสังคมต่อผู้กระทำการทุจริตคอร์รัปชั่น โดยการดำเนินงานปฏิบัติยุทธศาสตร์ทั้ง ๓ ด้าน จะดำเนินงานใน ๗ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

กลุ่มเป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชน ในทุกช่วงกลุ่มอายุ ตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ ๒ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กลุ่มเป้าหมายที่ ๓ นักการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง

กลุ่มเป้าหมายที่ ๔ ธุรกิจเอกชน (ผู้ประกอบการธุรกิจ บริษัท ห้างร้าน พนักงานเอกชน องค์กรที่ทำงานส่งเสริมและกำกับดูแลภาคธุรกิจเอกชน)

กลุ่มเป้าหมายที่ ๕ สื่อมวลชน (รวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อ)

กลุ่มเป้าหมายที่ ๖ ประชาสังคม (กลุ่มและองค์กรไม่แสวงหากำไร องค์กรภาคประชาชน องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรวิชาชีพ สมาคม มูลนิธิ รวมทั้งองค์กรทางศาสนา)

กลุ่มเป้าหมายที่ ๗ ประชาชนทั่วไป

๒. ยุทธศาสตร์การป้องกันด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาล เพื่อปฏิรูประบบและองค์กร เพื่อสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปฏิรูปด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาล เพื่อเป็นระบบป้องกันการทุจริตคอร์รัปชั่น เสมือนการสร้างระบบภูมิคุ้มกันทุกภาคส่วนในสังคม เช่น ภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงภาคประชาชน โดยทุกภาคส่วนของสังคมต้องมีหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย

๑) หลักนิติธรรม ปฏิรูปกฎหมาย กติกา ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ให้มีความชัดเจนสร้างการยอมรับร่วมกัน และสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การสร้างความโปร่งใสในการกำหนดกฎเกณฑ์กติกา กระบวนการ ขั้นตอน การดำเนินงานการเข้าถึงข้อมูล

๓) การเสริมสร้างกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ การตั้งกองทุนเพื่อการทำงาน ของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

๔) การลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การกำหนดขั้นตอน กระบวนการระยะเวลาในการปฏิบัติงานในการบริการประชาชน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

๕) การเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า

๖) การขจัดโอกาสการทุจริตด้วยการตรวจสอบ จับกุม ลงโทษอย่างเคร่งครัดและจริงจัง เช่น การสร้างกลไกการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) การริบทรัพย์ การชดใช้ทางแพ่ง

๗) ลดการแทรกแซงทางการเมือง เช่น การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง และคณะกรรมการ รัฐวิสาหกิจ ด้วยระบบคุณธรรมและจริยธรรม

๓. ยุทธศาสตร์การปราบปราม เพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะพบว่าในปัจจุบันมีองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ จำนวน ๔ หน่วยงาน ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่การดำเนินงานของหน่วยงานข้างต้นยังประสบปัญหา ในการจัดการกับปัญหาการทุจริตในเชิงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ ทั้งนี้ มาจากการเกิดขึ้นของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายเต็มพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งมีการปรับปรุงการบริหาร ราชการแผ่นดินครั้งใหญ่ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ทำให้เกิดหน่วยงานรูปแบบใหม่ตามมากอีกจำนวนมาก จนทำให้องค์กรตรวจสอบมีภาระในการตรวจเพิ่มมากขึ้น เรื่องร้องเรียนที่เกิดจากทั้งผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเพิ่มมากขึ้น มีสำนวนคดีและผลการพิจารณาวินิจฉัย ในส่วนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มากยิ่งขึ้นจนเกิดเป็นภาระงานคดีคั่งค้างและล่าช้า จนส่งผลกระทบต่อ ความเชื่อมั่นของสังคมและประชาชนที่มีต่อองค์กรอิสระต่าง ๆ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้เกิด ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเร่งรัด และพัฒนากระบวนการทำงานขององค์กรอิสระเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนการทุจริตคอร์รัปชันให้แล้วเสร็จภายในระยะอันควร สามารถเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริต คอร์รัปชันขึ้นอีกในอนาคต

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการปฏิรูปองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานต่อต้าน การทุจริตภาครัฐ ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาคอร์รัปชัน ทั้งในด้าน โครงสร้าง องค์กร การเข้าสู่ตำแหน่งของกรรมการองค์กรอิสระ ความมีอิสระในการกำหนดนโยบายของ คณะกรรมการองค์กรอิสระมีทรัพยากรการบริหารที่เพียงพอและไม่ถูกรองรับโดยรัฐบาล ความมีอิสระ

ในการปฏิบัติงาน และการมีบุคลากรที่มีความสามารถเพียงพอ ยุทธศาสตร์การปราบปรามการทุจริตขององค์กรอิสระ และหน่วยงานเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตในภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ จึงประกอบด้วย

๑) โครงสร้างขององค์กรอิสระ จะต้องทำการศึกษา ทบทวนการกำหนดจำนวน คุณสมบัติและทักษะของบุคคลที่สมควรได้รับการสรรหาเป็นกรรมการองค์กรอิสระว่าจะต้องมีจำนวนเท่าใด ใช้คนที่มีคุณสมบัติและทักษะทางด้านใด มากน้อยแค่ไหน จึงจะเหมาะสมกับลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบ และปริมาณงาน องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาในแต่ละองค์กรอิสระให้มีความหลากหลาย เพื่อป้องกันการ block vote หรือการวิ่งเต้นกับกรรมการสรรหา และมีกระบวนการสรรหาที่สามารถยึดโยงกับประชาชนได้ ตลอดจนวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการองค์กรอิสระจะต้องมีระยะเวลาเท่ากัน

๒) อำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นองค์กรที่กำหนดให้มีขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายบริหาร จึงควรเป็นอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในสำนวนคดีเพื่อเสนออัยการส่งฟ้องศาลชำนาญพิเศษภายในกรอบเวลาที่แน่นอน

๓) กระบวนการพิจารณาคำเนิการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและคดี ต้องยึดหลักธรรมาภิบาล และความเป็นธรรม ตลอดจนการมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำคนผิดมาลงโทษได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔) การมีหน่วยงานธุรการที่มีความเข้มแข็ง โดยมีกฎหมายจัดตั้งและการบริหารจัดการองค์กรของหน่วยงานธุรการหรือหน่วยงานที่นำนโยบาย (กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรอิสระกำหนดขึ้น) ไปปฏิบัติ ให้แยกต่างหากจากคณะกรรมการองค์กรอิสระ และต้องกำหนดโครงสร้างภายในที่สามารถรองรับกับสภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของลักษณะการทุจริตได้

๕) การศึกษา ทบทวนหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ต่อต้านการทุจริตว่าจะยังคงให้อยู่ภายใต้กำกับของรัฐบาลในการทำหน้าที่ทางด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอีกต่อไป หรือควรให้มีการยุบรวมเข้ากับองค์กรอิสระที่มีอยู่เดิม หรือยกฐานะขึ้นเป็นองค์กรอิสระขึ้นมาใหม่หรือไม่

ทั้งนี้ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิยม ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ คือ

๖) สังคมไทยจะมีวัฒนธรรมในการไม่โกง และมีค่านิยมในการไม่ยอมรับและไม่สนับสนุนบุคคลที่มีฐานะร่ำรวยขึ้นมาจากการทุจริต

๒. ระบบกฎหมายของไทยในการต่อต้านการทุจริตไม่เปิดช่องให้มีการทุจริต หรือไม่สามารถทำการทุจริตได้ง่าย ตลอดจนมีการศึกษา พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่จะต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง

๓. องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐมีความเข้มแข็งในการจัดการกับปัญหาการทุจริตทั้งกระบวนการปฏิบัติงานที่มีความกระชับ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ งบประมาณเพียงพอต่อการปฏิบัติงานส่งผลให้การบริหารราชการมีธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. องค์กรธุรกิจทั้งภายในและต่างประเทศมีการลงทุนภายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่ไม่ต้องวิตกกังวลต่อการมีต้นทุนมากขึ้นจากปัญหาการเรียกเก็บเงินเพื่อการขอรับบริการหรือปัญหาจากการไม่สามารถขออนุญาตได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม^๒ ซึ่งการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์รวมถึงการปฏิรูปตั้งที่กล่าวมาล้วนมีเป้าหมายที่จะแก้ไขและลดปัญหาการทุจริตในประเทศไทยให้บรรเทาเบาบางลง พร้อมทั้งมีค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรจะได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๕๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

จากข้อมูลตั้งที่กล่าวมาในข้างต้นเกี่ยวกับการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามุ่งเน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งแต่เดิมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตจะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นต้น แต่สิ่งที่ยังขาดคือ การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมได้เข้ามามีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่าที่ควร ดังนั้นในการปฏิรูปแห่งชาติจึงพยายามที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งในการปฏิรูปแห่งชาติได้เสนอแนะเป้าหมายที่เกี่ยวข้องจำนวน ๗ กลุ่ม ซึ่งจะเป็นผู้ที่ต้องเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม โดยการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ได้ผลจะต้องเริ่มในส่วนที่สำคัญที่สุด นั่นก็คือ “คน” ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่จะเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะเมื่อประชาชนในสังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ และลุกขึ้นมาต่อต้านพร้อมทั้งไม่ยอมรับบุคคลที่กระทำการทุจริต จะส่งผลให้บุคคลที่จะกระทำความผิดเกิดจิตสำนึกเกรงกลัวและตระหนักว่าตนเองจะได้รับผลกระทบจากการไม่ยอมรับของสังคม และสุดท้ายจะจะสามารถอยู่ในสังคมได้อีกต่อไป จึงไม่กล้าที่จะเสี่ยงหรือมีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในอนาคตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนา “คน” ให้เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรหรือแนวทางการปลูกฝังให้ประชาชนทุกระดับเข้าใจและเกิดจิตสำนึกด้านการต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายของประชาชนที่มีความตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งขยายแนวคิดดังกล่าวให้เกิดเป็นบรรทัดฐานในสังคม นอกจากนี้ เพื่อให้การปฏิรูปบังเกิดผลสำเร็จและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนราชการหรือองค์กรอิสระ จะต้องมียุทธศาสตร์ แนวทาง หรือการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือปฏิบัติงานให้เกิดการส่งเสริมและสอดคล้องกัน ทั้งนี้ การปฏิบัติงานจะต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวดเร็ว ประสพผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายและความคาดหวังของประชาชนและสังคมทั่วไป

^๒ สภาปฏิรูปแห่งชาติ.วาระปฏิรูปที่ ๑ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบ, ๒๕๕๘.

ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของร่างรัฐธรรมนูญฯ รวมทั้งสามารถนำข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการทุจริต สภาปฏิรูปแห่งชาติจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปีเพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่อง และเป็นผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาว มีการบูรณาการเป็นองค์รวม

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี จึงถูกบรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญอยู่ใน ๒ มาตรา คือ มาตรา ๑๗๙ และมาตรา ๒๘๔ (๑) จะได้รับการบรรจุไว้และจะได้รับการยกความสำคัญให้ควบคู่กับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งการจัดทำและการดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงานของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐทั้งหมดต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ได้ประกาศใช้บังคับ หากขัดหรือแย้งให้แก้ไข ทั้งนี้ สภาปฏิรูปการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือภายในรัฐบาลนี้ และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนพัฒนาด้านต่าง ๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวจะเป็นยุทธศาสตร์ที่ยึดวัตถุประสงค์หลักแห่งชาติเป็นแม่บทหลักเพื่อเป็นกรอบการกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนา การลงทุนของภาคเอกชนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ ดังนั้น ทิศทางด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตการสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ชาติ (วิสัยทัศน์ประเทศระยะ ๒๐ ปี) และยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ๕ ปี โดยคาดว่าสาระสำคัญในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่จะบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ (วิสัยทัศน์ประเทศระยะ ๒๐ ปี) จะนำมาจาก “เอกสารสภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ๕ ปี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คาดว่าส่วนหนึ่ง จะถูกนำมาจาก “มาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ” ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) และจะเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติสั่งการและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนพัฒนา ด้านต่าง ๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ และการประเมินผล การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่หากประเมินผลแล้วพบว่าหน่วยงานใดไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอาจเสนอรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอต่อรัฐสภา

คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐมีการปฏิบัติในทางปฏิบัติและสามารถวัดผลได้จริง

สภาพปฏิบัติการปฏิรูปแห่งชาติ จึงได้วางกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศไว้ในระยะยาว โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีอิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้พร้อมทั้งให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ความโปร่งใสอยู่ในระดับแนวหน้าของอาเซียน และให้ประชาชนได้รับบริการด้านความยุติธรรมด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าว คือ การเพิ่มคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ให้อยู่สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยังได้กำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชันจำนวน ๕ หัวข้อ คือ

๑. ปลุกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิธีคิดและกระบวนทัศน์ให้คนมีความตระหนัก มีความรู้เท่าทัน และมีภูมิคุ้มกันต่อโอกาสและการชักจูงให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ

๒. กำหนดกฎเกณฑ์กติกา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูลให้โปร่งใส ดังนี้

๒.๑ ตรวจสอบ จับกุม และลงโทษอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

๒.๒ กำหนดให้มีมาตรการเสริมในเชิงบวกให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการที่ดี อาทิ การลดหย่อนภาษี และการประกาศเกียรติคุณ

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐและเอกชน

๓.๑ วางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล

๓.๓ พัฒนาระบบตรวจสอบสาธารณสุข

๔. ศีกรูปแบบระบบบริหารจัดการของหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ต่อต้านการทุจริต ให้มีความเป็นอิสระ มีประสิทธิภาพ เป็นที่ศรัทธาของประชาชน มีความสามารถในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

๔.๑ วางระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระจากสาธารณชน หรือโดยองค์กรอิสระด้วยตนเอง

๔.๒ จัดให้มีการตั้งเกณฑ์มาตรฐานให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

๕. ส่งเสริมธรรมาภิบาลภาคเอกชน โดยสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจเข้ามา มีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของภาคเอกชนให้มากขึ้นจัดให้มีรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นกับภาคเอกชน และสนับสนุนเงินอุดหนุน หรือลดค่าธรรมเนียม รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการติดต่อราชการเป็นกรณีพิเศษ

ดังนั้นหากพิจารณาแล้วจะพบว่าร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จะมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิธีคิดและกระบวนการทัศน์ด้านการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชน เพื่อเป็นการตัดวงจรการทุจริต ระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ ออกจากกัน ทั้งนี้การบริหารงานของส่วนราชการจะต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้^๓

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับปัจจุบัน สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะผู้กำกับและปฏิบัตินโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติได้กำหนดลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบต่อความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ นโยบายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ และส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ซึ่งการจัดสรรทรัพยากรจะให้น้ำหนักต่อนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติเป็นลำดับสำคัญในระดับต้น ทั้งนี้ จากการพิจารณาสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระยะ ๗ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พบว่า ประเทศไทยยังคงมีปัญหาค่าความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม โดยยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ซึ่งแม้ว่าจะมีการกระจายอำนาจมากขึ้นแต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วม

^๓สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔).

ในการตรวจสอบของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมไทย ประกอบกับการทุจริตในภาครัฐที่ขยายตัวออกไปทุกระดับ ส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชนในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนก็ยอมรับกระบวนการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติจึงได้มีการกำหนดทิศทางที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตปรากฏอยู่ในนโยบายส่วนที่ ๑ และ ๒ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักคือสำนักงาน ป.ป.ท. และหน่วยงานรับผิดชอบร่วมคือสำนักงาน ป.ป.ช. และทุกส่วนราชการ รายละเอียดนโยบายมีดังนี้

ส่วนที่ ๑ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ นโยบายที่ ๒ สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสามัคคีในชาติ ข้อ ๒.๒ สร้างความเชื่อมั่นต่อกลไกและกระบวนการยุติธรรม โดยมีสาระสำคัญคือ การพัฒนากลไกและมาตรฐานกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งในประเด็นนี้หน่วยงานที่เป็นกลไกหลักที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาทิ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานอัยการสูงสุด ฯลฯ ควรที่จะได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานรองรับ โดยเฉพาะกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตที่มีความล่าช้าอยู่เป็นอย่างมากในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำมาสู่ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกลไกและกระบวนการยุติธรรมด้านการปราบปรามการทุจริต ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ

ส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป นโยบายที่ ๙ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ จากภัยการทุจริต โดยมีสาระสำคัญคือ ขจัดกาทุจริตและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ และสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนร่วมมืออย่างจริงจังและสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับระบบการปฏิบัติคือ การประสานความร่วมมือ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การสร้างมาตรฐานการติดตามประเมินผล รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริต^๔

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสามารถนำไปใช้สู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง และเหมาะสม รัฐบาลในปัจจุบัน จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ เป็นกรอบทิศทางกำหนดกลยุทธ์และมาตรการให้ระบบราชการไทยบรรลุเป้าหมาย และดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการปรับสมดุลในการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นอย่างมีคุณภาพ มีการทำงานแบบบูรณาการด้วยการใช้ยุทธศาสตร์เป็นตัวนำ มีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในทุก ๆ สถานการณ์

^๔ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๕๘

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไว้เป็น ๓ หัวข้อ ๗ ประเด็น โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือ หัวข้อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเด็นที่ ๖ การยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีสาระสำคัญคือ การส่งเสริมและวางกลไกให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการทำงาน ของทางราชการ ตลอดจนการปฏิบัติยุทธศาสตร์และมาตรการในการต่อต้านการทุจริตให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมและวางกลไกสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ๓ ประการ ดังนี้

๑) ผลักดันให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างจริงจัง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิตามกฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร

๒) กำหนดมาตรการ กลไก และสนับสนุนช่องทางให้ส่วนราชการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยบูรณาการช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการผ่านระบบสารสนเทศ

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการพัฒนาคู่มือ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และกำหนดหลักเกณฑ์ ตลอดจนวางกลไกให้ส่วนราชการเผยแพร่กระบวนการทำงานที่มีมาตรฐานเปิดเผยขั้นตอนระยะเวลาชัดเจน ตามช่องทางสื่อสารต่าง ๆ

ทั้งนี้ ปัจจัยเงื่อนไขสำคัญในการปฏิบัติให้แผนพัฒนายุทธศาสตร์ระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ นำไปสู่การปฏิบัติจนประสบความสำเร็จจำต้องอาศัยเงื่อนไขหลายประการ ดังนี้

๑) การเสริมสร้างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง

๒) การเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓) การปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง

๔) การนำโปรแกรมประยุกต์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติราชการ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ จึงเป็นอีกหนึ่งทิศทางหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของระบบราชการไทยในอนาคต ซึ่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ได้มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดินมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการยกระดับมาตรฐานองค์กรเพื่อการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์ปฏิบัติการเพื่อต่อต้านการทุจริต (ศปท.) นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนให้ส่วนราชการขยายผลการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการไปสู่กระบวนการอื่น โดยเฉพาะกระบวนการบริการที่มีผลกระทบต่อประชาชนและภาคธุรกิจสูง โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติ เรื่องร้องเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผลการศึกษาดัชนี

การรับรู้การทุจริต (CPI) จึงคาดการณ์ได้ว่าทิศทางของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของส่วนราชการไทยจะเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ ดังกล่าวด้วย^๔

สำหรับอีกกลไกหนึ่ง ซึ่งเป็นภาคส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในปัจจุบัน นั่นก็คือ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ซึ่งเป็นกลไกส่วนหนึ่งที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ(คสช.) ได้แต่งตั้งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศไทย โดยในห้วงเวลาที่ผ่านมา

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต มุ่งเน้นดำเนินการใน ๒ ประเด็นหลักคือ

๑) การต่อต้านการทุจริต : ควรบูรณาการกลไกการปฏิบัติระหว่าง รัฐบาล/คสช. และองค์กรภาคเอกชน โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว

๒) การสร้างการรับรู้ : ต้องให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วน โดยได้เริ่มดำเนินการตรวจสอบการทุจริตในประเด็นสำคัญ คือ เรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อรัฐ เรื่องที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และขจัดปัญหาข้าราชการไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังได้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการในด้านต่าง ๆ โดยสรุป ดังนี้

๑) ด้านการศึกษา : ให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ รวม ๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยให้เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ทุกโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการปรับลดเวลาในการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาหลัก เพื่อสอดแทรกการเรียนการสอนเรื่องหน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ พลศึกษาและวิชา “โตไปไม่โกง” เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ประเทศ

๒) ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร : ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (สขร.) สำนักงาน กพร. และสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) ใช้กฎหมายที่มีอยู่ผลักดันให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามหลักสากล (Open Government Data : OGD) โดยให้ สรอ. กำหนดแนวทางการเปิดเผยชุดข้อมูลสร้างความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ พร้อมบูรณาการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติฐานข้อมูล Digital Economy ภาคการค้า อุตสาหกรรมให้ครบทุกกลุ่ม

๓) ด้านบุคลากรภาครัฐ : ให้พิจารณาศึกษาความจำเป็นในการแยกคดีทุจริตออกมาดำเนินการเป็นการเฉพาะจากหน่วยตรวจสอบ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และให้พิจารณาแนวทางการดูแลข้าราชการประจำมิให้ต้องรับผิดในคดีทุจริตแทนนักการเมืองรวมถึงให้ สำนักงาน ก.พ. สร้างกลไกแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณา

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑.

การโยกย้ายข้าราชการพลเรือนระดับสูงในแต่ละกระทรวงเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ส่วนในด้านการสร้างความรู้และความตระหนักให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทรวงมหาดไทยร่วมมือปฏิบัติมาตรการสร้างองค์ความรู้การป้องกันการทุจริตและปลูกจิตสำนึกข้าราชการให้รู้คุณค่าและศักดิ์ศรีของข้าราชการ ให้กรมบัญชีกลางสร้างองค์ความรู้เรื่องวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e - bidding) ให้พร้อมดำเนินการ

๔) ด้านเครือข่ายต่อต้านการทุจริต : ให้วางระบบบริหารจัดการเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นให้มียอดประกอบในการบริหารทั้ง ๓ กลไก คือ การจัดตั้ง การควบคุม การใช้งาน และให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนเงินกองทุน เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานของภาคประชาสังคมในการต่อต้านการทุจริต โดยจัดตั้งกองทุน “กองทุนส่งเสริมธรรมาภิบาลและขจัดการทุจริต” และให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีออกระเบียบ หลักเกณฑ์วิธีการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๕) ด้านการปราบปรามการทุจริต : เร่งรัดกลไกการตรวจสอบและดำเนินคดีจากการใช้มาตรการทางปกครอง โดยให้พิจารณาคดีทุจริตที่สำคัญ และดำเนินการกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้พ้นจากตำแหน่ง นอกจากนี้ ให้สำนักงาน ก.พ. กำหนดตำแหน่งรองรับและให้พิจารณาคดีต่าง ๆ ที่ยังค้างจำนวนมากอยู่ในชั้นศาล

๖) ด้านกฎหมาย : มอบหมายให้ สำนักงาน ก.พ.ร. เร่งรัดบังคับใช้พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมอบหมายให้ สำนักงาน ก.พ.ร. รับผิดชอบบังคับใช้และเร่งรัดให้มีการเปิดเผยขั้นตอนการขออนุญาตของทางราชการด้วย นอกจากนี้ให้นำมาตรการทางปกครองและกลไกการปฏิบัติของฝ่ายบริหารบรรจุไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

๗) ด้านการต่างประเทศ : ให้กระทรวงการคลังเป็นเจ้าภาพเสนอตัวเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกองค์กรเพื่อความโปร่งใส (Open Government Data : OGD) และให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการเพื่อความโปร่งใสการจัดการทรัพยากร (Extractive Industry Transparency Initiative : EITI) โดยมอบหมายให้กระทรวงพลังงานประสานกับภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อสมัครและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ EITI นอกจากนี้ให้จัดตั้งศูนย์กลางรับเรื่องร้องทุกข์สำหรับผู้ร่วมลงทุนและนักลงทุนต่างชาติโดยให้ครอบคลุมถึงระดับภูมิภาค และพิจารณาใช้ช่องทางของตำรวจด้วย

๘) มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : ให้บรรจุมาตรการของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ชี้แจงในที่ประชุม คอ.ตช. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนโดยสรุปมาตรการดังนี้

๘.๑) มาตรการตามรัฐธรรมนูญระบุว่า รัฐบาลที่จะเข้าบริหาร ส.ส. ส.ว. รัฐมนตรีหรือกรรมการองค์กรอิสระจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินย้อนหลัง ๕ ปี และที่สำคัญคือ ระบุว่า รัฐบาลเข้าบริหารประเทศจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนด้านความมั่นคง และแผนการต่อต้านการทุจริต

๘.๒) มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเฉพาะด้าน ได้แก่ เรื่องป่าไม้ มาตรการทางภาษี คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการป้องกันการแทรกแซงและการซื้อขายตำแหน่ง การค้ามนุษย์การหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น โดยกำหนดให้ศาลเปิดแผนกพิเศษเฉพาะด้านดังกล่าวข้างต้น รวมถึงกำหนดให้มีการโอนคดีเพื่อพิจารณาคดีที่มีอิทธิพลในท้องถิ่นด้วย

๘.๓) มาตรการตามมาตรา ๔๔ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๐ หัวหน้า คสช. มีคำสั่งให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตหยุดพักปฏิบัติหน้าที่ โดยรายได้อยู่ระหว่างการสอบสวนของ ป.ป.ช. ให้ สอดต่อไป ส่วนรายได้ที่ ป.ป.ช. ยังไม่สอบสวนก็อาจตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อสอบสวนเมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่าไม่มีมูลก็จะดำเนินการให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่เดิมต่อไป

๘.๔) มาตรการตาม พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งทางสำนักงาน ก.พ.ร. ได้แจ้งให้หน่วยงานราชการจัดทำคู่มือประชาชนเกี่ยวกับการอนุญาตต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่

๘.๕) มาตรการตามพระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบและจะส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมาตรการตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ ซึ่งจะใช้แทนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากระเบียบดังกล่าวมีจุดอ่อนมาก ใช้กับส่วนราชการไม่ครอบคลุมถึงรัฐวิสาหกิจ ทำให้รัฐวิสาหกิจมีช่องทางในการทุจริตจำนวนมาก เนื่องจากไม่ใช่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว ขณะนี้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจร่างก่อนส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^๖

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะแนวทางและมาตรการของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติจะมีผลโดยตรงต่อทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐในอนาคต

จากสถานการณ์ปัจจุบันและทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในประเทศไทย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในปัจจุบันประเทศไทย มีความพยายามที่จะกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีการกำหนดทั้งในร่างรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการปกครองประเทศ เพื่อให้เห็นถึงความจริงจัง และจริงใจ

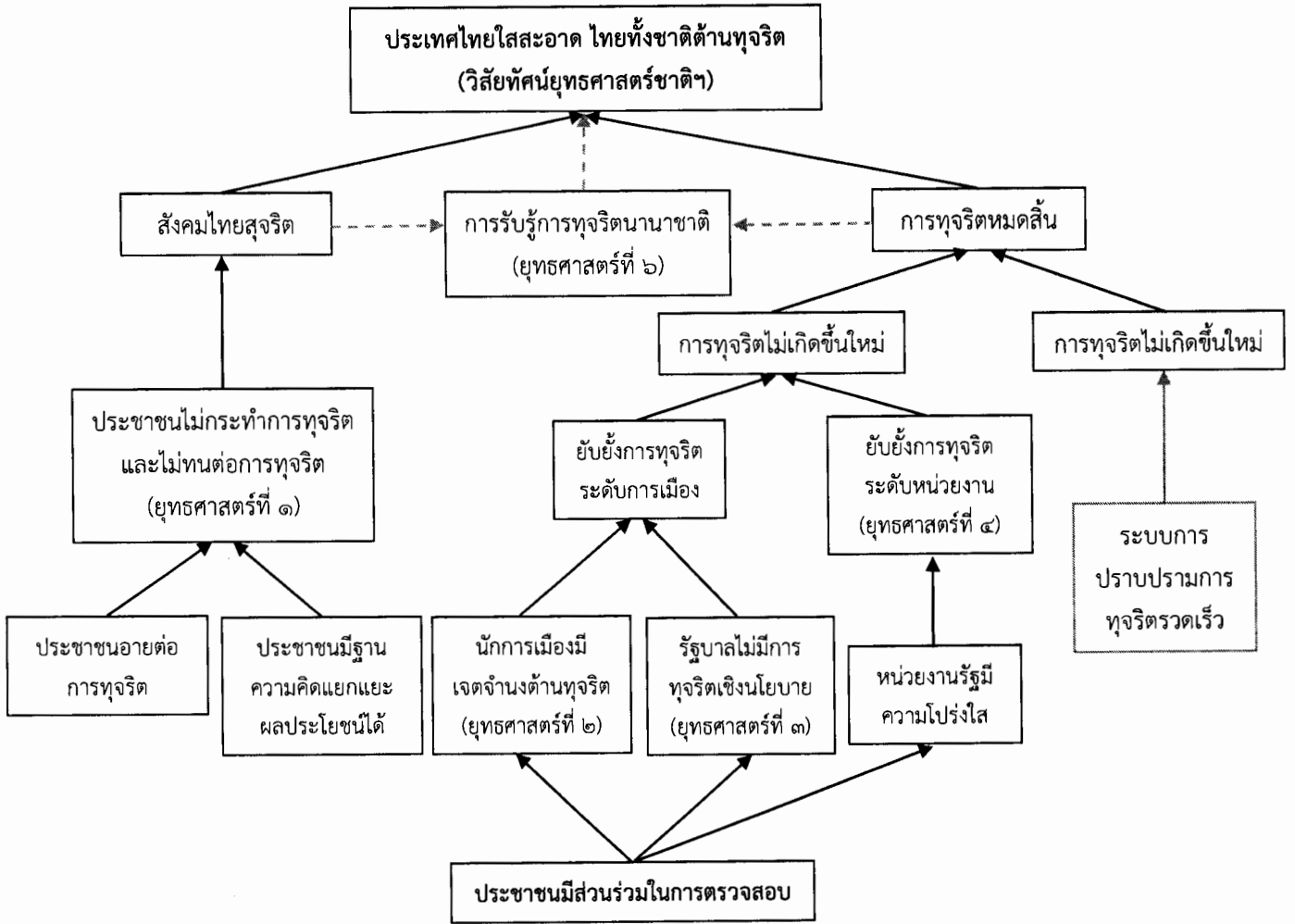
^๖ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ. แนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหการทุจริต, ๒๕๕๘

ที่จะให้ทุกภาคส่วนในสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ให้บรรเทาเบาบางลง หรือหมดสิ้นไปในอนาคต รวมถึงการสร้างให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ทั้งในระดับชาติ จนถึงแนวทางในการผลักดันให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ได้นำเอายุทธศาสตร์ชาติฯ ไปปรับใช้เป็นแผนงาน กิจกรรม โครงการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหากทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาการทุจริตและได้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ก็เชื่อได้ว่าสิ่งที่ประชาชนทุกคนอยากเห็นว่าประเทศไทยของเรามีภาพลักษณ์ความโปร่งใสในอันดับที่ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับในสังคมโลก จะอยู่อีกไม่ไกลอย่างแน่นอน

แผนผังความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์
ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

บทความที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
“การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยบทบาทของภาคประชาชน”

ประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก ๆ ในแผนที่โลก เป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยืนยาว มานานนับพันปีคนไทยเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจและที่สำคัญเราเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตทางการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ จนได้ชื่อว่า เป็นครัวของโลก หลายประเทศในโลกนี้ที่ต้องพึ่งพาผลิตผลทางเกษตร เชื่อหรือไม่ว่าประเทศไทยส่งข้าวออกไปขายเลี้ยงคนทั่วโลก เป็นอันดับ ๑ มาหลายปีแล้วโดยเฉพาะ ไข่ กุ้ง ยางพารา มันสำปะหลัง สับปะรด เป็นสินค้าส่งออก เป็นอันดับต้น ๆ ของโลก แต่ท่านเคยสงสัยหรือไม่ว่า เหตุใดคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรเลี้ยงชาวโลกของประเทศไทยยังยากจนอยู่

คนไทยเสียภาษีให้แก่รัฐปีละจำนวนมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ภาษีนิติบุคคล ภาษีทางตรง ภาษีทางอ้อม การดำเนินชีวิตประจำวันเราต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๗ โดยไม่รู้ตัวที่เก็บจากผู้บริโภคและกำไรของผู้ผลิตสินค้าอันเป็นสินค้าบริโภคและสินค้าอุปโภคต่าง ๆ เช่น อาหาร เครื่องดื่ม สมุด หนังสือ แบบเรียน เครื่องเขียน เสื้อผ้า เหล้า บุหรี่ น้ำมันเบนซิน รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเก็บภาษีอื่น ๆ อีกมากมายไม่ว่าจะเป็นภาษีดอกเบี๋ย เงินฝากธนาคาร ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร ภาษีธุรกิจเฉพาะ หรือแม้แต่ภาษีที่ต้องเสียให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม หากจะถามว่าในแต่ละปีรัฐเก็บภาษีจากประชาชนไปใช้ เป็นงบประมาณแผ่นดินเพื่อนำไปบริหารประเทศเป็นเงินปีละเท่าไร คำตอบก็คือปีละกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านล้านบาท) เงินจำนวนนี้ยังไม่รวมเงินนอกงบประมาณและภาษีที่เก็บโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากสิ่งที่กล่าวมาและจากตัวเลขที่นำมาแสดงจะเห็นได้ว่า หากประเทศไทยมีระบบการบริหารจัดการการจัดสรรผลประโยชน์ที่ดี มีความเป็นธรรม และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ส่วนพรรค ส่วนพวก แน่นนอนเหลือเกินว่าคนไทยทุกคนคงจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่านี้ คุณภาพชีวิตของคนไทยจะดีขึ้นเรื่อย ๆ ชาวไร่ ชาวนาก็จะไม่มีหนี้สินซ้ำซากอย่างทุกวันนี้

การทุจริตคอร์รัปชันนับเป็นมะเร็งร้ายในสังคมไทยที่กำลังกัดกินประเทศของเรา ให้สีกร่อนลงไปเรื่อย ๆ ความจริงที่น่ากลัวก็คือ ในการจัดอันดับความโปร่งใสของนานาชาติ ประจำปี ๒๕๔๙ จากทั้งหมด ๑๖๓ ประเทศ ไทยอยู่อันดับที่ ๖๓ (จากคะแนนเต็ม ๑๐ ประเทศไทย

---

* ที่มา : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยบทบาทของภาคประชาชน, [ข้อมูลออนไลน์] โดย อารีย์ อึ้งจะนิล รองประธาน ป.ป.ช. ภาคประชาชน, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐, จากแหล่งข้อมูล oknation.nationtv.tv/blog/pacm/2009/03/25/entry-1

ได้ ๓.๖ คะแนน) และถ้านับเฉพาะในแถบเอเชียด้วยกันประเทศไทยถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีความโปร่งใสอยู่ในอันดับท้าย ๆ โดยมีสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความโปร่งใสมากที่สุดด้วยคะแนน ๙.๔ คะแนน ส่วนประเทศที่มีคะแนนต่ำสุดในเอเชีย คือ พม่า (๑.๙ คะแนน) ที่เลวร้ายยิ่งกว่านั้นก็คือตลอดเวลา ๑๒ ปี ที่ผ่านมา (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๐) ประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ยเพียง ๓.๓ คะแนน พ.ศ. ๒๕๔๘ ดีขึ้นได้ ๓.๘ คะแนน แต่ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลดลง เหลือ ๓.๖ คะแนน จากตัวเลขที่ได้จากข้อมูลการสำรวจดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังคงไม่สามารถแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้

การทุจริต หมายถึงการโกง คดโกง ฉ้อโกง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๕๓๔) คำที่มีความหมายเดียวกับการทุจริต ได้แก่ การฉ้อราษฎร์ การบังหลวง คอร์รัปชัน

การทุจริตคอร์รัปชันในความรู้สึกของคนทั่วไปคือมะเร็งร้ายบ่อนทำลายชาติ ในทางกฎหมายการทุจริตคอร์รัปชันนับเป็นอาชญากรรมร้ายแรง ตลอดเวลาที่ผ่านมาได้มีความพยายามที่จะใช้กลไกของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อขจัดสิ่งเลวร้ายดังกล่าวไม่ว่าในรูปแบบของการออกกฎหมายระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ จรรยาบรรณหรือในรูปแบบอื่น ๆ การสร้างองค์กรต่าง ๆ ขึ้นมาปราบปรามไม่ว่าจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของฝ่ายราชการประจำ หรือฝ่ายการเมืองหรือแม้แต่การกำหนดให้อยู่ในรูปแบบขององค์กรอิสระก็ตาม จะเห็นได้ว่ามาจนถึงทุกวันนี้ความมุ่งหมายในการที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพุดติมิชอบ ยังไม่เป็นผลเท่าที่ควรในขณะที่การทุจริตประพุดติมิชอบนั้นได้มีพัฒนาการทั้งวิธีการ เทคนิค รูปแบบไปมากมายและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของชาติแต่ละครั้งนับเป็นจำนวนเงินมากมายมหาศาล กลไกของระบบราชการที่จะขจัดสิ่งเลวร้ายดังกล่าวแม้จะมีมาก แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องยอมรับก็คือ สังคมไทยเป็นสังคมอุปถัมภ์ ทั้งระบบราชการไทยเป็นระบบบังคับบัญชาจากผู้บังคับบัญชาสูงสุดลดหลั่นกันลงมาจนถึงล่างสุด ผู้บังคับบัญชามีอิทธิพลสูงต่อการให้ความดีความชอบแก่ผู้น้อยอีกทั้งทัศนคติเดิม ๆ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมักทำตัวเหมือนขุนนางเก่าถือเอาตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน เมื่อต่างก็คิดเช่นนี้ก็เลยไม่มีใครตรวจสอบใคร ข้าราชการชั้นผู้น้อยเห็นอะไรต้องเงี้ยวไว้เพราะเกรงจะไม่ปลอดภัย สู้ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นจะปลอดภัยกว่าทั้งยังได้รับความดีความชอบเสียด้วยซ้ำไป ดีไม่ดีก็ทำตามกันไปเสียเลย ซึ่งแม้หากจับได้ไล่ทัน กระบวนการลงโทษก็ไม่เข้มแข็งพอเพราะจะอยู่ในลักษณะลูบหน้าปะจมูกเสียเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตามคงปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ภาคส่วนที่มีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศมากที่สุดเห็นจะหนีไม่พ้นภาคการเมืองนั่นเองไม่ว่าจะเป็นการเมืองระดับชาติหรือการเมืองระดับท้องถิ่นก็ตามและเมื่อเกิดกรณีทุจริตคอร์รัปชันขึ้นมาครั้งใดก็จะทำความเสียหายให้แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาลเนื่องจกนักการเมืองเป็นผู้จัดสรรงบประมาณของแผ่นดินและเป็นผู้วางนโยบายต่าง ๆ ในการใช้เงิน ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณแผ่นดินมีไม่ต่ำกว่าหนึ่งล้านล้านบาท ในอดีตเคยปล่อยให้ นักการเมืองเข้าไปจัดสรรผลประโยชน์เพื่อบริหารประเทศโดยประชาชนจะไม่มีโอกาสเข้าไปตรวจสอบเพราะถือว่าประชาชนได้ทำหน้าที่เลือกตัวแทนของตนเข้าไปแล้วก็ปล่อยให้ตัวแทนของตนทำหน้าที่ไปโดยไม่ทราบว่ นักการเมืองเหล่านั้นทำอะไรบ้าง เมื่อเกิดความเสียหายที่สุดจะเยียวยา ดังปรากฏให้เห็นอยู่เนือง ๆ หากจะฟังกระบวนการตรวจสอบ

จากภาครัฐก็จะประสบปัญหาอุปสรรคมากมาย ทั้งอิทธิพลของการเมือง ทั้งความล่าช้าของระบบทางราชการรวมทั้งความไม่จริงจังในการแก้ปัญหา

แนวคิดการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยบทบาทของภาคประชาชน (ป.ป.ช. ภาคประชาชน) จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะรักษาผลประโยชน์ของชาติโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้พื้นฐานความเข้าใจว่าคนไทยทุกคนต้องมีส่วนรับผิดชอบดูแลอนาคตและความอยู่รอดของชาติไทยของเรา ในการที่ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบความโปร่งใสของภาครัฐ ในฐานะการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภาคประชาชนนั้นจึงต้องมีหลักการทำงาน ดังนี้

(๑) ต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะอาสาเข้ามาทำงาน เพื่อประโยชน์ของบ้านเมืองจริง ๆ นั่นคือต้องมีความเป็นผู้มีจิตอาสา มีความเสียสละ อดทน กล้าหาญ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใส ไม่ใช่อำนาจหน้าที่เพื่อการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือประโยชน์ให้แก่พรรคพวก นั้นหมายความว่าเราต้องมีภูมิคุ้มกันให้กับตัวเองโดยการดำเนินชีวิตแบบปรัชญาพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(๒) ต้องติดตามดูทางปัญญาให้กับตัวเองตลอดเวลา นั่นคือต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช. ภาคประชาชน และต้องแสวงหาความรู้ให้เท่าทันเทคนิคกลโกงการทุจริตคอร์รัปชันด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักในการทำงานให้ถูกต้องและเป็นที่น่าเชื่อถือของสังคม

(๓) ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการการก่อสร้างเครือข่ายภาคประชาชนด้วยตนเองการติดตามดูทางปัญญาให้กับประชาชนโดยการให้ความรู้หรือการเสนอแนะช่องทางในการตรวจสอบความโปร่งใสของการทำงานของภาครัฐ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง และการชี้ให้เห็นอันตรายของการทุจริตคอร์รัปชัน

(๔) การเฝ้าระวังพื้นที่ที่เห็นว่าสุ่มเสี่ยงต่อการแสวงหาผลประโยชน์ การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ไม่ชอบมาพากลต่าง ๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติได้ทันการ

(๕) ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรณรงค์ต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่องในชุมชน หมู่บ้าน ตำบล และในทุกภาคส่วนของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เยาวชนได้ตระหนักถึงภัยร้ายของการทุจริตคอร์รัปชัน

(๖) ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งทุกระดับ ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือในระดับท้องถิ่นเพื่อการคัดกรองคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมเข้ามาบริหารประเทศ ป้องกันคนไม่ดีไม่ให้เข้ามาแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ให้ส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้

(๗) ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการปกครองที่ใกล้ชิดตัวของพี่น้องประชาชนมากที่สุด โดยการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมกำหนดนโยบายการบริการสาธารณะให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ให้ประชาชนได้เข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ประชาชนประเมินการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นของตน เป็นต้น

(๘) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะของสาธารณะชน เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงการทำงานของ ป.ป.ช.ภาคประชาชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๙) จัดให้มีกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณยกย่องให้กำลังใจและช่วยกันรณรงค์ปกป้องคนที่ทำความดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

(๑๐) หามาตรการรองรับการทำงานและคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ ป.ป.ช. ภาคประชาชน และเครือข่าย

(๑๑) ให้มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของ ป.ป.ช.ภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและรณรงค์ให้ประชาชนเข้าร่วมกันเป็นเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบกับ ป.ป.ช.ภาคประชาชนกันอย่างกว้างขวางซึ่งจะยังประโยชน์ในการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนด้วยกันเองได้ร่วมกันรักษาผลประโยชน์ของชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
“แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย”*

การทุจริตเป็นปัญหาที่มีความสำคัญทั่วโลกและรวมถึงประเทศไทยด้วย การทุจริตได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงการดำรงชีวิตประจำวันของคนเรา อย่างไรก็ตาม ในแต่ละประเทศก็จะมีมาตรการและการดำเนินงานในการต่อต้านการทุจริตที่แตกต่างกันไป ซึ่งถ้ามาตรการต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นบทเรียนและนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์กับประเทศที่สามารถนำเอามาตรการต่าง ๆ เหล่านั้นมาใช้ ดังนั้น แนวคิดนี้จึงเลือกนำเอามาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ได้ผลจากประเทศที่ได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จสูงในการต่อต้านการทุจริตมาเป็นบทเรียนและเพื่อนำมาสู่การประยุกต์ใช้เท่าที่บริบทของสังคมไทยได้อำนวยให้ ซึ่งจากการสำรวจเอกสารและการเก็บข้อมูลจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นกรณีศึกษา เห็นว่ามาตรการที่ใช้สากล ๘ ประการซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดี (best practices) ที่ควรนำมาเป็นบทเรียนในการศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ การจัดทำสำรวจทัศนคติ การฝึกอบรม การสร้างเครือข่าย การเข้าถึงข้อมูลของรัฐจากสื่อ การเชือดไก่ให้ลิงดู การให้รางวัลและให้การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส การสร้างประมวลจริยธรรม และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

การสำรวจข้อมูลเปรียบเทียบที่ได้จากประเทศกรณีศึกษา ซึ่งเป็นการสำรวจมาตรการต่าง ๆ ในประเทศกรณีศึกษาซึ่งได้ถูกคัดเลือกจากการเป็นประเทศที่มีระดับการทุจริตต่ำ ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สวีเดน ฟินแลนด์ และนอร์เวย์ โดยศึกษาเปรียบเทียบถึงรูปแบบของการทุจริต หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ทำให้การต่อต้านได้ผล รวมถึงเสนอให้เห็นมาตรการต่าง ๆ ทั้งเชิงปราบปราม เชิงป้องกัน และเชิงสนับสนุน ดังนี้

๑. สภาพปัญหาคอร์รัปชันในเกาหลีใต้

ประเทศเกาหลีใต้เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในการต่อต้านและปราบปรามการทุจริต ซึ่งแต่เดิมประเทศนี้มีปัญหาการทุจริตไม่น้อยหน้าไปกว่าประเทศไทยของเรา อย่างไรก็ตาม สังคมของเกาหลีใต้ได้ตระหนักถึงปัญหานี้มากขึ้นจนกระทั่งได้มีการผลักดันให้เกิดหน่วยงานที่ต่อต้านการทุจริตขึ้นโดยตรง ในขณะเดียวกันก็ได้มีการดำเนินการในการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจังจนทำให้ผู้บริหารระดับสูงของประเทศหรือผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานธุรกิจใหญ่ ๆ ถูกนำมาดำเนินคดีและถูกจำคุกได้ ซึ่งสิ่งนี้เป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ประเทศที่ประสบกับปัญหาการทุจริตมากประเทศหนึ่ง

---

* ที่มา : รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย , รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา, คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ทูลสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ประเภทกำหนดเรื่อง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐, หน้า .....

สามารถเปลี่ยนเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับในการต่อต้านการทุจริต ทั้งนี้ เพราะได้มีการแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าใครและใหญ่แค่ไหนที่ทำการทุจริตก็สามารถถูกลงโทษได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จในการต่อต้านและปราบปรามการทุจริตได้อีกส่วนหนึ่งคือ ประเทศเกาหลีใต้เปิดให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามีส่วนร่วมเป็นเครือข่าย (networks) ในการต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มแข็ง ซึ่งส่งผลให้ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ว่าจะเป็นภาคประชาสังคมหรือภาคธุรกิจตระหนักว่าการมีส่วนร่วมของตนสามารถก่อให้เกิดผลในการต่อต้านการทุจริตได้ ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักในเรื่องการต่อต้านการทุจริตที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง

ดังนั้น เกาหลีใต้จึงเป็นประเทศหนึ่งที่มีรายละเอียดที่น่าทำการศึกษา กล่าวคือ ที่ผ่านมากเกาหลีใต้ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีระดับการคอร์รัปชันที่ค่อนข้างสูง และหลายฝ่ายมองว่าปัญหาการคอร์รัปชันเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกาหลีใต้ประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ เกาหลีใต้เป็นอีกประเทศหนึ่งที่สามารถปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐอย่างกว้างขวาง และปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันเป็นอีกด้านหนึ่งที่เป็นเป้าหมายของการปฏิรูป โดยในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เกาหลีใต้ได้ออกกฎหมายการต่อต้านการคอร์รัปชันขึ้นมาเป็นครั้งแรกหลังจากองค์กรพัฒนาเอกชนพยายามผลักดันมาเกือบสิบปี และในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ภายใต้อำนาจของกฎหมายดังกล่าว เกาหลีใต้ได้ตั้งหน่วยงานหลักที่จะทำหน้าที่ในการต่อต้านการคอร์รัปชัน นั่นคือ คณะกรรมการอิสระต่อต้าน คอร์รัปชัน (Korea Independent Commission Against Corruption: KICAC) ซึ่งปัจจุบันได้ถูกปรับให้รวมกับผู้ตรวจการรัฐสภา (Ombudsman) และคณะกรรมการรับเรื่องอุทธรณ์การบริหารงาน (Administrative Appeals Commission) ของเกาหลีใต้ แล้วเปลี่ยนชื่อมาเป็น Anti-Corruption and Civil Rights Commission of Korea (ACRC) ในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นเวลาเพียงประมาณ ๓ เดือนหลังจากที่ทางคณะวิจัยไปทำการสัมภาษณ์ที่ KICAC และจากการปรับรวมเป็น ACRC ที่เกิดขึ้น หลังจากคณะวิจัยไปสัมภาษณ์ที่ KICAC มีผลทำให้ข้อมูลที่ใชในงานวิจัยนี้ยังอยู่บนข้อมูลที่ได้จาก KICAC และการกล่าวอ้างอิงถึงมาตรการต่าง ๆ ก็ยังขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้จาก KICAC ด้วยเช่นกัน แม้จะมีการเติมข้อมูลหลังจากเปลี่ยนเป็น ACRC ในบางส่วนและแม้ว่าในบางครั้งจะอ้างอิงถึง KICAC ในฐานะเดียวกันกับ ACRC

ภายหลังจากที่เกาหลีใต้ผลักดันการปฏิรูประบบราชการและออกกฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชัน ได้ส่งผลทำให้สถานการณ์คอร์รัปชันในเกาหลีใต้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยหากพิจารณาจาก ดัชนีชี้วัดด้านคอร์รัปชันที่สำคัญนั่นคือ Corruption Perception Index (CPI) พบว่า ภาพลักษณ์ด้านคอร์รัปชันของเกาหลีใต้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากเดิมในปี ค.ศ. ๑๙๙๙ ที่อยู่ที่ ๓.๘ เพิ่มขึ้นเป็น ๕.๑ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ (Kim, Kim and Lim ๒๐๐๖) การที่เกาหลีใต้สามารถพัฒนาสถานการณ์ด้านการคอร์รัปชันได้ค่อนข้างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีพื้นฐานหรือพัฒนาการด้าน

คอร์รัปชันที่คล้ายคลึงกับไทย ทำให้เป็นที่น่าสนใจถึงการทำงานขององค์กรต่อต้านคอร์รัปชันในเกาหลีใต้ รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จดังกล่าว

การคอร์รัปชันในเกาหลีใต้นั้นอาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นนับตั้งแต่แรกก่อตั้งประเทศในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ โดยครั้งนั้นหลังจากได้รับเอกราชจากญี่ปุ่น และยึดทรัพย์สินและโรงงานของญี่ปุ่นมาเป็นของรัฐ มีเฉพาะนักธุรกิจที่มีเส้นสายกับนักการเมืองเท่านั้นที่จะสามารถซื้อทรัพย์สินดังกล่าวมาได้ในราคาถูก และนักธุรกิจเหล่านี้ส่วนมากได้พัฒนากลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ในชื่อของแจบอล (chaebol) (Song ๒๐๐๓: ๕๙) กรณีตัวอย่างที่สำคัญคือ นาย Yi Pyong-Chol ผู้ก่อตั้งบริษัทซัมซุง ซึ่งในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๕๐ เปิดธุรกิจโรงสีข้าว ต่อมาได้เป็นเจ้าของโรงงานน้ำตาล และโรงงานทอผ้า (ซึ่งเคยเป็นโรงงานของญี่ปุ่นมาก่อน) และเริ่มสั่งสมความมั่งคั่งเรื่อยมา หลายฝ่ายชี้ให้เห็นว่าความร่ำรวยของเขาได้มาจากการที่มีเครือข่ายกับนักการเมือง เห็นได้จากการที่เขาเป็นผู้บริจาคสำคัญให้กับพรรคเสรีนิยมเป็นเงินกว่า ๖๔ ล้านวอน (Woo ๑๙๙๑: ๖๘)

ความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจเอกชน และรัฐในเกาหลีใต้ได้พัฒนาไปในลักษณะของ “ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์” ในช่วงที่เกาหลีอยู่ภายใต้การปกครองโดยเผด็จการทหาร นับตั้งแต่ทศวรรษที่ ๑๙๖๐ - ๑๙๘๐ ในช่วงนี้ Moran (๑๙๙๙) ชี้ว่าการคอร์รัปชันในเกาหลีใต้กลายเป็น “การคอร์รัปชันในระดับชาติ” (nationalized corruption) การคอร์รัปชันในช่วงเวลานี้ดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของเกาหลีใต้ ปัจจัยสำคัญในเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชันก็คือ การที่รัฐบาลเป็นผู้ผูกขาดการเข้าถึงทรัพยากรแทบทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งสถาบันการเงินทุกแห่งในขณะนั้นเป็นของรัฐ ดังนั้นในการที่ภาคธุรกิจเอกชนจะทำธุรกิจจำเป็นต้องเข้าหารัฐเพื่อรับการสนับสนุน และการปกป้องเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจอย่างราบรื่น

อย่างไรก็ตามแม้ว่า “เส้นสาย” กับรัฐบาลจะเป็นสิ่งสำคัญในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร ขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ตั้งเงื่อนไขในการรับการสนับสนุนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ระบบการตั้งเป้าหมายการส่งออก” ซึ่งรัฐบาลจะมีการตรวจสอบรายเดือนถึงผลงานการส่งออกของภาคเอกชน ด้วยเหตุนี้ทำให้แม้ว่าจะมีการคอร์รัปชัน แต่เศรษฐกิจเกาหลีใต้สามารถพัฒนาก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามด้วยวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ “คัดเลือกผู้ชนะ” (picking winners) ส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ถูกผูกขาดโดยกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (แจบอล - Chaebol) เพียงไม่กี่กลุ่มที่มีเส้นสาย และสามารถทำตามเงื่อนไขที่รัฐบาลตั้งไว้ได้

ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจเกาหลีใต้พัฒนาไปจนระดับหนึ่ง แจบอลเริ่มเป็นอิสระจากการพึ่งพาทรัพยากรของรัฐมากขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐบาลถูกแรงกดดันจากต่างชาติให้เปิดเสรี หรือลดทอนกฎเกณฑ์มากขึ้น แนวโน้มที่เกิดขึ้นคือการที่แจบอลพยายามเข้าไปถือครองหุ้นในสถาบันการเงิน ในขณะที่รัฐบาลเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ มากขึ้น รัฐบาลเกาหลีกลับขาดการพัฒนาใกล้เคียงกับการดำเนินธุรกิจของแจบอล ทำให้แจบอลซึ่งครอบครองสถาบันการเงิน กู้ยืมเงินมาลงทุนเกินขนาด

เห็นได้จากในช่วงวิกฤตสัดส่วนหนี้ต่อสินทรัพย์ของแจบอลลที่ใหญ่ที่สุด ๓๐ อันดับแรกของเกาหลี ในช่วงก่อนวิกฤตเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ ๕๑๙ (Gomez ๒๐๐๒: ๑๒ - ๑๓) และกลายเป็นสาเหตุสำคัญที่นำมาซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจในปี ค.ศ. ๑๙๙๗

ความพยายามในการผลักดันการต่อต้านคอร์รัปชันได้กลายมาเป็น “วาระแห่งชาติ” ร่วมกันทั้งของรัฐบาล และภาคประชาสังคมภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ เมื่อประธานาธิบดี Kim Dae-Jung ขึ้นสู่อำนาจ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการการประจำสำนักประธานาธิบดีว่าด้วยการต่อต้านคอร์รัปชัน (Presidential Commission on Anti-Corruption) และคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนพิเศษเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (Special Investigation Committee for Corruption) ขึ้นมาในปี ค.ศ. ๑๙๙๙ ในขณะเดียวกันองค์กรภาคประชาสังคม ได้ตั้งเครือข่ายการต่อต้านคอร์รัปชันในเกาหลี (Anti-corruption Network in Korea) ขึ้นมา ในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันในปี ค.ศ. ๑๙๙๙ (ต่อมากลายเป็น Transparency International ในเกาหลี) ทั้งคณะกรรมการการประจำสำนักประธานาธิบดี และเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชัน ได้ทำงานร่วมกัน ในการตรวจสอบการคอร์รัปชันในเจ้าหน้าที่ระดับสูง รวมทั้งผลักดันแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันในอนาคต และนำไปสู่กฎหมายการต่อต้านการคอร์รัปชันในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๑ ในที่สุด

โครงสร้างการต่อต้านการคอร์รัปชันในเกาหลีใต้

ตามกฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชันของเกาหลีใต้ ได้บัญญัติข้อกำหนดเบื้องต้นเกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชันดังต่อไปนี้

๑. หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยจริยธรรม (code of conduct) เพื่อเป็นแนวทางให้ข้าราชการปฏิบัติตาม

๒. ข้าราชการเมื่อพบเห็นการกระทำที่อาจเข้าข่ายการคอร์รัปชันโดยข้าราชการหรือหน่วยงานของราชการอื่น ๆ สามารถแจ้งการกระทำดังกล่าวได้

๓. ประชาชนสามารถเรียกร้องให้มีการตรวจสอบบัญชีหรือการทำงานของหน่วยงานราชการหากพบว่าหน่วยงานดังกล่าวอาจดำเนินการที่ส่งผลร้ายต่อผลประโยชน์สาธารณะ

นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าวยังได้กำหนดให้มีหน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันหรือ KICAC ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ และขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี และมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในสี่ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านแรก อำนาจหน้าที่เชิงนโยบาย

๑. ร่างนโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน พร้อมทั้งกำหนดแนวทางหรือกระบวนการที่จะบังคับใช้

๒. ดำเนินการสำรวจเชิงประเมินการปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ

๓. ทำการสำรวจระดับการคอร์รัปชัน สาเหตุของการคอร์รัปชัน และทัศนคติรวมถึงพฤติกรรมของข้าราชการที่มีต่อเรื่องการคอร์รัปชัน

๔. จัดทำ “การประเมินนโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน” (Evaluation of Anti-corruption Policy) และ Integrity Perception Index (IPI) ซึ่ง KICAC ได้ดำเนินการสำรวจหน่วยงานของรัฐทั้งส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นกว่า ๗๓ หน่วยงาน

ด้านที่สอง การพัฒนาโครงสร้างเชิงสถาบัน

๑. จัดหน่วยงาน หรือแนวทางการปฏิบัติในระบบราชการที่นำไปสู่การคอร์รัปชัน
๒. พัฒนารอบความโปร่งใสในแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ และขั้นตอนการทำงาน
๓. จัดทำ Code of conduct ที่เหมาะสมกับหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่ง เพื่อสร้างรากฐานเชิงจริยธรรมให้กับข้าราชการ

ด้านที่สาม การบริหารจัดการผู้แจ้งเบาะแส (whistleblowers)

๑. จัดทำเครื่องมือการปฏิบัติงานและกำหนดกระบวนการทำงาน ในการบริหารจัดการกับการแจ้งเหตุคอร์รัปชัน การปกป้องผู้แจ้งเบาะแส ระบบชดเชยความเสียหาย ทั้งนี้ต้องอยู่บนฐานของการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
๒. ใช้อำนาจในการจัดการกับการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในข้าราชการระดับสูงการเปิดช่องทางให้มีการยื่นเรื่องให้วินิจฉัยใหม่ หรือสอบสวนใหม่ในกรณีที่มีผลการวินิจฉัยไม่หนักแน่นเพียงพอหรือการพยายามคุกคามหรือปฏิบัติที่มีขบต่อผู้แจ้งเบาะแส

ด้านที่สี่ การให้การศึกษา

๑. เสริมสร้างความตระหนักของสาธารณชนต่อผลร้ายของการคอร์รัปชัน
๒. เพิ่มเติมเนื้อหาเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชันในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ
๓. ดำเนินโครงการร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติประชาชนเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน

๔. ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ และประเทศต่าง ๆ ซึ่ง KICAC ได้วางแผนที่จะประชุมกับองค์กรปราบปรามคอร์รัปชันในประเทศต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการต่อต้านคอร์รัปชันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ไม่ว่าจะเป็นสิงคโปร์ ฮองกง สหภาพยุโรป เป็นต้น

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน

๑. มาตรการปกป้องและให้รางวัลแก่ผู้แจ้งเบาะแส (whistleblower protection and reward) KICAC ให้ความสำคัญทั้งในด้านการปกป้องและให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแส ที่ต้องปกป้องเนื่องมาจากผู้แจ้งเบาะแสจะต้องไม่ต่อสู้อย่างโดดเดี่ยวในสภาพที่ถูกกดดันและคุกคามจากทั้งตัวหน่วยงานเองและจากเพื่อนร่วมงาน ส่วนในเรื่องของการให้รางวัลนั้นเพื่อสร้างแรงจูงใจให้สังคมกล้าที่จะเปิดเผยเรื่องคอร์รัปชันมากขึ้น (โดยได้รับการประกันความปลอดภัยจากมาตรการปกป้องในขณะเดียวกัน) โดยกระบวนการปกป้องนั้นเริ่มจาก KICAC จะร้องขอไปยังหน่วยงานสอบสวนให้ปกปิดชื่อ หรืออัตลักษณ์ แต่หากผู้แจ้งเบาะแสเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสอบสวน KICAC อาจนำเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานสอบสวนอื่นดำเนินการสอบสวนแทน และหากจำเป็นอาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้การปกป้องคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเป็นกรณีพิเศษ

มาตรการในการปกป้องแก่ผู้แจ้งเบาะแสต่าง ๆ นั้น โดยหลักแล้วเป็นไปตามที่เพิ่งได้กล่าวไว้ข้างบน แต่ในด้านของรายละเอียดจะมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) ในบางกรณี จะมีผู้แจ้งเบาะแสในส่วนที่ทำงานในภาคธุรกิจ ซึ่งทำให้ต้องมีการแก้ไขกฎหมายป้องกันการทุจริต (Anti-Corruption Act) ให้การเปิดเผยข้อมูลของเจ้าหน้าที่ในบริษัทไม่เป็นการละเมิดกฎหมายรักษาความลับของบริษัท ซึ่งเท่ากับว่าการแก้ไขกฎหมายนี้ในปี ค.ศ. ๒๐๐๗ ทำให้การปกป้องผู้แจ้งเบาะแสคุ้มครองมาถึงลูกจ้างในภาคธุรกิจด้วย

๒) องค์การที่ได้รับการแจ้งว่ามีการทุจริตจากผู้แจ้งเบาะแสจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าไม่มีการแก้แค้น (retaliation) ช่มชู้ คุกคาม หรือกลั่นแกล้ง ผู้แจ้ง โดยองค์การต่าง ๆ จะต้องแสดงให้เห็นว่าสถานะและสภาพการทำงานของผู้แจ้งเบาะแสนั้นไม่ได้เลวร้ายไปกว่าเดิม

๓) การปกป้องผู้แจ้งเบาะแสจะต่างกับอดีตที่ว่า เมื่อก่อนการปกป้องจะเกิดขึ้นเมื่อมีการแก้แค้นหรือกลั่นแกล้งเกิดขึ้นแล้ว แต่ในปัจจุบันแม้ผู้แจ้งคิดว่าตัวเองจะถูกแก้แค้นก็จะได้รับการปกป้องเช่นกัน

๔) ในอดีตองค์การที่ไม่ให้ความร่วมมือในการส่งเอกสารในการสอบสวนให้จะไม่ได้รับการลงโทษ แต่ในปัจจุบันจะได้รับการลงโทษโดยปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ถ้ามีการแก้แค้นต่อผู้แจ้งเบาะแสเกิดขึ้น จะไม่ได้เป็นเพียงแค่การลงโทษทางวินัยเหมือนแต่ก่อน แต่จะถือว่าหัวหน้าขององค์การเป็นอาชญากรรมและมีการปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐด้วยเช่นกัน

๒. การสำรวจการทุจริต (Corruption survey) ในด้านนี้ KICAC ได้จัดทำสิ่งที่เรียกว่าการประเมินความเที่ยงธรรม (Integrity Evaluation: IE) โดยพื้นฐานแล้ว KICAC เห็นว่าดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ของ Transparency International (TI) นั้นแม้จะเป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่ เช่น เน้นในการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักธุรกิจ นักวิจัย และนักวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันระหว่างประเทศ ซึ่งเท่ากับว่าผู้รับบริการโดยจากการบริหารงานถูกกันออกไปและนอกจากนี้ยังเป็นดัชนีที่วัดการรับรู้ (perception) ซึ่งอาจจะต่างจากความเป็นจริง (reality) ก็ได้ นอกจากนี้ CPI ยังไม่ได้บ่งชี้พื้นที่และระดับของการทุจริต

๓. ประมวลจริยธรรม (code of conduct) งานในด้านนี้เป็นงานหลักอันหนึ่งตั้งแต่ก่อนที่ KICAC จะได้รับการปรับให้มาเป็นส่วนหนึ่งของ ACRC โดย KICAC ได้เสนอการสอดส่องและตรวจสอบการทุจริตในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพื่อให้เกิดแนวทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ ACRC (KICAC เดิม) ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ (Code of Conduct for Public Officials) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๐๓ ว่าสิ่งใดที่เจ้าหน้าที่รัฐควรทำหรือไม่ควรทำ ซึ่งมีผลทำให้แต่ละหน่วยงานรัฐต้องออกประมวลจริยธรรมของตนเองออกมา โดยทาง ACRC จะเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการตามและการละเมิดประมวลจริยธรรมของแต่ละหน่วยงานเพื่อป้องกันการให้ของขวัญและการเลี้ยงรับรองที่มีมูลค่าเกินควร โดยมีหลักว่าประมวลจริยธรรมนี้ควรจะเป็นมาตรการทางจริยธรรมที่มีความเข้มงวดมากกว่ากฎหมาย

แนวคิดนี้ มาจากการริเริ่มของ OECD ในปีค.ศ. ๑๙๙๘ ที่ได้เสนอประมวลจริยธรรมสำหรับประเทศสมาชิกของ OECD (KICAC's Transparency Korea) โดยเนื้อหาหลักของประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐได้แก่

๑) การปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่ให้เกิดการทับซ้อนในผลประโยชน์ (conflict of interest) เพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียง รวมถึงการป้องกันการเรียกร้องจากนักการเมืองและจากพวกพ้องของตนเอง

๒) การห้ามการให้และการรับในสิ่งตอบแทนอันมิควร ซึ่งก็คือการห้ามการใช้อำนาจหน้าที่ของตนไม่ว่าจะเป็นในด้านของข้อมูลหรือการเงินเพื่อได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน และห้ามไม่ให้ใช้สมบัติสาธารณะเพื่อตนเอง รวมถึงการห้ามรับเงินและสิ่งที่มีค่าอื่น ๆ

๓) การสร้างบรรยากาศที่นำทำงานให้กับข้าราชการโดยการห้ามในเรื่องราวในทางลบ เช่น การยืมเงินอย่างไม่เหมาะสม การรายงานการไปให้บริการทางวิชาการภายนอก การรับเงินในเทศกาลต่าง ๆ

๔) มาตรการต่อต้านการละเมิดประมวลจริยธรรม เช่น ให้มีการรายงานการละเมิดและมีการลงโทษทางวินัย (KICAC's Transparency Korea)

๕. การสร้างเครือข่ายระหว่างภาครัฐและภาคอื่น ๆ ในการต่อต้านการทุจริต ในด้านนี้เรื่องที่น่าจับตามองมากที่สุดคือการริเริ่มโครงการ K-PACT (the Korea Pact on Anti-Corruption and Transparency) ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการริเริ่มสร้างความโปร่งใสในเกาหลีใต้โดยทางภาคประชาสังคมและมีหลายภาคส่วนจากสังคมมาเป็นหุ้นส่วน ถือว่าเป็นการจัดการปกครอง/วิธีการปกครอง (governance) แบบใหม่ในรูปแบบของการให้ความร่วมมือแนวราบ (horizontal cooperation) ในเรื่องนี้ ทางด้าน KICAC มีบทบาทในการช่วยเหลือให้กลุ่มประชาชนได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Center) ในแต่ละท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการป้องกันการทุจริต เช่น การตรวจสอบ การอบรม การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมความเที่ยงธรรม และ KICAC มีบทบาทช่วยเหลือให้ทางภาครัฐกิจในเรื่องของการบริหารจัดการอย่างมีจริยธรรมและเสนอแนะประมวลจริยธรรมให้ (KICAC's Advancing towards a Transparency Korea) ในรายละเอียด K-PACT จะมีเนื้อหาในแต่ละภาคที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑) ในภาครัฐ (public sector) จะต้องมีรัฐบาลที่โปร่งใสและมีการสถาปนาระบบการต่อต้านการทุจริตที่ยั่งยืน โดยมีการดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต การทำให้สถาบันภาครัฐมีพื้นฐานในการสร้างความเข้มแข็งในความเที่ยงธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ และการให้สัตยาบันแก่ UN Convention Against Corruption ผลในทางปฏิบัติของ K-PACT ในภาคนี้ได้แก่ การร่างกฎหมายเพื่อตรวจสอบองค์การบริการสาธารณะและมีการใช้มาตรการปกป้องผู้แจ้งเบาะแสตามพระราชบัญญัติต่อต้านการทุจริตให้เข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้ในภาครัฐยังมีการดำเนินการตาม K-PACT เช่น ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างในการป้องกันประเทศ และยังคงส่งเสริมการดำเนินการตามประมวลจริยธรรม

๒) ในภาคการเมือง จะต้องมีการเมืองที่ใสสะอาดและรับผิดชอบต่อประชาชน ซึ่งจะมีกระบวนการต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงเชิงสถาบันให้เกิดการป้องกันการใช้อำนาจในทางที่ผิดในสิทธิที่ปลอดจากการจับกุมของนักการเมือง เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการการรัฐสภา ด้านจริยธรรม ปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการให้เงินอุดหนุนทางการเมือง รวมถึงดำเนินการกับการลอบบีที่ผิดกฎหมาย ในทางปฏิบัติได้เกิดการออกกฎหมายการยึดเงินอุดหนุนทางการเมืองที่ผิดกฎหมาย และมีการแก้กฎหมายไม่ให้สมาชิกสภานิติบัญญัติดำรงตำแหน่งมากกว่าหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกัน และยังได้มีการจัดตั้ง K-PACT ของสภานิติบัญญัติ

๓) ในด้านของภาคธุรกิจ จะต้องมีการสร้างการบริหารจัดการที่มีจริยธรรมและมีการเสริมสร้างการบริหารงานที่โปร่งใสให้เกิดขึ้นในระบบตลาดและในบริษัท โดยมีมาตรการต่าง ๆ เช่น การสร้างความโปร่งใสในระบบบัญชีโดยเสริมสร้างให้เกิดผู้ชำนาญในการตรวจสอบที่เป็นกรรมการอิสระ สร้างหลักประกันในการมีกรรมการบริหารอิสระจากภายนอก การปฏิรูปโครงสร้างสถาบันเพื่อป้องกันการค้าภายในอย่างไม่ยุติธรรม (unfair internal trading) โดยมีผลในทางปฏิบัติคือ สมาพันธ์อุตสาหกรรมแห่งเกาหลี (Federation of Korean Industry – FKI) และสถาบันของภาคเอกชนอื่น ๆ ได้มีบทบาทนำในการเสริมสร้างบรรษัทภิบาล (corporate governance) และส่งเสริมให้เกิดประมวลจริยธรรมของบริษัทและทำให้เกิดการบริหารงานแบบมีจริยธรรมระหว่างบริษัทใหญ่ ๆ ที่ร่วมตกลงกัน

๔) ในด้านของภาคประชาสังคม จะเน้นที่การสร้างเครือข่ายของความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริตจากภาคประชาชน โดยมีมาตรการต่าง ๆ เช่น การออกชาร์เตอร์สำหรับภาคประชาชนที่เป็นแนวทางการปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริต และมีการเรียกร้องให้ออกกฎหมายที่ออกแบบให้เกิดระบบการมีส่วนร่วมจากพลเมือง ในด้านนี้ภาคประชาสังคมมีบทบาทนำในการลงนามใน K-PACT ทั้งในด้านของพื้นที่และประเด็นต่าง ๆ ในการต่อต้านการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการก่อสร้าง การเงิน และการศึกษา กล่าวได้ว่า ผลในทางปฏิบัติทางด้านนี้คือแรงกดดันเพื่อให้ K-PACT มีการดำเนินการเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

๕) ส่วนที่สำคัญยิ่งใน K-PACT คือการสร้างองค์การรองรับที่เป็นรูปธรรม กล่าวคือ ได้มีการจัดตั้งองค์การที่เป็นทางการเพื่อรองรับการดำเนินงานของ K-PACT ซึ่งเรียกว่า สภา K-PACT เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบในสิ่งที่ภาคต่าง ๆ ตกลงร่วมกันทำ โดยสภานี้จะมีโครงสร้างในแนวตั้ง ประกอบด้วยการประชุมใหญ่ทั่วไปและมีคณะกรรมการกำกับดูแล (steering committee) ซึ่งจะมีคณะกรรมการบริหาร (executive committee) รองรับอีกทีหนึ่งโดยมีสำนักงานเลขานุการคอยช่วยเหลือ และมีโครงสร้างในแนวนราบขนานไปกับคณะกรรมการบริหารคือในแต่ละภาคจะมีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของตนเอง โดยจะมีครบทุกภาคไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคการเมือง ภาคธุรกิจ

๖) เป็นที่น่าสังเกตว่าการให้เงินทุนสนับสนุนการดำเนินการของ K-PACT นั้นมาจากรัฐบาล รัฐสภา และภาคธุรกิจ โดยมีอัตราส่วน ๑/๔ ๑/๔ และ ๒/๔ ตามลำดับ ส่วนภาคประชาสังคมไม่ต้องออกเงิน จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า K-PACT เป็นภาพของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการต่อต้านการทุจริตจากภาคต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นรูปแบบที่น่าจะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

๒. สภาพปัญหาคอร์รัปชันของญี่ปุ่น

บริบทของประเทศญี่ปุ่นที่เอื้อต่อการต่อต้านและปราบปรามการทุจริตจนทำให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งซึ่งได้รับการจัดอันดับของการทุจริตต่ำที่สุดในเอเชีย ได้แก่ การที่ประเทศนี้เป็นประเทศที่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำให้เศรษฐกิจและการเงินของพลเมืองส่วนใหญ่มีการกินดีอยู่ดีตามไปด้วย ในขณะเดียวกัน ข้าราชการของญี่ปุ่นจะมีความภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเอง จึงสร้างวัฒนธรรมที่ไม่ทำการทุจริตขึ้นมา ซึ่งจะต่างกับนักการเมืองโดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นในเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นตัวที่สร้างปัญหาการทุจริต ซึ่งในจุดนี้ ทำให้เราเห็นได้ว่าการมีข้าราชการที่ดีก็มีส่วนในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่การต่อต้านการทุจริตที่ดีมากประการหนึ่ง

ประเทศญี่ปุ่นปกครองโดยระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (constitutional monarchy) เช่นเดียวกับประเทศไทย โดยมีรัฐธรรมนูญฉบับแรกและฉบับเดียวตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ มีประชากรกว่า ๒ เท่าของประเทศไทยคือประมาณ ๑๒๘ ล้านคน มีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา มีฝ่ายบริหารนำโดยนายกรัฐมนตรีและมีคณะรัฐมนตรีที่ส่วนใหญ่จะต้องมาจากรัฐสภา ซึ่งแบ่งเป็นสภาที่ปรึกษา ๒๔๒ ที่นั่ง (House of Councilors) และสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) ๔๘๐ ที่นั่ง ทั้งสองสภามาจากการเลือกตั้ง การเลือกตั้งใช้ทั้งระบบที่นั่งเดี่ยว (single-seat constituency system) และตัวแทนแบบสัดส่วน (proportional representation)

โดยทั้งประเทศแบ่งเป็น ๑๑ กลุ่มเขตเลือกตั้งใหญ่เพื่อเลือกตั้งแบบสัดส่วน

ญี่ปุ่นมีจำนวนข้าราชการส่วนกลางทั้งหมด ๘๙๔,๐๐๐ คน หรือประมาณ ๐.๗% ของประชากร และมีจำนวนข้าราชการส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ๑,๕๔๘,๐๐๐ คน หรือประมาณ ๑.๒% ของประชากร โดยไม่รวมข้าราชการด้านการศึกษา สาธารณสุข ตำรวจ และทหาร ถ้ารวมข้าราชการทุกประเภทญี่ปุ่นจะมีจำนวนข้าราชการทั้งสิ้น ๔,๓๗๗,๐๐๐ คน หรือประมาณ ๓.๕๓% ของประชากร (UN ๒๐๐๖a)

การปกครองท้องถิ่นของญี่ปุ่นระบุไว้ในรัฐธรรมนูญบทที่ ๘ และมีรายละเอียดในบทบัญญัติ Local Autonomy Law รัฐบาลท้องถิ่นของญี่ปุ่นมีสองระดับได้แก่ ระดับจังหวัดที่ให้บริการสาธารณะทั่วไปมีทั้งหมด ๔๗ prefectures และระดับ municipality ที่ให้บริการเจาะจงสำหรับพื้นที่ ซึ่งประกอบไปด้วย cities, wards, towns และ villages ตามขนาดของประชากรและพื้นที่ (UN ๒๐๐๖a) แต่ละจังหวัดจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้ง มีสภาจังหวัดและมีระบบราชการของตัวเอง

ญี่ปุ่นได้รับการยกย่องว่าเป็นประเทศที่มีปัญหาการทุจริตในระดับที่น้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค Transparency International จัดญี่ปุ่นเป็นลำดับที่ ๕ จาก ๓๓ ประเทศ ในภูมิภาค (Transparency International ๒๐๐๗) ญี่ปุ่นสามารถรักษาภาพลักษณ์ของการเป็นประเทศที่สะอาดปราศจากการทุจริตได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการตั้งองค์กรเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นโดยเฉพาะ อำนาจและหน้าที่ส่วนใหญ่ฝากไว้กับตำรวจและอัยการที่มักแข่งขันกันสร้างผลงานการปราบปรามการทุจริต (UN ๒๐๐๖a) นอกจากการมีภาคประชาสังคมที่เข้มแข็งระดับหนึ่งกับสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภาครัฐอย่างอิสระ ทำให้เกิดประสิทธิผลโดยรวม

โครงสร้างการต่อต้านการคอร์รัปชันในญี่ปุ่น

เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีระบบการต่อต้านและปราบปรามทุจริตแบบกระจายศูนย์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการต่อต้านและปราบปรามการทุจริตโดยตรงเหมือนของประเทศไทย ดังนั้น จึงทำให้โครงสร้างในการต่อต้านการทุจริตในประเทศญี่ปุ่นไม่มีอย่างชัดเจน แต่เป็นการทำหน้าที่ตามโครงสร้างของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นตามโครงสร้างของระบบราชการ ดังนั้น ในที่นี้จะขอกล่าวถึงรูปแบบของการทุจริตเพื่อนำไปสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปในส่วนของมาตรการต่าง ๆ

รูปแบบการคอร์รัปชันในญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น ๕ รูปแบบด้วยกัน โดยที่ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและในบางกรณีอาจไม่สามารถพิจารณาแยกจากกันได้ ในทั้ง ๕ รูปแบบนี้ประเทศไทยน่าจะสามารถเรียนรู้ได้มากจากแบบที่ ๒ - ๕ หรือที่เรียกว่าปัญหา “Iron Triangle” ซึ่งคือการทุจริตที่เกิดจากความร่วมมือระหว่าง นักการเมือง นักธุรกิจ ข้าราชการ

๑. Administrative corruption การคอร์รัปชันในระดับเล็กที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับปฏิบัติการกับภาคเอกชนในระดับปัจเจก ในอดีตก่อนสงครามโลกครั้งที่สองการทุจริตประเภทนี้มีมากถึงหลายพันกรณีต่อปี แต่ปัจจุบันจากปี ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๐๔ ลดลงมากจนเหลือเพียง ๓๖๙ กรณีต่อปี ผู้ที่ถูกจับส่วนใหญ่เป็นข้าราชการท้องถิ่นร้อยละ ๘๐ ประเภทบริการสาธารณะที่กระทำผิดมากที่สุดได้แก่ การก่อสร้าง/โยธาธิการ การออกทะเบียน/การลิดรอนทะเบียน และการสอบ/ตรวจสอบ

๒. Individual Political Corruption การคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง ข้าราชการระดับกลางถึงสูง และบริษัทเอกชน ในการฮั้วการประมูลงานจากภาครัฐ ซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของญี่ปุ่นและไม่สามารถจับได้ง่าย ๆ มีศัพท์เรียกว่า Kansei - Dango คือการที่ข้าราชการเป็นผู้นำการฮั้วการประมูล ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ ปีเดียวมีกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดถึง ๓ จังหวัด (Wakayama, Miyazaki, Fukushima) ที่ถูกจับเพราะการฮั้วการประมูล (Quah ๒๐๐๓a) และอีกประการหนึ่งคือการรับเงินบริจาคที่ผิดกฎหมาย เช่น กรณีที่อดีตนายกรัฐมนตรี Ryutaro Hashimoto รับเงินบริจาคแบบผิดกฎหมายจำนวน ๑๐๐ ล้านเยน จาก Japan Dental Association (JDA) ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ และการที่บริษัท Sake Retailers Political League ให้เงินบริจาคกับสมาชิกสภาผู้แทนฯ

รวมเป็นจำนวน ๑๔๐ ล้านเยน ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๑ - ๒๐๐๓ เพื่อให้คงกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อป้องกันการเข้ามาแข่งขันของผู้ค้ารายใหม่

๓. Institutionalized or Systematic Corruption การคอร์รัปชันที่นักการเมืองร่วมมือกับบริษัทธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ในการให้ข้าราชการระดับสูงใช้อำนาจขององค์กรภาครัฐเพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจนั้นๆ แลกกับผลตอบแทนส่วนตัวต่อนักการเมืองและข้าราชการ เช่น การให้สิทธิพิเศษทางการค้า การลดหย่อนภาษี การให้เงินอุดหนุนพิเศษ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นกรณีพิเศษ เป็นต้น การทุจริตลักษณะนี้โดยผิวเผินแล้วถูกกฎหมายเพราะไม่ได้ทำอะไรที่ผิดกฎระเบียบ หากแต่เป็นการใช้อำนาจรัฐเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องอย่างชัดเจน เข้าข่าย ปัญหา conflict of interest หรือผลประโยชน์ทับซ้อน กรณีที่เกิดขึ้นและจับได้ ได้แก่ ในปี ๒๐๐๖ ที่หน่วยงาน Defense Facilities Administration Agency ทำการจัดซื้อจัดจ้างกับเอกชนที่เป็นลักษณะการฮั้วกัน โดยหน่วยงานภาครัฐให้สัญญาว่าจ้างกับบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยบริษัทเอกชนนั้นจะต้องให้ตำแหน่งบริหารในบริษัทแก่ข้าราชการระดับสูงของหน่วยงานที่กำลังจะเกษียณอายุราชการ การกระทำเช่นนี้มีหลายกรณีในญี่ปุ่น เรียกว่า Amakudari (Golden Parachute) หรือการที่ข้าราชการระดับสูงร่อนลงจากหอคอยงาช้าง สู่ตำแหน่งผู้บริหารในบริษัทเอกชนอย่างสวยงาม นับเป็นปัญหาการคอร์รัปชันที่สำคัญและเรื้อรังประการหนึ่งของญี่ปุ่น

๔. Corruption within the Private Sector หมายถึงการทุจริตที่เกิดขึ้นระหว่างภาคเอกชนกันเอง เช่นการประมุขระหว่างภาคเอกชนกันเอง การหลอกผู้บริโภคน ผู้ถือหุ้นและผู้กำกับดูแล

๕. International (or external) Corruption การคอร์รัปชันทั้ง ๔ ประการข้างต้นสามารถเกิดขึ้นโดยที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และธุรกิจเอกชนของต่างประเทศเกี่ยวข้องด้วย ทั้งในแง่ของการทำธุรกิจ และในแง่ของการให้เงินช่วยเหลือ

มาตรการการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันของญี่ปุ่น

มาตรการการต่อต้านคอร์รัปชันของญี่ปุ่นนั้นเป็นแบบที่ไม่มีกฎหมายเรื่องการทุจริตโดยเฉพาะและไม่มืองค์กรจัดตั้งขึ้นพิเศษ แต่อาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างหลายองค์กรและการใช้กฎหมายและมาตรการหลายอย่างรวมกัน

มาตรการปราบปรามการคอร์รัปชัน (Punishment Measures)

๑. เพื่อปฏิบัติตามมาตรฐานของ OECD Bribery Convention ญี่ปุ่นได้ปรับปรุง Unfair Competition Prevention Law เมื่อ ค.ศ. 1999 โดยให้สามารถเอาผิดและลงโทษคนญี่ปุ่นที่ทำการทุจริตนอกประเทศญี่ปุ่นได้ นอกจากนี้ยังมี Fair Trading Law และ Anti-Monopoly Law (amendments) เช่น Leniency System กฎหมายเหล่านี้บังคับใช้โดย Fair Trade Commission ที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องการแข่งขัน การค้า การทำสัญญาของภาคเอกชนกับภาครัฐ ให้มีความยุติธรรมถูกต้องตามกฎหมาย โดยเน้นกรณีระดับประเทศเป็นหลัก การตัดสินของคณะกรรมการนี้มักส่งผลกระทบต่อรัฐบาลท้องถิ่นด้วย เพราะการฮั้วการประมูลนั้นมักเกิดขึ้นโดยมีหลายส่วนเกี่ยวข้องทั้งที่เป็นรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น เช่น กรณีการสร้างห้องสมุดหรือโรงพยาบาลทั่วประเทศ เป็นต้น และต้องทำงาน

ร่วมกับอัยการที่ตัดสินเอาผิดได้ Fair Trade Commission นี้เป็นรูปแบบที่มีทั่วโลก ทำงานเป็นเครือข่าย นับเป็นการมีมาตรการสากลเพื่อต่อต้านการทุจริตอย่างหนึ่งที่สำคัญของญี่ปุ่น

มาตรการเชิงป้องกันการคอร์รัปชัน (Preventive Measures)

๒. ญี่ปุ่นมีกฎหมายทางด้านจริยธรรมระดับชาติ National Public Service Ethics Law ที่ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตของข้าราชการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมแห่งชาติ (National Public Service Ethics Board) ภายใต้ National Personnel Authority (NPA) ที่มีอำนาจด้านการบริหารบุคคลภาครัฐทั้งหมด คณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นผู้เสนอคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุง National Public Service Officials Ethics Code และมีอำนาจในการติดตาม สอบสวน ให้คำแนะนำปัญหาที่เกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการในทุกหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการวางมาตรการและดำเนินการตามกฎหมาย กรณีที่มีการทำผิดกฎหมายจริยธรรม นอกจากนี้ในแต่ละหน่วยงานยังต้องมีตำแหน่งที่ปรึกษาทางด้านจริยธรรมเพื่อคอยตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ติความกฎหมายและการกระทำต่างๆที่อาจเกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องจริยธรรมของบุคลากรในองค์กร (UN 2006a) มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการญี่ปุ่นนั้นกำหนดไว้อย่างสูงและละเอียดมาก เช่น การห้ามการเล่นกอล์ฟร่วมกันระหว่างข้าราชการกับนักธุรกิจฝ่ายเอกชนที่มีส่วนได้เสียกับงานของข้าราชการผู้นั้น การห้ามข้าราชการรับเงินจากผู้อื่นที่มีส่วนได้เสียกับหน่วยงานของตนในกรณีงานแต่งงาน งานศพ และอื่นๆ และการรายงานรายได้หรือเงินที่ได้รับเป็นพิเศษอย่างโปร่งใสโดยที่ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่มีอยู่ เป็นต้น (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ NPA, ธันวาคม ๒๐๐๗) ข้อกำหนดเหล่านี้ล้วนมีเพื่อป้องกันการเกิดความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมระหว่างข้าราชการและนักธุรกิจเอกชน กับเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดจากฝ่ายประชาชน

๓. นอกจากนี้ยังมี Ethical Code of Conduct for Politicians (๑๙๘๕) – Rules Against Conflicts of Interest ข้อห้ามที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนั้นจะถูกเขียนไว้ในสมุดเล่มเล็ก ๆ เพื่อให้ทุกคนพกพา และนำออกมาอ้างอิงได้อย่างง่าย

๔. ญี่ปุ่นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเงินทุนของพรรคการเมืองคือ

๑) Political Funds Control Act (๒๐๐๕) เพื่อต่อต้านการให้เงินบริจาคพรรคการเมือง นักการเมืองแบบผิดกฎหมายจากบริษัทเอกชน กฎหมายนี้ได้รับการปรับเปลี่ยนมาตามกาลเวลาและประสบการณ์การเกิดการคอร์รัปชัน มีข้อกำหนดต่าง ๆ เช่น การห้ามบริจาคให้แก่ปัจเจกบุคคลที่เป็นนักการเมือง จำนวนที่บริจาคห้ามเกิน ๕๐ ล้านเยนต่อปี และการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองนั้นจะต้องผ่านระบบบัญชีธนาคารหรือไปรษณีย์เพื่อการตรวจสอบที่ง่ายขึ้น เป็นต้น

๒) Political Parties Subsidies Act (๑๙๙๔) กฎหมายนี้กำหนดเรื่องงบประมาณของพรรคการเมือง เช่น กำหนดการแจ้งรายรับรายจ่ายของพรรคต่อปี รายงานการตรวจสอบโดยนักบัญชี กฎหมายนี้อาจทำให้ศูนย์กลางของพรรคการเมืองมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นเพราะมีอำนาจในการแจกจ่ายงบประมาณจากรัฐบาลให้กับสมาชิกพรรคต่าง ๆ

๕. Public Office Election Act เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการลงแข่งขันการเลือกตั้งทั้งหมด เช่น กรอบค่าใช้จ่ายในการหาเสียง การห้ามเคาะประตูหาเสียงตามบ้าน (door-to-door campaign) การกำหนดปริมาณและขนาดโปสเตอร์หาเสียง นอกจากนี้ผู้สมัครรับเลือกตั้งยังต้องวางเงินมัดจำ ๓ ล้านเยน หลังเลือกตั้ง ถ้าได้ไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ของคะแนนเสียงทั้งหมดในเขตที่ลงเลือกตั้ง เงินมัดจำนี้จะถูกริบ (Transparency International ๒๐๐๖a) ในส่วนขององค์กรที่ขับเคลื่อนกฎหมายนี้นั้นได้แก่ คณะกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งแบ่งเป็นสองประเภทคือ คณะกรรมการที่ทำงานด้านการเลือกตั้งระดับประเทศ และคณะกรรมการที่ทำงานด้านการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอดีตญี่ปุ่นเคยประสบกับปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็น การซื้อขายเสียง การติดสินบน การทำบัตรปลอม หรือการลงคะแนนซ้ำ แต่ปรากฏว่าหลังจากการเปลี่ยนกฎหมายนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นได้ออกมารณรงค์ขนาดใหญ่ ให้เคารพการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (fair election) ทำให้หลังจากนั้นเป็นต้นมาสามารถกำจัดปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี

๖. Budget Committee of the Lower House – คณะกรรมการชุดนี้มีอิทธิพลพอควรในการต่อต้านการคอร์รัปชันเพราะถึงแม้จะไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ แต่สามารถเรียกผู้ที่ต้องสงสัยมาให้คำอธิบายการใช้จ่ายงบประมาณต่อสภาได้ ซึ่งการให้คำดังกล่าวจะถูกถ่ายทอดสดออกทีวี ถือได้ว่าเป็นมาตรการการป้องกันได้ดีทางหนึ่ง

๗. มีสำนักงานอัยการเดียวสำหรับทั้งประเทศ ทุกคนถือเป็นข้าราชการส่วนกลาง แต่มีการตั้งสำนักงานอัยการพิเศษในเมืองใหญ่ เช่น Tokyo, Nagoya, Hokkaido, Sendai, Saitama, Fukuoka, Osaka เพื่อดูแลกรณีที่สลับซับซ้อนเป็นพิเศษ มีทั้งอำนาจในการสืบสวนสอบสวนและจับทำให้ไม่จำเป็นต้องร่วมมือกับตำรวจเท่าใดนัก ตำรวจนั้นมีทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น แต่หัวหน้าในท้องถิ่นจะเป็นตำรวจที่ส่งมาจากส่วนกลางทั้งหมด โดยมีงบประมาณร้อยละ ๕๐ มาจากรัฐบาลกลาง รูปแบบนี้ช่วยแบ่งเบาภาระของสำนักงานอัยการกลางได้เป็นอย่างดี

มาตรการเชิงสนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชัน (Promotion Measures)

๘. Citizens Ombudsmen Groups (since ๑๙๙๔) เป็นการรวมตัวของภาคประชาสังคมเพื่อต่อต้านการทุจริต กลุ่มนี้มีตัวแทนอยู่ทั่วทั้งประเทศ และมีบทบาทสำคัญในการทำให้ Information Disclosure Law (๑๙๙๙) ใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ กลุ่มนี้มีกิจกรรมที่สำคัญคือ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐในระดับรัฐบาลท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด โดยตรวจสอบค่าใช้จ่ายของภาครัฐอย่างละเอียด สมาชิกกลุ่มจะมีทั้งทนายความ นักบัญชีและประชาชนโดยทั่วไป โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะใช้กฎหมายการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการทุจริตของฝ่ายข้าราชการ บทเรียนจากญี่ปุ่นคือ การที่จะทำให้ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารเกิดผลจริงได้นั้น จะต้องอาศัยรูปแบบขององค์กรหรือที่เป็นเครือข่ายของภาคประชาสังคม เพราะเป็นการยากที่จะให้คนๆ เดียวสามารถต่อสู้ขอข้อมูลต่าง ๆ จากระบบราชการได้

๙. Freedom of Information Act (๒๐๐๑) ญี่ปุ่นใช้ In Camera' System ซึ่งคือการมอบอำนาจให้ศาลตัดสินว่าเอกสารทางราชการที่ขอให้เปิดเผยนั้นควรเปิดเผยหรือไม่ แทนที่จะให้หน่วยงานเจ้าของเอกสารเป็นผู้ตัดสินใจ เพราะมีเช่นนั้นหน่วยงานเจ้าของเอกสารมักจะตัดสินใจ

ที่จะไม่เผยแพร่เอกสาร/ข้อมูล เพื่อปกปิดความผิดของหน่วยงาน มากกว่าเพื่อที่จะรักษาสิ่งที่เป็นความลับจริงๆของราชการ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคม Freedom of Information Center ที่พยายามผลักดันความโปร่งใสของการทำงานของรัฐบาลโดยการจัดลำดับ (ranking) ความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ จากการลองขอเอกสารทางราชการและการวิเคราะห์เอกสารเหล่านั้น การจัดลำดับเหล่านี้ได้รับความสนใจพอควรฝ่ายสื่อทำการรายงานผลการวิเคราะห์ ซึ่งกิจกรรมนี้นับว่ามีส่วนในการกระตุ้นจิตสำนึกของบุคลากรภาครัฐและประชาชนทั่วไปถึงความสำคัญของความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ (สัมภาษณ์ Freedom of Information Center, ธันวาคม ๒๐๐๗)

๑๐. การปฏิรูประบบราชการบางประการที่ส่งผลให้แก้ปัญหาคอร์รัปชัน ได้แก่ Deregulation Reform ส่งผลให้อำนาจรัฐน้อยลงในการพิจารณาถูกระเบียบต่างๆ Privatization (Public Highways Corporation, Postal Services) ทำให้ข้าราชการของหน่วยงานเหล่านี้ไม่สามารถใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ได้เพราะรูปแบบการบริหารเปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม นโยบายในเรื่อง Regionalism ซึ่งเป็นการลดจำนวนนักการเมืองท้องถิ่น แต่ในทางกลับกันการลดจำนวนข้าราชการ (Downsizing) ทำให้เกิดการพยายามหางานใหม่ของกลุ่มข้าราชการเก่า ทำให้ยังเกิดปัญหา amakudari หรือการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่างๆระหว่างข้าราชการที่ต้องการตำแหน่งงานจากบริษัทเอกชนกับบริษัทเอกชนที่ต้องการอาศัยเส้นสายของข้าราชการเพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจ (สัมภาษณ์นักข่าวญี่ปุ่น, ธันวาคม ๒๐๐๗)

๑๑. นอกจากนี้ที่สำคัญคือการทำญี่ปุ่นเน้นการเปลี่ยนแปลงและควบคุมพฤติกรรมของฝ่ายธุรกิจเอกชน เช่น ข้อกำหนดใน Japanese Corporate Law (2006) ที่ต้องการ ‘institutionalize’ หรือการปลูกฝังในระดับองค์กร เรื่องของวัฒนธรรมการต่อต้านการคอร์รัปชัน (anti-corruption culture) ไว้ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กร

๓. สภาพปัญหาคอร์รัปชันของสิงคโปร์

สิงคโปร์มีเงื่อนไขของประเทศที่ทำให้สามารถต่อต้านและปราบปรามการทุจริตที่ดีมากประเทศหนึ่ง เนื่องจากเป็นประเทศที่เล็กโดยเป็นแค่เพียงนครรัฐ (city-state) และมีประชากรไม่มากนัก ทำให้การดำเนินนโยบายใดหนึ่งของรัฐบาลทำได้ง่ายและเป็นไปอย่างทั่วถึง ประกอบกับสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการเจริญทางเศรษฐกิจสูงมีรายได้ของประชากรอยู่ในเกณฑ์ที่ดีจึงทำให้ปัญหาในการทุจริตมีน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกันและในภูมิภาคอื่น ๆ จนทำให้ประเทศนี้ได้รับการจัดอันดับว่ามีการทุจริตต่ำที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้น สิงคโปร์มีนักการเมืองที่มีคุณธรรม มีข่าวเกี่ยวข้องกับการทุจริตน้อย และยังมีผู้นำที่มีความชัดเจนในการต่อต้านการทุจริต ประกอบกับการให้เงินเดือนตอบแทนต่อข้าราชการสูงมากจนให้ข้าราชการไม่มีความจำเป็นต้องไปทำการทุจริตก็สามารถมีชีวิตและความเป็นอยู่อย่างสบายได้ องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่โดดเด่นประเทศหนึ่งในการมีปัญหาระดับการทุจริตน้อย

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เคยอยู่ภายใต้อาณานิคมของอังกฤษมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานภายหลังในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ ได้แยกตัวอย่างเป็นทางการเป็นอิสระจากประเทศมาเลเซีย มีระบบการปกครองแบบ Parliamentary Republic ที่มีตำแหน่งประธานาธิบดีและมียานกรัฐมนตรีเป็นผู้นำฝ่ายบริหาร สิงคโปร์

มักถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีลักษณะผู้นำเป็นแบบกึ่งเผด็จการซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากพรรคการเมืองเดียวคือ พรรค People's Action Party (PAP) มาโดยตลอด แต่ก็เป็นที่ยอมรับว่าเป็นรัฐที่มีประสิทธิภาพในการบริหารและให้บริการสาธารณะ สิงคโปร์มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๖๐๘,๑๖๗ คน ตัวเลขประมาณการเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๘ ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๖ มีเชื้อสายจีน รองลงมาได้แก่ มาเลย์และอินเดียน ตามลำดับ และใช้ระบบกฎหมาย Common Law ตามแบบของประเทศอังกฤษ สิงคโปร์เป็นประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งจัดอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้วและเป็นสมาชิกของ OECD รายได้เฉลี่ยต่อประชากรอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ๔๘,๙๐๐ ต่อคนต่อปี โครงสร้างเศรษฐกิจพึ่งพาภาคบริการ การค้าและการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๖) ส่วนที่เหลือมาจากภาคอุตสาหกรรมประเภท High-tech (ข้อมูลเบื้องต้นจาก CIA Fact book)

โครงสร้างการต่อต้านการคอร์รัปชันในสิงคโปร์

สิงคโปร์มีองค์กรที่ทำหน้าที่ต่อต้านการคอร์รัปชันคือ Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB) เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ สืบสวน สอบสวนและออกมาตรการป้องกันการคอร์รัปชัน ทั้งหมดไม่ว่าจะเกิดขึ้นในภาครัฐหรือภาคเอกชน ไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ ก็ล้วนเป็นความรับผิดชอบของ CPIB ในการหาข้อเท็จจริง ส่วนของงานปราบปรามนั้น CPIB จะทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานอัยการ (Attorney-General Chamber) ในด้านการสั่งฟ้อง (prosecuting) เพราะ CPIB ไม่มีอำนาจในการสั่งฟ้องและการตัดสินใจคดีความเพื่อกำหนดบทลงโทษ

แม้ในปัจจุบันสิงคโปร์สามารถควบคุมปัญหาการคอร์รัปชันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในอดีตสิงคโปร์เคยเผชิญกับปัญหาการคอร์รัปชันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคอร์รัปชันของตำรวจ ซึ่งปี ค.ศ. ๑๘๗๑ เป็นปีเริ่มต้นในการต่อสู้กับปัญหาการคอร์รัปชันของสิงคโปร์ โดยการใช้บทบัญญัติ Penal Code of the Straits Settlements ที่ระบุให้การคอร์รัปชันนั้นผิดกฎหมาย

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน

จากการใช้มาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันต่าง ๆ ทำให้สิงคโปร์สามารถบริหารการรับรู้ (perception) ของปัญหาการคอร์รัปชันของประเทศได้เป็นอย่างดีและได้รับการยอมรับว่ามีการทุจริตน้อยมากภายในประเทศ ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดผลดังกล่าวคือความมุ่งมั่นทางการเมืองและการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างของผู้นำทางการเมือง และการเพิ่มเงินเดือนของข้าราชการให้เทียบเท่าภาคเอกชน เจ้าหน้าที่ CPIB ให้ข้อคิดที่น่าสนใจว่า If you pay them peanuts it will take peanuts to bribe them (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ CPIB, ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑) นอกจากนั้นมาตรการต่างๆที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

มาตรการปราบปรามการคอร์รัปชัน (Punishment Measures)

๑. การให้อำนาจและเครื่องมือทางกฎหมายแก่ CPIB อย่างเต็มที่ในการดำเนินคดี ทั้งนี้ มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มสิทธิและขอบข่ายอำนาจหน้าที่มาโดยตลอด เช่น CPIB สามารถจับกุมบุคคลใดได้ทันที โดยไม่ต้องรอหมายจับจากศาลหากสงสัยว่าบุคคลผู้นั้นเกี่ยวข้องกับคดีด้านคอร์รัปชัน (seizable case) ซึ่งถือว่ามีอำนาจมากกว่าตำรวจ นอกจากนี้ บทลงโทษการกระทำความผิดด้านคอร์รัปชัน คิดเป็นค่าปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ เหรียญสิงคโปร์ (อัตราแลกเปลี่ยนประมาณ ๒๓ บาทต่อเหรียญสิงคโปร์) หรือจำคุกไม่เกิน ๕ - ๗ ปีต่อข้อกล่าวหา หรือศาลสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยค่าปรับที่มีมูลค่าเท่ากับจำนวนสินบนที่ได้รับ ซึ่งบทลงโทษดังกล่าวจะมีผลเช่นเดียวกันทั้งต่อผู้ที่รับสินบนเพื่อตัวเองและผู้ที่ได้รับสินบนแทนผู้อื่น ปรัชญาการลงโทษของสิงคโปร์คือ การเชือดไก่ให้ลิงดู

(punishment is effective for deterrence) เพราะฉะนั้นคดีเกือบร้อยละร้อยที่ CPIB เลือกติดตามสืบสวนจะถูกตัดสินว่าเป็นการทุจริตจริงเสมอ ที่สำคัญมากคือยุทธศาสตร์การเลือกทำเฉพาะคดีที่ใหญ่ ๆ และเลือกดำเนินคดีกับปลาตัวใหญ่ ๆ ก่อนเสมอ โดยเฉพาะในเมื่อ CPIB เป็นองค์กรเล็กที่มีทรัพยากรจำกัด

๒. แนวคิดการต่อต้านการคอร์รัปชันของสิงคโปร์ไม่ได้แยกระหว่างภาครัฐหรือภาคเอกชน เจ้าหน้าที่ของ CPIB เน้นย้ำในบทสัมภาษณ์ว่า ในช่วงแรกนั้น CPIB เน้นการปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเท่านั้น แต่ต่อมามีความตระหนักถึงความจริงที่ว่าภาครัฐกับเอกชนนั้นเกี่ยวพันกันอย่างแยกไม่ออก จึงได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การต่อต้านมาเน้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนไปพร้อมกันถือได้ว่าเป็นการมองปัญหาแบบองค์รวม (holistic approach) (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ CPIB, ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑) มาตรการเชิงป้องกันการคอร์รัปชัน (Preventive Measures)

๓. การจัดทำ การสำรวจจากผู้ให้บริการภายนอก (External Customer Survey) ทุกปี โดยสำรวจแบบเจาะจงกลุ่ม เช่น ผู้ที่เป็นพยานหรือเคยเป็นพยานในคดีที่ CPIB ดำเนินการ สำนักงานอัยการ และองค์กรภาครัฐอื่นๆที่เคยขอข้อมูลจาก CPIB เพื่อให้ CPIB ทราบถึงความพึงพอใจของผู้ที่ติดต่อดำเนินการและทราบช่องทางในการปรับปรุงการให้บริการ

๔. การจัดทำ การสำรวจการรับรู้ของสาธารณะ (Public Perception Survey) ทุก ๒ - ๓ ปี เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรด้วย โดย Public Perception Survey มีขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. ๒๐๐๒ ด้วยวัตถุประสงค์สำคัญ (๑) เพื่อตรวจสอบ general perception ของระดับคอร์รัปชันในสิงคโปร์ (๒) เพื่อตรวจสอบระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในการทำงานของ CPIB (๓) เพื่อตรวจสอบระดับความตระหนักของสาธารณะ (public awareness) เกี่ยวกับองค์กรและการปฏิบัติงานของ CPIB และ (๔) เพื่อตรวจสอบระดับความเข้าใจในค่านิยมและขอบเขตของการคอร์รัปชัน การทำ survey จะว่าจ้างบริษัททำ แต่การทำวิจัยทั้งหมดจะเป็น In-house โดยภายใน CPIB เองซึ่งมีการแบ่งหัวข้อต่าง ๆ เช่น การหา models of corruption การหาแนวโน้ม (trends) ของการคอร์รัปชัน การหาช่องว่างต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดคอร์รัปชัน (loopholes) เพื่อหาทางป้องกัน และการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กรเช่นการ benchmark กับองค์กรอื่นเช่นกับ Hong Kong และ Malaysia เป็นต้น (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ CPIB, เมษายน ๒๕๕๑)

๕. การลดโอกาสการทุจริต โดยให้ความหมายของการคอร์รัปชันที่ครอบคลุมพฤติกรรม การทุจริตที่หลากหลายมากขึ้น และให้อำนาจกับ CPIB ให้สามารถขอตรวจสอบสมุดบัญชีธนาคารของข้าราชการตลอดจนภรรยา ลูก และตัวแทนได้ และมีการเพิ่มโทษและการยึดทรัพย์ให้หนักมากขึ้น ทั้งนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ ได้มีการเพิ่มเติมกฎหมายให้การทุจริตนอกดินแดนก็ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับการทุจริตในประเทศด้วย และเพิ่มเติมให้สามารถเอาผิดกับคนที่มีส่วนร่วมรู้เห็นกับการ คอร์รัปชันได้ แม้ว่าคนคนนั้นจะไม่ได้รับสินบนใด ๆ ก็ตาม ซึ่งครอบคลุมทั้งบุคลากรภาครัฐและเอกชน จึงนับเป็นมาตรการที่เน้นการ “ป้องกัน” มากขึ้น

๖. CPIB มีระบบจัดการคุณภาพของบริการ (Quality Service Manager: QSM) ที่เปิดให้มีบริการสายด่วน QSM hotline สำหรับเป็นช่องทางให้ผู้แจ้งเบาะแส (whistleblowers) การคอร์รัปชัน ส่งข้อมูลให้กับ CPIB ซึ่งถือเป็นมาตรการที่ใช้ตรวจสอบการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอก

องค์กร hotline นี้จะเปิดบริการ ๒๔ ชั่วโมง โดยโอนสายเข้ามือถือของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในแต่ละวัน

๗. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ (Administrative Effectiveness) โดยจัดให้มีกลไกในการทบทวนกระบวนการทำงานและขั้นตอนการให้บริการของภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (reduce red-tape) โดย CPIB สามารถจัดทำข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานที่ควรได้รับการปรับปรุง (Review of Work Methods) เช่น การทำให้กระบวนการจัดการประกวดราคา (tendering) เป็น online ทั้งหมดเพื่อสร้างความโปร่งใส เป็นต้น รวมถึงการให้ ความรู้กับสังคมเกี่ยวกับระยะเวลาและผลในการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อป้องกันมิให้มีช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชัน

๘. การปกป้องผู้ให้ข้อมูล (protection of informers) ใน the Prevention of Corruption การดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา จะต้องไม่บังคับให้พยานในคดีเปิดเผยชื่อหรือที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูล หรืออะไรก็ตามที่จะนำไปสู่ผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ หากหลักฐานเป็นเอกสาร ที่มีชื่อหรือข้อความใด ๆ ที่อาจนำไปสู่ผู้ให้ข้อมูลให้ศาลปกปิดข้อความเหล่านั้นเป็นความลับ อย่างไรก็ตาม หากศาลพิจารณาแล้วว่าข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลนั้นไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่จริง หรือน่าสงสัย และไม่สามารถยุติคดีได้ หากไม่พบผู้ให้ข้อมูล ศาลอาจขอเอกสารการร้องเรียนฉบับจริงหรือขอให้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลได้ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ CPIB ออกความเห็นว่าการกฎหมายเพื่อปกป้องพยาน (witness protection) นั้นไม่สำคัญเพราะไม่เคยมีกรณีพยานถูกข่มขู่แต่ประการใด การปกป้องจึงมีลักษณะทั่วไปคือเป็นหน้าที่ของตำรวจในการปกป้องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอยู่แล้ว

๙. ในเรื่องการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส (whistleblower protection) CPIB มีระบบที่สามารถสื่อสารกับผู้แจ้งเบาะแสที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวเองได้ โดยการสื่อสารผ่าน website หรือโทรศัพท์ โดยที่ CPIB มีระบบการสร้าง complaint ID อัตโนมัติให้ผู้แจ้งเบาะแสเพื่อ log-on และสื่อสารกับ CPIB ทำให้ผู้แจ้งเบาะแสสามารถติดตามการดำเนินคดี และให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องกังวลว่าจะต้องเปิดเผยชื่อของตน

๑๐. Codes of Conduct และ Conflict of Interest จะถูกระบุอยู่ใน the Government Instructional Manual (IM) ซึ่งเป็นคู่มือที่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนต้องรู้และทำตาม คู่มือนี้มีเนื้อหาหลายเรื่องรวมถึงเนื้อหาทั้งหมดจาก Prevention of Corruption Act และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับคอร์รัปชันก็จะมีอยู่ในคู่มือของข้าราชการนี้ ยกตัวอย่างข้อกำหนดในคู่มือที่เน้นเรื่อง การป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การห้ามมิให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้ข้อมูลข่าวสารของรัฐที่ได้จากตำแหน่งหน้าที่ใดๆ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม และ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่รัฐประพฤติตนในทางที่จะทำให้การให้บริการภาครัฐ ไม่ว่าจะนโยบายรัฐ กฎระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติ ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือเสื่อมเสีย การห้ามข้าราชการปล่อยเงินกู้ยืม การห้ามข้าราชการกู้ยืมเงินจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ตนต้องติดต่อด่วนในหน้าที่การงาน จำนวนเงินกู้ของข้าราชการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งห้ามมีจำนวนเกินสามเท่าของเงินเดือน เป็นต้น ซึ่งภายใต้กฎระเบียบเหล่านี้ ข้าราชการอาจถูกตรวจสอบได้โดย administrative review และมีโทษตั้งแต่ ตักเตือนไปจนถึงการปลดออก นอกจากนี้สิงคโปร์ยังมี Code of Conduct for Ministers และ Guidelines on MP's

Involvement in Business ที่กำกับควบคุมพฤติกรรมของรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนโดยเฉพาะอีกด้วย และยังมีกฎระเบียบที่รวมถึงข้าราชการหลังเกษียณราชการด้วย

๑๑. ข้าราชการทุกคนไม่ได้รับอนุญาตให้รับของขวัญหรือการรับเลี้ยงสิ่งบันเทิงต่าง ๆ ทั้งสิ้น (any entertainment) จากบุคคลที่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับภาครัฐ หากมีบางกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ของที่ระลึกจากแขกพิเศษ ให้สามารถรับได้แต่ต้องส่งต่อให้กับผู้บังคับบัญชาเพื่อมอบคืนให้หน่วยงานทุกครั้ง หากข้าราชการคนใดต้องการที่จะเก็บของขวัญใดเป็นการส่วนตัว จะต้องจ่ายเงินให้กับทางราชการเท่ากับมูลค่าของขวัญนั้นๆ ซึ่งประเมินโดยเจ้าหน้าที่ประเมินมูลค่าทรัพย์สินจากกระทรวงการคลัง (non-acceptance of gifts) ทั้งนี้ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ the Prevention of Corruption Act

๑๒. การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของราชการ ข้าราชการทุกคนต้องแสดงรายการทรัพย์สินและการลงทุนของทั้งตนเอง ภรรยาและบุตรทุกคน ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการเป็นประจำทุกปี โดยหากข้าราชการคนใดมีรายการทรัพย์สินที่มีมูลค่ามากเกินกว่าความสามารถของรายได้ จะต้องถูกชักถึงความเป็นมา หรือหากข้าราชการคนใดถือหุ้นอยู่ในบริษัทเอกชน ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ จะสามารถสั่งการให้ขายหุ้นดังกล่าวได้ (declaration of assets and Investments) นอกจากนี้ ข้าราชการในทุกระดับชั้น ต้องแสดงหลักฐานเพื่อพิสูจน์สถานะปลอดหนี้สินทางการเงินใดๆ เนื่องจากเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ที่มีภาระหนี้สิน มีความเป็นไปได้สูงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรณีการคอร์รัปชัน (declaration of non-indebtedness)

๑๓. มาตรการปลีกย่อยอื่น ๆ เช่น ในการปฏิบัติงานสืบสวนของ CPIB ได้เปลี่ยนแปลงให้มีการจ้างข้าราชการประจำของ CPIB เอง ทำหน้าที่เป็นผู้สอบสวนคดีคอร์รัปชัน แทนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ยืมตัวมาจากกรมตำรวจ เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการเชิงสนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชัน (Promotion Measures)

๑๔. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศสิงคโปร์นั้นเป็นความพยายามขนาดใหญ่ที่มากไปกว่าขอบข่ายหน้าที่ของ CPIB เพราะมองถึงระบบการรักษาคุณธรรมของทั้งระบบราชการ (integrity system) (NIS Singapore ๒๐๐๖) รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดไม่ได้เน้นเพียงเรื่องการสืบสวนและปราบปรามหากเน้นการสร้าง ค่านิยม (values) ที่ฝัง ลึกในระบบราชการและตัวข้าราชการทุกคนว่าต้องเป็นผู้ที่มี คุณธรรมสูง (embedded high ethical standards) โดยการฝึกอบรมข้าราชการตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน เพื่อแยกพวกเขาออกจากข้าราชการกลุ่มเก่าที่ยอมรับการทุจริต ก่อนที่พวกเขาจะถูกกลืนไปกับวัฒนธรรมเดิม ๆ (separating them out) มาตรการนี้ถึงแม้จะใช้ระยะเวลาและความพยายามอย่างต่อเนื่องจริงจัง แต่สิงคโปร์ก็พิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถแก้วัฒนธรรมที่ยอมรับการทุจริตได้ในที่สุด (Transparency International ๒๐๐๖c)

๑๕. การสร้างเครือข่าย (Network) ของ CPIB นับว่าเป็นมาตรการสำคัญที่ทำให้การทำงานการต่อต้านคอร์รัปชันมีประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ CPIB (๒๒ เมษายน ๒๕๕๑) เล่าว่าในอดีต CPIB เน้นการทำงานอย่างเอกเทศ ไม่มีการประสานงานและไม่ยุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานอื่น เพราะต้องการรักษาความเป็นอิสระขององค์กร โดยเฉพาะกับตำรวจเพราะต้องการปราบปรามการทุจริตของตำรวจเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาแนวความคิดนี้ได้เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง เพราะ CPIB มาตรฐานสูงกว่าความสำเร็จในการต่อต้านการคอร์รัปชันนั้นต้องอาศัยความร่วมมือ

จากหลายหน่วยงานและความรู้หลายด้าน รวมทั้งต้องนำผู้อื่นให้เข้ามามีส่วนร่วม (engage) โดยเลิกมองหน่วยงานอื่นเป็น target แต่มองเป็น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) แทน เจ้าหน้าที่ CPIB กล่าวว่า การทุจริตนั้นไม่มีขอบเขตเหมือนองค์กรที่เราตั้งขึ้น การแบ่งองค์กรต่อต้านอย่างที่เป็นอยู่นั้น artificial เพราะผู้ร้ายย่อมไม่ได้แบ่งการกระทำของตัวเองตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยต่าง ๆ ภาครัฐ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเกิดการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น เช่น สำนักงานตำรวจ และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง Central Narcotics Control เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมของเครือข่ายก็มี เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมข้าราชการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดสัมมนาเรื่องจริยธรรมของตำรวจ การประชุมร่วมกับตำรวจเป็นประจำในระดับปฏิบัติ และปีละสองครั้งสำหรับระดับผู้อำนวยการ การแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้ที่เคยเกี่ยวกับคดีต่าง ๆ กับหน่วยงานภาครัฐทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ก่อนการรับใครเข้าเป็นข้าราชการ เป็นต้น ผลของการสร้างเครือข่ายและเผยแพร่ความรู้เรื่องการต่อต้านคอร์รัปชันระหว่างหน่วยราชการกันเองทำให้มีองค์กรภาครัฐหลายแห่งเริ่มค้นพบกรณีการทุจริตภายในองค์กรเองมากขึ้น เป็นการสร้างระบบ self-detection ทำให้งานของ CPIB สามารถเน้นคดีใหญ่ๆ และงานด้านการป้องกันได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภาคเอกชนด้วย เช่น Singapore Business Federation, Medical Council, Construction Industry, Multinational Corporations การมีเครือข่ายที่หลากหลายทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องการทุจริตที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้กิจกรรมการส่งเสริมค่านิยมการต่อต้านการคอร์รัปชันนั้นมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๑๖. มาตรการที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ คือการสื่อสารข้อมูลและให้คำแนะนำแก่บรรดาข้าราชการ จากส่วนราชการต่าง ๆ ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากปัญหาคอร์รัปชันและวิธีการหลีกเลี่ยงที่จะมีส่วนร่วมในการคอร์รัปชัน อีกทั้ง CPIB ยังมีบทบาทในการให้การศึกษาแก่พลเมืองทุกกลุ่ม ให้ตระหนักและมีวัฒนธรรมที่ไม่ยอมต่อการคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นนโยบายเชิงสนับสนุนที่สำคัญ โดย CPIB ทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับ Civil Service College, กระทรวงศึกษาธิการ สื่อมวลชน รวมถึงมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่างๆในประเทศ สรุปตัวอย่างกิจกรรมเชิงสนับสนุน ดังนี้

๑) CPIB ได้จัดทำสื่อและหลักสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้การศึกษาในการป้องกันการคอร์รัปชัน สำหรับข้าราชการและประชาชนทั่วไป ซึ่งสามารถเข้าได้จาก www.cpiib.gov.sg และการทำหลักสูตรระดับมัธยมต้น ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังเรื่องสิทธิของพลเมืองว่าไม่ต้องจ่ายเงินเพื่อรับบริการที่พึงได้รับจากรัฐ

๒) การเผยแพร่กรณีที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดพฤติกรรมแบบเดียวกัน

๓) บทบาทวิทยากรโดย เจ้าหน้าที่ของ CPIB ที่เป็นวิทยากรให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม เช่น สภาประธานนักเรียน สภาผู้แทนนักศึกษา เป็นต้น ให้ตระหนักถึงความเลวร้ายของการคอร์รัปชันและการป้องกัน เจ้าหน้าที่ทุกคนของ CPIB มีศักยภาพในการฝึกอบรมผู้อื่น และพร้อมให้ความรู้เสมอ

๔) การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันต่าง ๆ เพื่อให้การตรวจสอบข้อเท็จจริงมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น

๔. สภาพปัญหาคอร์รัปชันในสวีเดน

สวีเดนมีการปกครองระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยใช้ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน มีรัฐสภา และมีพระมหากษัตริย์ทรงทำหน้าที่เป็นตัวแทนสูงสุดของประเทศ แต่ไม่มีอำนาจทางการเมืองใด ๆ รวมถึงไม่จำเป็นต้องลงพระนามในการตัดสินใจของรัฐสภาด้วย ทั้งนี้รัฐธรรมนูญของสวีเดน ประกอบด้วยกฎหมายมูลฐาน ๔ ฉบับ ได้แก่

- ๑) เครื่องมือของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ (Regeringsformen)
- ๒) พระราชบัญญัติเสรีภาพสื่อ พ.ศ. ๒๓๐๙ (Tryckfrihetsförordningen)
- ๓) กฎการสืบราชสมบัติ พ.ศ. ๒๓๕๓ (Successionsordningen) และ
- ๔) กฎหมายมูลฐานว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงออก พ.ศ. ๒๕๓๔ (Yttrandefrihetsgrundlagen)

สวีเดนใช้ระบบรัฐสภาเดี่ยว ประกอบด้วยสมาชิก ๓๔๙ คน มาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วน ทุก ๔ ปี โดยรัฐสภาจะเลือกนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่หัวหน้ารัฐบาล และนายกรัฐมนตรีเลือกรัฐมนตรีร่วมรัฐบาล

สวีเดนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๒๑ มณฑล (lan) โดยมีประชากร เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จำนวน ๙,๑๑๓,๒๕๗ คน ใช้ภาษาสวีเดนเป็นภาษาราชการ และประชากร ร้อยละ ๘๐ นับถือศาสนาคริสต์นิกาย Lutheran State Church สัดส่วนของ GDP ของสวีเดน อยู่ที่ภาคบริการ ถึงร้อยละ ๗๐.๓ และภาคอุตสาหกรรม เช่น รถยนต์ อากาศยาน อาวุธ และเวชภัณฑ์ ร้อยละ ๒๗.๙ โดยภาคเกษตรกรรมมีเพียงร้อยละ ๑.๘ เท่านั้น (United Nation ๒๐๐๖b)

จากการจัดอันดับการคอร์รัปชัน CPI ของ Transparency International พบว่า ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ สวีเดนได้คะแนนเป็นอันดับที่หก ๙.๒ คะแนน ซึ่งต่างจากประเทศฟินแลนด์และ ไชล์แลนด์ ที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดในโลกของเพียง ๐.๔ คะแนนเท่านั้น และในปี ค.ศ. ๒๐๐๗ สวีเดนได้คะแนนเป็นอันดับสี่ที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดในโลก ที่ ๙.๓ คะแนน น้อยกว่าประเทศอันดับหนึ่งอย่างฟินแลนด์และเดนมาร์กเพียง ๐.๑ คะแนนเท่านั้น แม้สวีเดนไม่ใช่ประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดในโลก แต่ก็ยังเป็นประเทศที่ติดหนึ่งในสิบที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดมาโดยตลอด เนื่องจากเป็นประเทศที่มีระบบการเมืองที่ดี ระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ระบบกฎหมายดี และมีระดับความไว้วางใจระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและพลเมืองสูง (Andersson ๒๐๐๖: ๔)

โครงสร้างการต่อต้านการคอร์รัปชันในสวีเดน

การตัดสินใจของสวีเดนมีความผิดตามกฎหมายตามให้สัตยาบันใน OECD Convention และการเข้าร่วมสหภาพยุโรป เมื่อปี ๑๙๙๙ แต่ประชาชนทราบดีว่าการกระทำดังกล่าวมีโทษและเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงตั้งแต่ปี ๑๙๗๐ เนื่องจากรัฐบาลสวีเดนพยายามสร้างความตระหนักให้กับประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับผลเสียของการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้ การมีเรื่องอื้อฉาว (scandal) ของนักการเมืองหรือข้าราชการ ก็ถือเป็นการคอร์รัปชันแล้วในค่านิยมทางสังคมของสวีเดน (Andersson ๒๐๐๖: ๔) ทำให้การคอร์รัปชันในสวีเดนจึงถูกมองว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจร้ายแรง (Economic crimes) เช่นเดียวกับนอร์เวย์

กฎหมายถือเป็นกลไกที่ช่วยให้การจัดการกับปัญหาคอร์รัปชันของสวีเดนมีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากเดิม ในปี ค.ศ. ๑๗๓๔ การคอร์รัปชันของสวีเดน หมายถึง การตัดสินใจบนเท่านั้น ซึ่งครอบคลุมเพียงผู้พิพากษาและผู้ว่าการรัฐเท่านั้น และขยายขอบเขตให้สามารถเอาผิดข้าราชการได้

ในปี ๑๘๖๔ และสามารถเอาผิดกับผู้ให้สินบนได้ในปี ๑๙๑๙ และในปี ๑๙๗๖ ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหมด (all public employees) ถูกห้ามไม่ให้รับสินบน ซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา สำหรับการคอร์รัปชันที่ไม่ใช่สิ่งที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ (economic value) นั้น สวีเดนใช้ความรับผิดชอบทางวิชาชีพ (professional responsibilities) ในการตัดสินว่าบุคคลดังกล่าวนั้นคอร์รัปชันหรือไม่ ซึ่งแม้บุคคลดังกล่าวพ้นตำแหน่งไปแล้วก็ยังคงต้องปฏิบัติตามกรอบของ professional responsibilities อยู่ ซึ่งหากมีการให้หรือเสนอให้สิ่งต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ดังกล่าวก็จะต้องปฏิเสธอย่างเปิดเผย (explicitly reject)

จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของ National Anti-Corruption Unit (NACU) และ Transparency Sweden พบว่า การที่สวีเดนเป็นประเทศเล็ก ๆ ที่รักษาสันติภาพ คงไว้ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม และทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลและเอกสารภาครัฐได้ทั้งหมดทำให้ชาวสวีเดนคิดว่าไม่มีการคอร์รัปชันในประเทศ และไม่ตระหนักถึงปัญหาคอร์รัปชัน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาการจัดการปัญหาการคอร์รัปชันของสวีเดนในช่วงปี ๑๙๘๐ - ๑๙๙๗ พบว่าปัจจัยที่สำคัญเพื่อการจัดการกับปัญหาคอร์รัปชันของสวีเดน คือ

๑) ความตระหนักของสื่อที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความตื่นตัวของประชาชน โดยหนังสือพิมพ์ Dagens Nyheter ได้ติดตามและนำเสนอข่าวการทุจริต และการกระทำที่ไม่เหมาะสมของนักการเมืองตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการหรือสงสัยว่ากระทำการติดสินบน การฉ้อโกง การยกยอกทรัพย์ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน และการใช้ทรัพยากรของรัฐในทางที่ผิด ซึ่งที่พบมากคือการใช้บันทนาการ (entertainment expenses) ของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง และมีการถกเถียงกันถึงการให้อภิสิทธิ์และผลประโยชน์อื่น ๆ กับข้าราชการระดับสูงว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมด้วย นอกจากนี้ สื่อในสวีเดนยังมีบทบาทในการจัดสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการคอร์รัปชันของประเทศด้วย

๒) กฎหมายที่สนับสนุนการตรวจสอบการที่สื่อและประชาชนจะสามารถติดตามตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐได้นั้น จะต้องมีการคุ้มครองการเข้าถึงข้อมูล โดยกฎหมายดังกล่าว คือ the Freedom of the Press Act และ the Freedom of Expression Act ที่รับรองและให้หลักประกันในการเข้าถึงข้อมูลและบันทึกต่างๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ ยังมี the Administrative Procedure Act ที่แก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับ EU-Corruption Convention และ the Local Government Act ที่นิยามและกำหนดสถานการณ์อันนำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งสถานการณ์อันนำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐก็ต่างกันด้วย ทั้งนี้ the Administrative Procedure Act ให้อำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลพฤติกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้ที่ติดต่อราชการด้วย จะต้องไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ คำสั่งของรัฐหรือการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐสามารถถูกฟ้องร้องได้ตามกฎหมายดังกล่าว

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน

มาตรการปราบปรามการคอร์รัปชัน (Punishment Measures)

๑. การนิยามการทุจริตให้ครอบคลุมเจ้าหน้าที่ทุกประเภท โดยอาศัย อำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา (Swedish Penal Code) ที่ระบุว่า การติดสินบนทุกชนิดของ “ลูกจ้างของรัฐ” ถือเป็น

ความผิด ทั้งนี้ “ลูกจ้างของรัฐ” หมายถึง ทุกตำแหน่งที่ได้รับเงินเดือนหรือผลประโยชน์จากรัฐ ทุกระดับ และทุกประเภท โดยมีโทษจำคุกสูงสุด ๒ ปี และปรับ สำหรับในกรณีร้ายแรงมีโทษจำคุกสูงสุด ๖ ปี ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ตลอดจน การบริหารงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการใช้อำนาจอย่างถูกต้องในสังคม นอกจากนี้ ผู้ให้สินบนนอกจากเป็นผู้ที่ “ให้” สินบนแล้ว ยังหมายถึง ผู้ที่ “สัญญา”ว่าจะให้ หรือ “เสนอ” ให้ สินบนหรือสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่ออำนาจหน้าที่ด้วย (สัมภาษณ์ Malin Palmgren, ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑)

มาตรการเชิงป้องกันการคอร์รัปชัน (Preventive Measures)

๒. การปรับเปลี่ยนระบบการจัดซื้อจัดจ้าง เริ่มต้นในปี ค.ศ. ๑๙๙๘ รัฐบาลได้ดำเนินการ สืบสวนองค์กรต่าง ๆ ภายในคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแห่งชาติ (the National Board for Public Procurement) และทบทวนกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยจัดซื้อจัดจ้างมีความคล่องตัวและง่าย มากที่สุด และที่สำคัญคือจะต้องป้องกันมิให้ผู้เสนอราคาหรือบริษัทที่ขาดคุณสมบัติเข้ามาเป็นตัวเลือกได้ ในปี ๒๐๐๐ รัฐบาลจึงได้เสนอกรรมการจัดซื้อจัดจ้างให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และแบบฟอร์ม การจัดซื้อจัดจ้างแบบใหม่มาใช้ นอกจากนี้ หากพบว่าผู้เสนอราคารายใดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือนำส่งสัญญาที่จัดซื้อจัดจ้างสามารถกีดกันผู้เสนอรายนั้นได้

๓. ปรับปรุงมาตรการการต่อต้านการคอร์รัปชัน โดยอาศัยความร่วมมือกับ Justice chancellor ให้หาวิธีการเพื่อปรับปรุงมาตรการการต่อต้านการคอร์รัปชันในการบริหารงานภาครัฐ โดยเฉพาะการใช้จ่างบประมาณของภาครัฐ นอกจากนี้ Justice chancellor เสนอให้ทบทวน ระบบการควบคุมการบริหารงานภาครัฐระดับสูง เนื่องจากกลไกควบคุมภายในที่เป็นอยู่เดิม นั้น ไม่สามารถจัดการกับการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ระดับสูงได้ โดยให้ข้อสังเกตว่าการคอร์รัปชัน ที่เรารับรู้นั้น มาจากการเปิดเผยของสื่อและกลไกตรวจสอบจากภายนอกทั้งสิ้น จึงเกิดคำถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของกลไกการตรวจสอบภายในของระบบราชการ โดย Justice chancellor เสนอให้ระบุ “ความเสี่ยง” ที่เจ้าหน้าที่รัฐจะคอร์รัปชันเมื่อผู้ที่ติดต่อด้วยเป็นผู้ใกล้ชิดหรือมีความสัมพันธ์ด้วย ทั้งนี้ การควบคุมหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐนั้นจะต้องใช้กลไกการควบคุมที่เป็นอิสระ เช่นเดียวกับ RRV

๔. สวีเดนได้สนับสนุนระบบแรงงานเสรีมาช้านาน โดยเปิดโอกาสให้ลูกจ้าง (employee) สามารถย้ายสังกัดไปสู่ภาครัฐหรือเอกชนได้อย่างเสรี อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวอาจก่อให้เกิด การมีผลประโยชน์ทับซ้อนได้ง่าย จึงมีการระบุใน the Administrative Procedure Act ให้เจ้าหน้าที่ รัฐต้องเปิดเผยเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจตีความว่าไม่เป็นกลางได้ เช่น การได้รับการทาบทามไปทำงาน จากภาคเอกชนซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในมิติของภาครัฐ เป็นต้น นอกจากนี้ the Public Employment Act ยังห้ามมิให้เจ้าหน้าที่รัฐรับงานหรือรับจ้างหรือดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่อาจกระทบความเชื่อมั่นต่อความไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่คนนั้นหรืออาจกระทบต่อชื่อเสียง ขององค์กร นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ Transparency ของสวีเดน พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยสวีเดนเมื่อออกจากตำแหน่งหรือหมดวาระแล้ว จะต้องหยุดงานเป็นเวลา ๖ เดือน จึงจะสามารถทำงานอื่นได้ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ส่วนตน

๕. สวีเดนไม่มี Code of Conduct ที่ใช้ร่วมกันของทุกองค์กร แต่ทุกองค์กรมี code of conduct ของแต่ละองค์กรเป็นของตนเอง ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ละวิชาชีพและลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ หากมีการละเมิดหรือผิดต่อ Code of Conduct หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องจัดการ แต่หากกรณีทีละเมิดนั้นเกี่ยวข้องกับกรคอร์รัปชันก็จะถูกส่งมาให้ NACU ดำเนินการต่อไป เช่น ข้าราชการสวีเดนห้ามรับของขวัญที่มีมูลค่ามากกว่า ๓๐๐ SEK (ประมาณ ๑,๔๐๐ บาท) หากรับมากกว่านั้นจะต้องแสดงที่มาที่ไปอย่างชัดเจน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีกรณีที่นักธุรกิจของบริษัทโทรคมนาคมแห่งหนึ่ง พาผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโทรคมนาคมไปเที่ยวแอฟริกา และเมื่อมีการตรวจสอบนักธุรกิจคนดังกล่าวอ้างว่าพาเพื่อนไปเลี้ยงวันเกิดที่ แอฟริกาเท่านั้น ไม่ได้มีผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งคดีดังกล่าวศาลได้พิพากษายกฟ้อง เนื่องจากไม่มีกฎหมายระบุ

๖. การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ของสวีเดน เช่น การระบุสถานการณ์ที่นำไปสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยเป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนเอง คู่ครอง พ่อแม่ ลูก พี่น้อง หรือใครก็ตามที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับบุคคลเหล่านี้ หรือ ลูกจ้างหรือพนักงานขององค์กรต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระดับความไว้วางใจขององค์กร เป็นต้น

๗. การตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี จะต้องแสดงที่มาที่ไปของทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของตนเอง ก่อนเข้ารับตำแหน่ง และเมื่อหมดวาระหรือออกจากตำแหน่งจะต้องแสดงที่มาและที่ไปของทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้ง ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ Transparency ของสวีเดน พบว่า รายได้ของทุกคนในประเทศสวีเดนสามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้

๘. การแจ้งรายงานทางการเงินของธนาการ ซึ่งหากธนาการหรือบริษัททางการเงินสงสัยว่าบุคคลหรือบริษัทรายใดอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดสินบนจากธุรกรรมทางการเงินนั้น

๙. แม้สวีเดนจะไม่มีกฎหมายที่ปกป้องผู้แจ้งเบาะแส (whistleblower) โดยเฉพาะ แต่ก็มีกฎหมายแรงงานที่มีประสิทธิภาพมาก ที่ปกป้องคนในองค์กรให้สามารถต่อสู้เพื่อตนเองได้จากประวัติศาสตร์สวีเดน การคุ้มครองแรงงานมีความเข้มแข็งมาก เพราะฉะนั้น การไล่ออกหรือให้แรงงานออกจากงาน จึงเป็นเรื่องที่กระทำได้ยากในสวีเดน เพราะมีกฎหมายแรงงานคุ้มครอง ทั้งนี้ การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันของสวีเดนต้องเปิดเผยชื่อหรือตัวตนของผู้แจ้งเบาะแส ในขั้นสุดท้ายสำหรับ NACU แล้ว การไม่เปิดเผยตัวตนจะทำให้เกิดความยากลำบากในการสืบสวนมาก ซึ่งจุดนี้ เป็นประเด็นที่ NACU ถูกวิจารณ์มาก อย่างไรก็ตาม ผู้แจ้งเบาะแสสามารถที่จะแจ้งกับสื่อได้ โดยไม่มีองค์กรใดหรือใครสามารถบังคับให้สื่อบอกชื่อหรือตัวตนของผู้แจ้งเบาะแสได้

มาตรการเชิงสนับสนุนในการจัดการคอร์รัปชัน (Promotion Measures)

๑๐. จัดตั้ง National Anti-Corruption Network โดยการร่วมมือระหว่าง NACU และ VERVA ร่วมกันสร้างเครือข่ายการต่อต้านการคอร์รัปชันระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่อเพิ่มความตระหนักให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐให้สามารถจัดการกับปัญหาการคอร์รัปชัน และสนับสนุนมาตรฐานพฤติกรรมและจริยธรรมที่ดีของเจ้าหน้าที่รัฐ ในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเครือข่ายการต่อต้านคอร์รัปชันนี้จะมุ่งเน้นในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้าง การช่วยเหลือระดับนานาชาติ การประกันสังคม การตรวจคนเข้าเมือง ระบบพิชิตคดี ตลาดเงินทุน และการส่งออกเป็นหลัก ทั้งนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ในเครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ และแนวทางที่ดีในการจัดการคอร์รัปชันและการสร้างจริยธรรม โดยใน ๑ ปี จะมีการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชัน ๓ - ๔ ครั้ง นอกจากนี้ ยังมีการร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตแบบอื่นด้วย เช่น สำนักงานตรวจสอบภายใน (the National Audit Office) คณะกรรมการภาษีแห่งชาติ (the National Tax Board) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ Transparency ของสวีเดน พบว่า ภาคประชาสังคมมีบทบาทในการให้คำปรึกษา ร่วมจัดการฝักอบรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันของ National Anti-Corruption Network ด้วย

๑๑. การสร้างความตระหนักของสื่อและประชาชน (external controls through citizen and media) เพื่อเป็นกลไกควบคุมจากภายนอก โดยเน้นการสร้างความร่วมมือกับสื่อต่าง ๆ ให้สามารถตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ โดยอาศัย the Freedom of the Press Act และ the Freedom of Expression Act ที่รับรองการเข้าถึงและสามารถเปิดเผยข้อมูลและบันทึกต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐได้ เพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้ การตรวจสอบของสื่อมวลชน จะเป็นกลไกสำคัญที่จะสร้างความตระหนักถึงปัญหาการคอร์รัปชันให้กับประชาชนทั่วไป ซึ่งกรณีการคอร์รัปชันของสวีเดนส่วนใหญ่จะเหมือนกับนอร์เวย์ ที่เริ่มต้นจากการเปิดเผยของสื่อมวลชนผ่านโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะทำการสืบสวน ทั้งนี้ NACU ใช้ประโยชน์จากสื่อ เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านสื่อ หรือ การได้ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อ เป็นต้น นอกจากนี้ การที่ NACU เปิดเผยข้อมูลการดำเนินคดีให้สื่อทุก ๆ กรณี ยังเป็นการแสดงความโปร่งใสในการดำเนินงานและทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมด้วย

๑๓. พัฒนาการความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชันของสวีเดน โดยการร่วมมือระหว่าง NACU กับ the National Council for Crime Prevention ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคอร์รัปชันของสวีเดน และการระบุพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดคอร์รัปชัน และวิธีการป้องกันกรณีดังกล่าว ทั้งนี้ NACU กำลังดำเนินการสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ของรัฐเพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ด้านคอร์รัปชันของสวีเดน

๑๔. การจัดอภิปรายเกี่ยวกับการติดสินบนและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนภายใน the Government Offices (Regeringskansliet) โดยมีการอภิปรายเกี่ยวกับความเสี่ยงในการรับสินบน การมีผลประโยชน์ทับซ้อนในสถานการณ์ประจำวันของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อหาแนวทางการวิธีการป้องกัน

๑๕. ในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๙๖ - ๑๙๙๗ รัฐบาลสวีเดนได้จัดให้มีการสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฐมนิเทศ สำหรับนักการเมือง ผู้บริหารทั้งหมดของภาครัฐ ตลอดจนข้าราชการระดับสูง เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรมและการหลีกเลี่ยงการคอร์รัปชัน (corruption avoidance) ซึ่งจากการสัมมนาดังกล่าวเป็นผลให้รัฐบาลท้องถิ่นบางที่จัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมขึ้นเพื่อดูแลจริยธรรมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่รัฐ และในบางแห่งได้จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการต่อต้านการคอร์รัปชัน สำหรับแจกให้กับสมาชิกท้องถิ่นเพื่อให้ทราบกฎด้านจริยธรรม (ethical rules) และกฎหมายเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน

๕. สภาพปัญหาคอร์รัปชันในฟินแลนด์

ฟินแลนด์เป็นประเทศหนึ่งในแถบสแกนดิเนเวียที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมปัญหาด้านคอร์รัปชันมาโดยตลอด มีจำนวนประชากรทั้งประเทศทั้งสิ้นประมาณ ๕,๒๔๔,๗๔๙ คน ตัวเลขประมาณการเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๘ โดยมีรายได้ต่อหัวนับเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศในแถบยุโรปตะวันตก (ประมาณ ๕๓๕,๕๐๐๐ ต่อคนต่อปี) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์นิกาย Lutheran church of Finland ใช้ภาษาฟินแลนด์และสวีเดนเป็นภาษาราชการ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของฟินแลนด์ประกอบด้วยภาคบริการ ประมาณร้อยละ ๖๕ ของ GDP ส่วนภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะประเภท High-tech สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศร้อยละ ๓๒ ของ GDP ใช้ระบบการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นผู้นำประเทศ (ผ่านการเลือกตั้งในระบบ Popular vote โดยดำรงตำแหน่งได้คราวละ ๖ ปี) มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลฝ่ายบริหาร และใช้ระบบสภาเดี่ยวในฝ่ายนิติบัญญัติ โดยรวมประเทศฟินแลนด์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ จังหวัด (Provinces) ทั้งนี้ ระบบกฎหมายของฟินแลนด์ใช้ตัวแบบมาจากประเทศสวีเดนเนื่องจากเคยถูกรวมประเทศกับสวีเดนและรัสเซียมาก่อนในอดีต

ฟินแลนด์นับว่าเป็นประเทศหนึ่งที่มีรายละเอียดที่น่าทำการศึกษา เนื่องจากที่ผ่านมา นับตั้งแต่มีการจัดอันดับการคอร์รัปชันผ่าน CPI (Corruption Perception Index) โดย Transparency International ฟินแลนด์ติดหนึ่งในสามของประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดมา โดยตลอดจนอาจกล่าวได้ว่าประเทศฟินแลนด์เป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดในโลก

ในภาพรวม อาจกล่าวได้ว่าปัญหาการคอร์รัปชันภายในฟินแลนด์นั้นอยู่ในระดับต่ำมากจน อาจกล่าวได้ว่าไม่เป็นปัญหา แม้ว่าที่ผ่านมาในอดีตฟินแลนด์อาจเคยผ่านช่วงเวลาที่มิใช่คอร์รัปชัน ในวงราชการให้เห็นอยู่บ้างตามหน้าหนังสือพิมพ์ แต่โดยรวมแล้วคอร์รัปชันถือว่าไม่ใช่ปัญหาที่ประชาชนฟินแลนด์จะพบเห็นทั่วไปในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ สภาพสังคมที่ให้ความสำคัญในความเสมอภาค (egalitarian society) ไม่มีการแบ่งชนชั้นทางสังคม ประชาชนทุกเพศได้รับสิทธิพื้นฐานด้านสาธารณสุข และการศึกษาระดับสูงอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีปัญหาช่องว่างระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับภาคประชาชน

ซึ่งสภาพสังคมลักษณะดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่เอื้อไม่ให้เกิดปัญหาคอร์รัปชันเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมฟินแลนด์

โครงสร้างการปราบปรามการคอร์รัปชันในฟินแลนด์

ในระบบกฎหมายฟินแลนด์การคอร์รัปชันถือเป็นคดีอาญา ที่จะต้องถูกจำคุก ๕ - ๑๐ ปีแล้วแต่กรณี โดยพฤติกรรมที่จัดว่าเข้าข่ายการคอร์รัปชันมีดังต่อไปนี้ การรับสินบน ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งในฐานะผู้ให้ และผู้รับ (passive and active bribery) การโกงบัญชี การฟอกเงิน การหลีกเลี่ยงหรือละเลยการรายงานธุรกรรมการเงิน เป็นต้น โดยในกรณีการให้และรับสินบนธรรมดา มีโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และในกรณีร้ายแรงมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี

กรณีฟินแลนด์เป็นการย้ำเน้นถึงความสำคัญของการมีโครงสร้างและหน้าที่ของสถาบันที่เข้มแข็ง ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของบริษัทในการป้องกันคอร์รัปชัน ในฟินแลนด์ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษ หรือหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่ในการปราบปรามการคอร์รัปชัน ไม่มีระบบพิเศษสำหรับการสืบสวนหรือสั่งฟ้องในกรณีการคอร์รัปชัน รวมถึงไม่มียุทธศาสตร์ แนวทาง หรือโครงการรณรงค์ป้องกันการคอร์รัปชัน สาเหตุสำคัญเนื่องจากประเด็นเรื่องการคอร์รัปชัน “ไม่ใช่ปัญหา” ใหญ่สำหรับภาครัฐ ดังนั้น กฎหมายต่อต้านคอร์รัปชันจึงไม่มีการแยกออกมาเป็นตัวบทเฉพาะ แต่รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประมวลกฎหมายอาญา รัฐธรรมนูญ กฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายงบประมาณแผ่นดิน กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง และกฎหมายการตรวจสอบเงินแผ่นดิน การป้องกันคอร์รัปชันจึงเน้นการสร้างบรรทัดฐานด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและการตรวจสอบพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักจริยธรรมดังกล่าว โดยเพิ่มความโปร่งใสในระบบและอาศัยมาตรการป้องกันมากกว่า มาตรการปราบปราม (preventing procedures) โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลและเอกสารราชการอย่างเป็นอิสระ ตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๒๐๐๒ The Act of Openness of Official Documents มีการทบทวนครั้งล่าสุดในปี ค.ศ. ๒๐๐๒ และมีหลักการว่าประชาชนต้องสามารถเข้าถึงเอกสารราชการได้ทั้งหมด ยกเว้นที่เจาะจงว่าเป็นเอกสารลับจริง ๆ

หากมีกรณีเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันเกิดขึ้นในฟินแลนด์ จะถือเป็นกรณีความผิดทางอาญาทั่วไป โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งรัฐสภา (Parliamentary Ombudsman) และ Chancellor of Justice เป็นสองหน่วยงานหลักที่ได้รับการนับถือในฐานะผู้พิทักษ์กฎหมายสูงสุดของประเทศ ทำหน้าที่ดูแลตรวจตราการปฏิบัติหน้าที่ในขอบเขตกฎหมายของหน่วยงานรัฐและข้าราชการ และรับเรื่องร้องเรียนโดยตรงจากประชาชน โดย Ombudsman เน้นวัตถุประสงค์การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Human Rights) เป็นสำคัญ มีอำนาจเสนอให้สืบสวนสอบสวนการทำงานของระบบราชการและรัฐบาล โดยไม่รวมสมาชิกสภานิติบัญญัติ เปิดสำนวนคดีและตั้งข้อกล่าวหาต่อข้าราชการหรือบุคคลอื่นใดที่กระทำความผิดได้ โดยมีอำนาจแบบไม่จำกัดในการขอข้อมูลหรือเอกสารจากหน่วยงานรัฐอื่น ๆ เช่น การขอบันทึกรายงานของศาลในการตัดสินคดีต่าง ๆ รวมถึงรายงานราชการลับของตำรวจ เป็นต้น

Ombudsman เป็นส่วนหนึ่งของรัฐสภา โดยการเลือกของสภานิติบัญญัติ และต้องรายงานผลงานและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานต่อรัฐสภา Ombudsman ของฟินแลนด์ มีการประสานร่วมกับ Ombudsman ในประเทศอื่นๆเป็นประจำ รวมถึงมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับ NGO ต่าง ๆ ภายในประเทศอีกด้วย ส่วน Chancellor of Justice ซึ่งทำงานควบคู่ขนานกับ Ombudsman เป็นหน่วยงานรัฐ ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี มีหน้าที่ให้ความเห็นและข้อมูลโดยตรงต่อประธานาธิบดีและคณะรัฐบาล รวมถึงต้องเสนอรายงานประจำปี แม้ว่าทั้งสองหน่วยงาน จะทำหน้าที่เหมือนกัน แต่การทำงานของหน่วยงานทั้งสองจะเป็นอิสระต่อกัน และจะไม่ทำงานซ้ำซ้อนกันโดยมีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ดี

๒. ตำรวจซึ่งทำหน้าที่ทั้งป้องกัน และสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดทางอาญา ภาพลักษณ์ของตำรวจในฟินแลนด์ได้รับการยกย่องให้เป็นหน่วยงานที่ประชาชนให้ความเชื่อถือ มีความซื่อสัตย์สุจริตสูงสุด ตามข้อมูลจากรายงานสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

๓. สำนักงานอัยการ มีหน้าที่พิจารณาสำนวนและสั่งฟ้องศาล โดยอัยการของฟินแลนด์สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นอิสระโดยมีหลักประกันความอิสระตามกฎหมายซึ่งแม้กระทั่งผู้บังคับบัญชา也不能เข้ามาแทรกแซงในการดำเนินคดีแต่ละกรณีได้

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน

มาตรการเชิงป้องกันการคอร์รัปชัน (Preventive Measures)

๑. มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาคอร์รัปชัน โดยลดแรงจูงใจของข้าราชการในการรับสินบนหรือประทุมิชอบ ทั้งนี้ ข้าราชการของฟินแลนด์ถือเป็นอาชีพที่ได้รับความนับถืออย่างสูง ในสังคม เงินเดือนของข้าราชการถูกตั้งไว้ให้สูงกว่าภาคเอกชนเพียงเล็กน้อย แต่มีความมั่นคงของอาชีพ (job security) เป็นข้อได้เปรียบ เงินเดือนโดยเฉลี่ยของข้าราชการประมาณ ๒,๘๗๑ ยูโรต่อเดือน (ปี ๒๐๐๕) (Joutsen, Lahti and Pölönen ๒๐๐๑) ตำแหน่งปลัดกระทรวงอาจได้รับถึง ๘,๐๐๐ ยูโรต่อเดือน (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ Ministry of Justice, Finland, ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑) ทุกครั้งที่มีการคัดเลือกข้าราชการเพื่อเข้ามาปฏิบัติงาน จะมีการจัดปฐมนิเทศ (introduction training) ให้แก่ข้าราชการใหม่ทุกคนให้รับทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานและรูปแบบความเสี่ยงต่อการเกิดคอร์รัปชันในหน้าที่ อีกทั้ง ยังมีการอบรมต่าง ๆ เพื่อปลูกฝัง ค่านิยมและจริยธรรมให้แก่บรรดาข้าราชการ โดยมีคติเตือนใจหนึ่งคือ “To accept a warm beer and a cold sandwich is ok, to accept a cold beer and a warm sandwich is not” ซึ่งหมายความว่าบางอย่างที่คิดว่ารับได้ในขณะเดียวกันอาจไม่ควรรับ เพราะฉะนั้นต้องตัดสินใจอย่างรอบคอบเสมอ

๒. ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ (The Act on the Openness of Government Activities ฉบับปรับปรุง ๒๐๐๓) โดยการเผยแพร่ข่าวสารสู่สาธารณะ เช่น ข้อมูลรายได้ของข้าราชการ ข้อมูลภาษี รวมถึงรายละเอียดการร่างกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีการรณรงค์ให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางจากภาคประชาชนลงไปถึงระดับองค์กรปกครองท้องถิ่น (municipal) เนื่องด้วยบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญของฟินแลนด์ว่าด้วยสิทธิพื้นฐาน

ของประชาชน กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการรับฟังความคิดเห็น (Right to be heard), สิทธิในการรับทราบเหตุผลในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ (Right to hear the grounds for decisions) และสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ (Right of appeal) ดังนั้น ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไปหรือสื่อมวลชนหรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ สามารถที่จะเข้าถึงข้อมูลภาครัฐและเอกสารราชการได้ตลอดเวลา ถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญ โดยเฉพาะสื่อมวลชนมีอิสระในการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของทางราชการ (รับรองสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน The Act on the Exercise of Freedom of Expression in Mass Media; ๔๖๐/๒๐๐๓) รวมถึงสามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสและความยุติธรรมในเรื่องต่าง ๆ ปัจจัยด้านความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ส่งผลทางอ้อมให้ข้าราชการระมัดระวังในการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ควบคุมปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (municipality) ทั้ง ๔๓๒ แห่งจะมี website ที่แสดงข้อมูลและเหตุผลของการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญทุกเรื่องของท้องถิ่น

๓. มาตรการหลายรูปแบบที่นำมาบังคับใช้เพื่อป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest) ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและนักการเมือง ตัวอย่างเช่น รัฐมนตรีของฟินแลนด์ ต้องไม่ดำรงตำแหน่งข้าราชการสังกัดใด ๆ หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างไม่เต็มทีหรือแม้กระทั่งเพียงบั่นทอนความน่าเชื่อถือในตำแหน่งรัฐมนตรีได้ ข้าราชการระดับอาวุโสจำเป็นต้องประกาศ Commitment ในการปฏิบัติหน้าที่ทุกปี และถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ อีกมาตรการหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมืองในการจัดหาเงินเพื่อสนับสนุนการเลือกตั้ง (The Act on Political Parities pertaining to Electoral Funding) ซึ่งรัฐบาลฟินแลนด์นับเป็นหนึ่งในประเทศแรกของโลกที่มีการจัดสรรเงินงบประมาณให้กับพรรคการเมืองทุกพรรคเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมการเลือกตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๗ (ปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๒ ล้านยูโร สำหรับ ๑๒ พรรคการเมืองที่จดทะเบียนในฟินแลนด์) โดยแต่ละพรรคการเมืองต้องเปิดเผยข้อมูลบัญชีการใช้จ่ายเงินต่อสาธารณะชนและเจ้าหน้าที่กระทรวงยุติธรรม พร้อมทั้งระบุแหล่งเงินเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่ได้รับจากภาคเอกชนให้ชัดเจน มาตรการนี้ถือเป็นการช่วยลดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์และภาระทางการเงินของพรรคการเมืองที่อาจเป็นสาเหตุจูงใจสำคัญให้มีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นในภายหลัง แต่จากการสัมภาษณ์คุณ Lansisyrja, Palmgren และ Polonen เจ้าหน้าที่ Ombudsman ทำให้ทราบว่าบทบัญญัตินี้ยังขาดการบังคับใช้ เพราะมีการฉ้อโกงของหัวหน้าพรรคการเมืองหนึ่งที่ไม่ได้แจ้งรายละเอียดเงินบริจาคที่พรรคของตนได้รับ พุดออกสื่อว่าเหตุที่ไม่แจ้งเพราะไม่มีบทลงโทษ จึงไม่แจ้งก็ไม่มีใครทำอะไรได้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในเรื่องการไม่จำกัดวงเงินในการให้ความช่วยเหลือพรรคการเมือง จนทำให้เกิดคำถามขึ้นว่า ถ้ามีบริษัทให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองมาก ๆ จะกระทบต่อการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริษัทนั้น ซึ่งในจุดนี้ฟินแลนด์ยังได้รับการวิจารณ์จากในระดับนานาชาติอยู่ว่ายังมีปัญหาการได้รับผลประโยชน์อย่างไม่เหมาะสม (undo advantage) อยู่ อย่างไรก็ตามกรณีนี้เป็นข้อยกเว้นที่เพิ่งเกิดขึ้นในฟินแลนด์

๔. การปรับโครงสร้างของกระบวนการตัดสินใจโดยป้องกันไม่ให้อำนาจสุดท้ายตกอยู่ในมือของคน ๆ เดียว แต่ให้อำนาจขึ้นอยู่กับกระบวนการตัดสินใจของคนมากกว่าหนึ่งคนหรือในรูปแบบของคณะกรรมการแทน เนื่องจากความเชื่อที่ว่าคอร์รัปชันจะเกิดได้ยากขึ้นหากผู้ต้องการกอบโกยผลประโยชน์ จำเป็นต้องโน้มน้าวคนมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป และยังมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีคนใดคนหนึ่ง (ในคณะกรรมการ) เป็นผู้แจ้งเบาะแส (whistleblower) ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหากมีการปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ชอบธรรมเกิดขึ้น ด้วยหลักการดังกล่าว ฟินแลนด์จึงยังคงไว้ซึ่งระบบ Referendary ในกระบวนการตัดสินใจ โดยอนุญาตให้ข้าราชการทำหน้าที่ตรวจสอบเรื่องต่างๆ ในฐานะที่ปรึกษา (Referendary Counsellor) ทำหน้าที่เสนอทางเลือกและแนะนำทางเลือกที่ดีที่สุดให้แก่รัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (decision maker) ได้ ในทางปฏิบัติ Referendary Counsellor แม้ว่าจะดำรงตำแหน่งต่ำกว่า สามารถยืนยันความคิดเห็นที่อาจขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาหรือรัฐมนตรีได้ แต่รัฐมนตรีสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่อาจแตกต่างกันได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามการตัดสินใจใด ๆ จะไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมายหาก Referendary Counsellor ไม่ได้ลงลายมือชื่อยอมรับด้วย ดังนั้น ระบบดังกล่าวจึงช่วยลดโอกาสการใช้อำนาจในทางมิชอบของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และป้องกันการเกิดคอร์รัปชันได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากผู้ที่ต้องการกระทำความผิด เช่น การตัดสินใจเพิ่มเติมนั้นจะต้องโน้มน้าวบุคคลทั้งสองฝ่ายทำให้ลำบากมากขึ้น

๕. เนื่องจากคอร์รัปชันไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมฟินแลนด์ ภาครัฐจึงมีความพยายามที่ให้ความสำคัญถึงข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับคอร์รัปชัน คลุมถึงนิยามและขอบข่ายการกระทำที่จัดได้ว่ามีความผิดฐานคอร์รัปชันให้แก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งอาจตกเป็นผู้กระทำผิดในข้อหารับสินบนในขณะที่เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวอาจคิดเพียงแค่ว่าต้องการให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนฝูงเท่านั้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีความพยายามที่จะเผยแพร่ความรู้ให้แก่บรรดานักธุรกิจและพนักงานภาคเอกชนถึงประมวลจริยธรรม (code of conduct) ต่าง ๆ ซึ่งทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ถือได้ว่าเป็นปัจจัยเสริมป้องกันไม่ให้เกิดคอร์รัปชันเกิดขึ้นได้ง่าย

๖. มาตรการปกป้องและให้รางวัลผู้แจ้งเบาะแส เนื่องจากประเทศสวีเดน นอร์เวย์ และฟินแลนด์ มีโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม ที่ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในกลไกของรัฐ ดังนั้น มาตรการนี้จึงไม่มีความจำเป็นสำหรับประเทศเหล่านี้ ประชาชนมักจะแจ้งเบาะแสโดยเปิดเผยตัวตนของตนเองมากกว่าที่จะปิด และการรับเรื่องราวร้องทุกข์หรือรับแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงการทุจริต หน่วยงานที่รับแจ้งมักจะต้องให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการระบุตัวตนของผู้แจ้งด้วย มิฉะนั้น จะดำเนินการต่อไม่ได้ ดังนั้น ในเรื่องนี้จึงเป็นกรณีที่เปิดเผยไม่จำเป็นต้องปกปิดอะไร อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้แจ้งเบาะแสต้องการให้ปกปิดจริง ๆ ทางหน่วยงานที่รับแจ้ง (เช่น ผู้ตรวจการรัฐสภา) ก็จะเปลี่ยนบทบาทโดยผันตัวเองเป็นผู้ริเริ่มการสอบสวนเอง และตัวตนของผู้แจ้งเบาะแสก็จะมีใครทราบ อย่างไรก็ตาม กรณีอย่างนี้เกิดขึ้นน้อยมาก

มาตรการเชิงสนับสนุน (Promotion Measures)

๗. การต่อสู้กับปัญหาคอร์รัปชันในรูปแบบเครือข่าย (Anti-Corruption Network) โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกัน ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๐๐๒ เพื่อทำตามข้อเสนอแนะของ Council of Europe Anti-Corruption Group, United Nations Convention on Corruption (UNCAC) และสัตยาบันต่าง ๆ ของ OECD มีการจัดประชุมเป็นประจำระหว่างตัวแทนองค์กรที่อยู่ในเครือข่าย

ประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐจากกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง สำนักงานอัยการ (Office of the Prosecutor General) องค์การสืบสวนสอบสวนพิเศษแห่งชาติ (National Bureau of Investigation), หน่วยงานด้านสรรพากร (National Board of Taxation) หน่วยงานศุลกากร (National Board of Customs) สภาหอการค้าส่วนกลาง (Central Chamber of Commerce), สมาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ (Confederation of Finnish Industry and Employers), Central Organization of Finnish Trade Unions, Federation of Finnish Enterprises และกระทรวงยุติธรรม

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้ง The Anti-Corruption Co-operation Group เพื่อเป็นการรวมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการคอร์รัปชัน นำโดยกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ตั้งแต่การวางนโยบายเพื่อการต่อต้านคอร์รัปชัน การสร้างความตระหนักในสังคม การสนับสนุนสร้างแนวทางปฏิบัติ (guidelines) ต่าง ๆ ทั้งในระดับรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ Helina Lehtinen (๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑) ที่อดีตเคยเป็นประธานเครือข่ายดังกล่าว ทำให้ทราบว่าการทำงานลักษณะเครือข่ายนั้นไม่ยากนัก เครือข่ายนี้ของฟินแลนด์ยังไม่มีผลงานที่เด่นและกำลังอยู่ในช่วงการฟื้นฟูกิจกรรมขึ้นใหม่ ถึงกระนั้นก็ยังนับเป็นตัวอย่างที่ดีในการพยายามสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรภาครัฐเพื่อประสานงานการต่อต้านการคอร์รัปชัน

๘. เช่นเดียวกันกับนอร์เวย์ และสวีเดน ฟินแลนด์ก็เป็นสังคมที่เน้นเสรีภาพของสื่อมาช้านาน กฎหมายแรก ๆ ที่กำหนดเรื่องนี้คือ Swedish Freedom of the Press Act ๑๗๖๖ จากการสัมภาษณ์พบว่าบทบาทของสื่อที่สำคัญมากในการช่วยป้องกันและต่อต้านการคอร์รัปชัน เพราะสื่อจะคอยจับจ้องการกระทำของทั้งนักการเมืองและข้าราชการที่เข้าข่ายน่าสงสัย และอาจรายงานข่าวเพื่อให้ประชาชนรับทราบตลอดเวลา แม้ในกรณีที่เป็นเรื่องเล็ก ๆ และประชาชนก็มีวัฒนธรรมในการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นกิจวัตรประจำวัน เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญมากในการกำกับดูแลพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ

๙. มาตรการการสนับสนุนความเสมอภาคระหว่างชายและหญิงก็มีส่วนในการสนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชัน เพราะเมื่อผู้หญิงเข้ามารับตำแหน่งทางการเมืองหรือในระบบราชการมักมีแนวโน้มที่จะออกนโยบายที่ช่วยเหลือสังคม เช่น ระบบการศึกษา สถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งมีส่วนในทางอ้อมในการสร้างค่านิยมที่ดี ครอบครัวที่มั่นคง และเป็นการรักษาไว้ซึ่งค่านิยมที่ดีงามของสังคม (สัมภาษณ์ Ministerial Advisor of Ministry of Justice, ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑) ทั้งนี้ฟินแลนด์เป็นประเทศแรกในโลกเมื่อปี ๑๙๐๖ ที่ให้ผู้หญิงมีสิทธิเลือกตั้งและมีสิทธิลงรับสมัครเลือกตั้ง ทำให้มีสัดส่วนตัวแทนผู้หญิงสูงทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ๑/๓ และ คณะรัฐมนตรีคือ ๑/๖ ในปัจจุบัน รวมถึงตำแหน่งประธานาธิบดีและ Ombudsman คนปัจจุบันที่เป็นผู้หญิงทั้งคู่ (เอกสารทำโดย Ministry of Foreign Affairs of Finland ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

๕. สภาพปัญหาการคอร์รัปชันในนอร์เวย์

นอร์เวย์มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำฝ่ายบริหาร (ได้รับการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์และผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา) มีการใช้ระบบกฎหมายที่เป็นลักษณะผสมผสาน

ระหว่าง customary law, civil law system, และ common law traditions ทั้งประเทศสามารถแบ่งเขตการปกครองออกได้เป็น ๑๙ มณฑล (counties) โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๖๔๔,๔๕๗ คน ตัวเลขประมาณการเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๘ นับเป็นประเทศที่มีฐานะร่ำรวยมากเนื่องจากเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และพลังงานน้ำ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อประชากรค่อนข้างสูงประมาณ \$๕๕,๖๐๐ ต่อคนต่อปี ประชากรร้อยละ ๘๕ นับถือศาสนาคริสต์นิกาย Church of Norway และใช้ภาษาออร์เวย์เป็นภาษาราชการ ในภาพรวม โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วยภาคบริการร้อยละ ๕๕ และภาคอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ ๔๓

นอร์เวย์ เช่นเดียวกับกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับว่ามีการคอร์รัปชันที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ที่ผ่านมานับตั้งแต่มีการจัดอันดับการคอร์รัปชันผ่าน CPI (Corruption Perception Index) โดย Transparency International นอร์เวย์ติดหนึ่งในสิบของประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดมาโดยตลอดด้วยค่าเฉลี่ยในรอบสิบปีอยู่ที่ ๘.๘ จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ Transparency Norway ให้ความเห็นว่าตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๘๐ เป็นต้นมา นอร์เวย์ได้รับผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งนำพาวัฒนธรรมการทุจริตเข้ามาด้วย คนนอร์เวย์มีลักษณะเป็นผู้บริโภคนิยมมากยิ่งขึ้น การแข่งขันสูงขึ้น มีโอกาสการเกิดคอร์รัปชันมากขึ้น

ในภาพรวมการคอร์รัปชันในนอร์เวย์ถูกมองว่าเป็น “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ” (economic crime) ซึ่งประกอบไปด้วยอาชญากรรมอื่น ๆ ได้แก่ การฟอกเงิน (money laundering) การใช้เงินกองทุนของรัฐโดยมิชอบ (appropriation of funds) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า (competition crime) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับตลาดหุ้น (crime related to stock market) การโกงภาษี (tax and custom duty evasion) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการล้มละลาย (bankruptcy crime) การโกงบัญชี (violations of accounting and auditing legislation) การโกงเงินประกันสังคมและการใช้เงินอุดหนุนของรัฐในทางมิชอบ (social security fraud and misuse of governmental subsidies) และ Gross fraud ดังนั้น การต่อต้านคอร์รัปชันจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลนอร์เวย์ต้องการรักษาค่านิยม (values) ของประเทศเอาไว้ ซึ่งได้แก่ ความเป็นประชาธิปไตย และความปลอดภัยของประชาชนและสิทธิส่วนบุคคลภายใต้กฎหมาย

โครงสร้างการปราบปรามการคอร์รัปชันในนอร์เวย์

การปราบปรามการคอร์รัปชันในนอร์เวย์ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ หน่วยงานสืบสวนและสั่งฟ้องการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมแห่งชาตินอร์เวย์ (The Norwegian National Authority for Investigation and Prosecution of Economic and Environmental Crime หรือ Okokrim) จากชื่อเต็มของหน่วยงานจะเห็นได้ว่า หน่วยงาน Okokrim ไม่เกี่ยวข้องเฉพาะกับประเด็นเรื่องคอร์รัปชันเท่านั้น แต่ครอบคลุมกว้างถึงอาชญากรรมทาง “เศรษฐกิจ” และ “สิ่งแวดล้อม” ซึ่งทั้งสองประเด็นจัดได้ว่าเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่สังคมนอร์เวย์ให้ความสำคัญ โดยเรื่อง การคอร์รัปชันเป็นเพียง “ประเด็นย่อย” ที่สังคมนอร์เวย์มองว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของ “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ” เท่านั้น

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน

ถึงแม้ว่ากรณีคอร์รัปชันของประเทศนอร์เวย์ในช่วงสิบปีที่ผ่านมาจะเกี่ยวข้องกับภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากประเทศส่วนใหญ่ในแถบยุโรป ซึ่งคดีคอร์รัปชันจะพบมากในภาครัฐ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลนอร์เวย์ยังให้ความสำคัญในการป้องกันอย่างเข้มงวดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเนื่องจากการแข่งขันที่สูงขึ้นในกิจกรรมของภาครัฐ รวมถึงระดับความจงรักภักดีของเจ้าหน้าที่ใหม่ ๆ ต่อสถาบันและผู้บังคับบัญชาที่ต่ำลง ทำให้ความเสี่ยงในการที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐจะมีส่วนเกี่ยวข้องในกรณีคอร์รัปชันเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ดังนั้น นอร์เวย์จะมีการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมและป้องกันคอร์รัปชันที่สำคัญ ดังนี้

มาตรการปราบปรามการคอร์รัปชัน (Punishment Measures)

๑. การดำเนินคดีตามกฎหมาย (Prosecution of Cases) อย่างรวดเร็วและมีบทลงโทษที่รุนแรง ถือเป็นมาตรการหลักของสำนักงานตำรวจและสำนักงานอัยการของนอร์เวย์เช่นเดียวกับ Okokrim เพื่อใช้เป็นตัวอย่างและส่งสัญญาณให้แก่สังคมถึงการต่อต้านการกระทำผิดด้านคอร์รัปชัน ทั้งนี้ Okokrim จะเน้นเฉพาะคดีใหญ่ ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ถึงการดำรงค่านิยมที่ดีของสังคมเอาไว้ นับเป็นการจัดลำดับความสำคัญของงานโดยคำนึงถึงผลลัพธ์ของสังคม ในบริบทที่มีเจ้าหน้าที่เพียง ๗ คน และมีงบประมาณที่จำกัด โดยมีจุดตัดสินใจในการเลือกคดีคือมีการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่

มาตรการเชิงป้องกันการคอร์รัปชัน (Preventive Measures)

๑. มาตรการที่สำคัญอย่างยิ่งที่พบได้ในทุกประเทศในสแกนดิเนเวีย คือ Freedom of Information Act ที่มีปรัชญาพื้นฐานว่า All documents are public unless stated otherwise ซึ่งหมายความว่าเอกสารทางราชการทุกชิ้นเป็นเอกสารที่เปิดเผยได้ทั้งหมด โดยมีข้อยกเว้นเพียงบางอย่างที่มีเหตุผลเพียงพอ เพราะฉะนั้นสื่อจึงสามารถขูดข้อมูลของทางราชการได้ทั้งหมด อย่างง่ายดาย ประเด็นนี้อาจมีจุดอ่อนอยู่บ้างตรงที่บริการภาครัฐบางอย่างที่ให้เอกชนทำหรือบริษัทที่ตั้งโดยรัฐบาลท้องถิ่น อาจต้องตีความว่าอยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าวหรือไม่ ทั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่าบริบทของกลุ่มประเทศ Nordic ที่สำคัญที่สุดนั่นคือ ความโปร่งใสและความเปิดของวัฒนธรรมที่มีมายาวนาน

๒. การจัดตั้ง hotline ของกระทรวงการต่างประเทศในสถานทูตนอร์เวย์ทั่วโลก เพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแส (whistleblower) โทรศัพท์เข้ามาแจ้งการกระทำที่เข้าข่ายการ คอร์รัปชันของคณนอร์เวย์หรือบริษัทและองค์กรภาคประชาสังคมของนอร์เวย์ ที่ไปลงทุนหรือไปทำงานด้านการพัฒนาทั่วโลก เป็นโครงการการต่อต้านการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นเพราะการปรับเข้ากับบริบทของประเทศนอร์เวย์ที่มีการลงทุนและทำธุรกรรมในต่างประเทศมากยิ่งขึ้นในยุคของการรวมตัวทางเศรษฐกิจ

๓. เรื่องการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส (whistleblower protection) มีการบัญญัติขึ้นในปี ๒๐๐๖ ในกฎหมาย Working Environment Act มีส่วนประกอบที่สำคัญคือ นิยามของผู้แจ้งเบาะแสและวิธีการปกป้อง ผู้อำนวยการ Transparency Norway ให้ความเห็นว่าบทกฎหมายนี้ยังมีจุดอ่อนตรงที่กำหนด เป็น defensible whistle blowing หมายถึงการที่ผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวจะต้องมีข้อมูลที่เพียงพอ (adequate) และถูกต้อง (accurate) หรือการพิสูจน์การคอร์รัปชันนั่นเอง และยังขาดหน่วยงานที่บังคับใช้บทกฎหมายนี้ ทั้งนี้ผู้อำนวยการ Transparency Norway ให้ความเห็นว่า

ผู้แจ้งเบาะแสนั้นเป็นผู้ให้แหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุด จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการ empower ประชาชนให้คอยเป็นผู้แจ้งเบาะแส

๔. เมื่อปี ๒๐๐๓ มีการปรับเปลี่ยนกฎหมายอาญา (Penal Code) เพื่อให้เป็นไปตาม สัตยาบัน OECD Anti-Bribery Convention โดยเฉพาะ Section ๒๗๖ กำหนดให้การลงโทษการ คอร์รัปชันจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๐ ปี ที่ครอบคลุมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในบทกฎหมายนี้มี หัวข้อ Trading in Influence ซึ่งคล้ายกับแนวคิดเรื่อง conflict of interest หรือที่ผู้อำนวยการ Transparency Norway ใช้คำว่า political corruption และ policy-based corruption เช่น กรณีที่ รัฐมนตรีมีภรรยาที่ทำงานบริษัทด้านสื่อ และภรรยามีลูกค้าที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของ รัฐมนตรี กรณีเช่นนี้ รัฐมนตรีอาจเข้าข่าย Trading in influence บทกฎหมายนี้ครอบคลุมผู้ที่เกษียณ ราชการแล้ว และผู้ที่ทำงานในต่างประเทศด้วย กฎหมายนี้เคยถูกนำมาใช้หนึ่งครั้งคือ คดีของ Statoil ที่ค้าน้ำมันในอิหร่านกับลูกชายของอดีตประธานาธิบดีของอิหร่าน ทั้งนี้วัฒนธรรมทางการเมืองของ ประเทศในแถบ Nordic ยังมีปัญหาเรื่องความยากในการแยกแยะระหว่าง legal lobbying กับ illegal lobbying

๕. การปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด โดยเพิ่มขอบเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการเพิกถอนสิทธิยึดครองทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการ ชั่วคราว (freezing) การยึดทรัพย์ (confiscation) และการขายทอดตลาด (selling seized objects)

๖. การเสนอให้มีการเว้นระยะงานหากเจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องการโยกย้ายไปทำงาน ในบริษัทเอกชน (Quarantine rules) ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาการใช้ข้อมูลภายในของทางราชการ และความรู้ความเชี่ยวชาญไปหาผลประโยชน์ให้กับบริษัทเอกชน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการเปิดประมูล ในโครงการใหญ่ เช่น อากาศ หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ที่ลาออกไปอาจใช้ความสัมพันธ์ ส่วนตัวที่มีอยู่กับหน่วยงานภาครัฐใดๆ ในการกดดันให้มีการตัดสินใจที่เอื้อผลประโยชน์ให้แก่บริษัทใหม่ ที่เจ้าหน้าที่คนนั้นทำงานให้ ทั้งนี้มาตรการนี้เพิ่งเริ่มใช้ จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจุดอ่อนคือ ระยะเวลา ที่ต้องเว้นนั้นกำหนดไว้เพียง 6 เดือน ซึ่งนับว่าสั้นมาก และการบังคับใช้ระเบียบข้อนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของแต่ละกระทรวง แต่ละกรณีไป ทำให้ในทางปฏิบัติระเบียบนี้ยังไม่มีผลที่ชัดเจน ถึงกระนั้นการมีระเบียบนี้นับได้ว่าเป็นความพยายามที่จะป้องกันการเกิด conflict of interest ที่มักเกิดจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

๗. ตัวอย่างหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ เช่น ตามกรอบการทบทวน National Budget ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ มีการเสนอจรรยาบรรณ (ethical guidelines) ในการบริหารจัดการของกองทุนปิโตรเลียมแห่งชาติ (The State Petroleum Fund) โดยให้เคารพสิทธิของบุคคล ที่อาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมธุรกิจที่ลงทุนโดยใช้เงินของกองทุน ทั้งนี้ หากพบว่าธุรกิจใด มีความเสี่ยงที่จะพัวพันในการลวงละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือปัญหาคอร์รัปชันหรือผลกระทบ ทางสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการบริหารกองทุนต้องถอนเงินลงทุนออกจากธุรกิจนั้นทันที มาตรการเชิงสนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชัน (Promotion Measures)

๘. มาตรการเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้าน อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (competence-building) ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน อัยการและศาล ตัวอย่างเช่น การเพิ่มกำลังตำรวจในการสอดส่องและสอบสวนคดีความ การบรรจุวิชา ด้านการสอบสวนคดีทางการเงิน (financial investigation) เป็นสาขาเฉพาะใหม่ในหลักสูตรของ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 การเสริมองค์ความรู้ด้านวิธีการสืบสวน สอบสวนคดีทาง

การเงินให้แก่อัยการ การอบรมผู้พิพากษาให้มีความเข้าใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสืบพยานหลักฐานแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต (IT-based evidence) รวมถึงความเชื่อมโยงของกฎหมายต่างชาติที่มีอิทธิพลต่อกฎหมายอาญาของนอร์เวย์ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ Okokrim กล่าวว่าในปัจจุบันความสามารถของตำรวจในการสืบสวนคดีคอร์รัปชันนั้นมีเพิ่มมากขึ้น เหตุผลหนึ่งคือการได้รับการฝึกอบรมที่ Okokrim ร่วมจัดนั่นเอง

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)